

ስግዚያውያን ፍቅር ነው

ስዘጋጅ: መ/ር ስሕመደ ስሸብር
(ስልክ ቁ. 0913 03 33 02)

ሚያዝያ 2001 ዓ/ም

h _____

A _____

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው።
(All Rights reserved)

አስተያየት ካለዎት
በ 0913033302 ደውለው ያድርሱን።

ምስጋና

ከሁሉም አስቀድሞ ስለ በጎ ፈቃዱ መፈለግንም፣
ማድረግንም በሕይወቴ ላይ ያደረገ /ፊል.2+13/ እግዚአብሔር
ክብርና ምስጋና ይድረሰው። ይህ መጽሐፍ ተጀምሮ እስከጨረሰ
ድረስ ሐሳብ በመስጠትና በማበረታታት፣ መቃወም አስተያየትና
እርማት በማድረግ፣ የገንዘብ ድጋፍ በማድረግ ከጎኔ ላልተለዩ
ሁሉ በእግዚአብሔር ስም ከፍተኛ ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

መግቢያ

ይህ መጽሐፍ የተጻፈበት ዋና ዓላማ ምእመናን ስለ እግዚአብሔር ፍቅር መጽሐፍ ቅዱሳዊ መረጃ እንዲያገኙና የእግዚአብሔር ፍቅር መገለጫ የሆነውን የክርስቶስን መከራ መስቀል በማስታወስ ራሳቸውን እንዲመረምሩና ንስሐ እንዲገቡ ለመርዳት ነው። መጽሐፉ ዐምስት ምዕራፎች ያሉት ሲሆን፤ እያንዳንዱ ምዕራፍ የሚያሳዝነውን ሐሳብ ከእግዚአብሔር ፍቅር ጋር በማያያዝ ይተነትናል።

የመጀመሪያው ምዕራፍ የእግዚአብሔር ፍቅር በብሉይ ኪዳን እንዴት እንደ ተገለጠ ይተነትናል። ሁለተኛው ምዕራፍ ደግሞ የእግዚአብሔርን ፍቅር ከሰው ልጆች ንጢአተኝነት አንጻር ያትታል። በሦስተኛው ምዕራፍ ውስጥ ንስሐና የእግዚአብሔር ፍቅር ያላቸውን ዝምድና በተለይም ንስሐ ዋናው የእግዚአብሔር ፍቅር መገለጫ መንገድ እንደ ሆነ ይገልጻል። በአራተኛው ምዕራፍ የእግዚአብሔር ፍቅር በሐዲስ ኪዳን፤ በተለይም በክርስቶስ ሕይወት እንዴት እንደ ተገለጠ ያሳያል። በመጨረሻም በዐምስተኛው ምዕራፍ የእግዚአብሔር ፍቅር ከመስቀል ጋር ያለው ግንኙነትና የጥንት የቤተ ክርስቲያን አባቶች የእግዚአብሔርን ፍቅር ከመስቀል ጋር ያለው ግንኙነትና የጥንት የቤተ ክርስቲያን አባቶች የእግዚአብሔርን ፍቅር እንዴት እንደ ገለጡት ያሳያል። አንባቢ እያንዳንዱን ምዕራፍ ከእግዚአብሔር ፍቅር ጋር አያይዞ እንዲያነበበው ለማድረግ የተቻለኝን ያህል ጥረት አድርጌያለሁና በዚህ አቅጣጫ እንደዲያነበብልኝ በእግዚአብሔር ፍቅር እጠይቃለሁ። የፍቅር አምላክ እግዚአብሔር ፍቅሩን ለመረዳት አእምሮአችንን ያብራልን።

የጸሐፊ መነሻ ምክንያት

ይህችን ዐጭር ጽሑፍ እንዳዘጋጃ ያነሣኝ ዋና ምክንያት በመንፈሳዊ ሕይወት ለውጥን መጠማት ነው። ክርስቶስን በእውነት ማገልገል፤ ለቤተ ክርስቲያን በእውነት ራስን ሰጥቶ ለውጥ ማምጣት እንዴት ይቻላል? የሚለው ጥያቄ ዘወትር የሚያሳስበኝ ጉዳይ ነው። ሆኖም ራስን ለክርስቶስ ሙሉ በሙሉ መስጠት /ራስን መክድና ለክርስቶስ ክብር ማዋል መቻል/ ቀላል ነገር ሆኖ አላገኘሁትም። ለዚህ ነገር የሚረዳኝ መንፈሳዊ ነገር ምን ይሆን? በማለት ሳሰላሰልና የእግዚአብሔርን ቃል ሳነብብ አንድ የከበረ ነገር አገኝሁ። እርሱም የእግዚአብሔር ፍቅር ነው። ይህ ሐሳብ ወደ አእምሮዬ እንደ መጣ ስለ እግዚአብሔር ፍቅር ብዙ መማር፤ ማወቅና ሕይወቴን ለእግዚአብሔር ፍቅር ማስገዛት እንዳለብኝ ማሳሰልን ቀጠልሁ።

ከእግዚአብሔር ቃል ስለ እግዚአብሔር ፍቅር የተጻፉ ንባባትን /ጥቅሶችን/ በመመርመር ላይ እንዳለሁ አንድ ቀን ወደ አእምሮዬ እንድ ነገር መጣ። መጽሐፍ ቅዱስ አንድ የብርቱካን ወይም የሎሚ ፍሬ ቢሆንና ብንጨምቀው የሚወጣው ጭማቂ /juice/ ፍቅር እንደ ሆነ ዐሰብሁ። ይህም ስለ እግዚአብሔር ፍቅር ያለኝን ዕውቀት የበለጠ እንዳስፋ አነሣኝ። የብዙ ክርስቲያኖች መንፈሳዊነት መጥፋት ምክንያቱም የእግዚአብሔር ፍቅር ከሕይወታቸው መጥፋት እንደ ሆነ ማሰብ ጀመርሁ።

በየጊዜው ስለ ፍቅር የማገኛቸውን ጥቅሶች መሰብሰብና ማደራጀት ጀመርሁና ያራጀሁትን ጽሑፍ ለምእመናን ሕይወት ጥቅም እንዲውል በማሰብ ማሳተም ፈለገሁ። ሐሳቤንም በጎ ነገርን ሁሉ የሚወድድና የሚያከናውን አምላክ ረዳኝና ለማሳተም ቢቃሁ። ምእመናን መጽሐፉን እንበበው ለሕይወታቸው ፍቅርን እንደሚሰንቱባት እምነቴ ነው። የፍቅር አምላክ የፍቅር ሕይወት እንዲኖረን ቢቃሉ ይርዳን።

ፖዕራፍ አንድ

የእግዚአብሔር ፍቅር በብሉይ ኪዳን

1.1. ፍቅር ምንድን ነው?	1
1.2. የፍቅር ምንጭ /መነሻ/	2
1.3. የእግዚአብሔር ፍቅር በሥነ ፍጥረት	5
ሀ. በእግዚአብሔር እርሷና አምላል	
/በመልኩና በምሳሌው/ መፈጠር	7
ለ. ለሰው የተሰጠ ስጦታዎች	8
1.4. ሕገ ኦሪትና የእግዚአብሔር ፍቅር	9
1.4.1. ሕግ ምንድን ነው?	9
1.4.2. የሕግ አይነቶች	10
1.4.3 የሕግ ባሕርያት	12
1.4.4. ፍቅር የሕግ ፍፃሜ ነው	12
ሀ. በክርስቶስ ትምህርት	13
ለ. በቅዱስ ጳውሎስ ትምህርት	13

ፖዕራፍ ሁለት

የእግዚአብሔር ፍቅርና የሰው ልጆች ኃጢአት

2.1. የኃጢአት ትርጉም	16
2.2. ኃጢአትን እንዴት እና ከየት እናፈልቃታለን?	19
2.3. ሦስቱ የኃጢአት መፈጸሚያ መንገዶች	19
2.4. የኃጢአት እጀማመር (ኃጢአት ወደ ካለም እንዴት ገባ?)	22
2.5. የሰው አወጣጥ	24
2.6. የሰው ስህተት	25
2.7. የኃጢአት ውጤት	26
ሀ. በሰደማን ላይ	26
ለ. በሰው ሕይወት ላይ	26
2.8. የኃጢአት መስፋፋትና የሰው ሁለንተና መበከል	30
2.9. ታላቅ ኃጢአት	34
2.10. ኃጢአተኝነትን አላማመን ያለው ችግር	35

ፖዕራፍ ሦስት

ንስሐና የእግዚአብሔር ፍቅር

3.1. የቃሉ ትርጉም	37
3.2. ኃጢአትን ማመን	41
3.3. ኃጢአትን መናዘዝ	42

✓ ለማንን?

3.4. ኃጢአትን መተው	42
ኃጢአትን መተው እንዴት እንችላለን?	44
ለምን ኃጢአትን መተው አልቻልንም?	44
3.5 ኃጢአትን መጥላት	45
3.6. ማጠቃለያ	47

ፖዕራፍ አራት

የእግዚአብሔር ፍቅር በሐዲስ ኪዳን

4.1. ፍቅር የእግዚአብሔር ባሕርይ ነው ማለት ምን ማለት ነው?	48
4.2. የእግዚአብሔርን ፍቅር ልዩ ያደረገው ነገር ምንድን ነው?	49
4.3. ስለ እግዚአብሔር ፍቅር ታላላቅ እውነቶች	50
4.4. የክርስቶስ ፍቅር	53
4.5. ታላቁ ፍቅር	54
4.6. ካለምን በፍቅር መለወጥ	55
4.7. የፍቅር ባሕርያት	57
4.8. የፍቅር ኃይል	64
4.9. ትወደዳለህን?	72
4.10. በፍቅር የመኖር ምስጢር	73

ፖዕራፍ አምስት

የእግዚአብሔር ፍቅርና መስቀል

5.1. የመስቀል ትርጉም	75
5.2. አጽራሐ መስቀል	80
5.3. ሕግማግተ መስቀል	84
5.4. ስለፍቅር የፈለሰ የክርስቶስ ጸም	86
5.5. የክርስቶስ ትንሳኤና ፍቅረ እግዚአብሔር	88
5.6. ማጠቃለያ	93

ምዕራፍ አንድ

የእግዚአብሔር ፍቅር በብሉይ ኪዳን

1.1. ፍቅር ምንድን ነው?

ቃሉ አፍቀረ ወደደ፣ ተቀበለ፣ አከበረ ካለው የግእዝ ግስ የተገኘ ሲሆን ትርጉሙም ማፍቀር፣ መውደድ፣ መቀበል፣ ማክበር ማለት ነው። አለቃ ከደነ ወልድ ክፍሌ ፍቅር ማለት በቁሙ፣ ወዴታ፣ ይቀርታ፣ ዕርቅ፣ ሰላም፣ የልብ አንድነት፣ ስምምነት፣ ረቂቅ መጣበቅ፣ የሐሳብና የእእምሮ መጫ ሲሉ ሰፊ ያለ ትርጉም ሰጥተውታል። (ኪ.ወ.ክ ገጽ 731)። ፍቅር የእግዚአብሔር ባሕርይ ነው። ፍቅር ምንድን ነው? ለሚል፣ ፍቅር በሥረው ብቻ የሚገለጽ የእግዚአብሔር ጸጋ ነው። ፍቅር ምሕረት፣ ርኅራኄ፣ ቸርነት ማለት ነው።

እግዚአብሔር ፍቅር ነው ስንል እግዚአብሔር ሰላም ነው፣ እግዚአብሔር ይቅርታ ነው፣ እግዚአብሔር ምሕረት ነው ማለታችን ነው። እግዚአብሔር አፍቃሪ (ወዳጅ) ብቻ አይደለም ፍቅርም እንጂ፣ እግዚአብሔር መሐሪ ብቻ አይደለም ምሕረትም ጭምር እንጂ፣ እግዚአብሔር ሰላምን የሚሰጥ አምላክ ብቻ አይደለም ራሱ ሰላም ነው እንጂ። እግዚአብሔር ራሱ ብርሃን ነው እንጂ በብርሃን የሚኖር አምላክ ብቻ አይደለም። ስለዚህም እግዚአብሔር ፍቅር ነው (1ዮሐ. 4፡8፡16)፤ እውነት ነው (ዮሐ.14፡6)፤ ብርሃን ነው (መዝ.26(27)፡1፤ ዮሐ.12፡46፤ ሰላም ነው (ኢሳ.9፡6)። የፍቅርን የተሟላ ትርጉም የምናገኘው በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ነው። ለነጠላታችን ማስተሰሪያ ይሆን ዘንድ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን መላኩ የፍቅር መገለጫና ማረጋገጫ ነው። (1ዮሐ. 4፡10)።

ፍቅር ከየት ይገኛል? ፍቅር ከየት እንደሚገኝ ማወቅ የፍቅርን ታላቅነትና መሠረታዊነትን ባሕርያቱን ለመረዳት ጠቃሚ ነገር ነው። ቅዱስ ዮሐንስ ወንጌላዊ እግዚአብሔር ፍቅር ነው አለ እንጂ እግዚአብሔር ያፈቅራል/ ይወዳል/ ብቻ አላለም። እግዚአብሔር እኛን የወደደን የምንወደድበት ምክንያት ስላለን ሳይሆን ባሕርዩ ፍቅር ስለ ሆነ ብቻ ነው። ልንወደድበት የሚችል ምክንያት በሌለበት ሁኔታ ስለ ወደደን? የመወደደዳችን ምክንያት የእግዚአብሔር ባሕርያዊ ፍቅር ብቻ እንደ ሆነ እግዚአብሔር ገለጠ። ጠላቶቹ ሳለን የወደደን ለእኛ ያለውን የራሱን ፍቅር ለመግለጥ እንጂ በእኛ ዘንድ ሊያስወድድ የሚችል ምክንያት እንዳለ ለማሳየት አይደለም። ጠላቶቹን መውደድ የሚችልና በፍቅር ጥላቻን የማሸነፍ ባሕርይ ያለው እግዚአብሔር ብቻ ነው። በማንኛውም መለኪያ ተለክተን እኛ የእግዚአብሔር ጠላቶች ሆነን ተገኝተን ነበር። ለዚህ ሊከፈል የሚገባው ፍትሐዊ ምላሽ ቅጣት /መጥፋት/ ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር ለእኛ ያለው ምሕረት /ፍቅር/ እንዳንጠፋ ጠበቀችን። ያልጠፋነው ከእግዚአብሔር ምሕረት የተነሳ ነው፤ ርኅራኄው አያልቅምና /ሰፊ 3:22/።

ፍቅር የክርስቲና ትምህርት ዋና ሐሳብ ነው። እግዚአብሔር ታላቅ፤ፈጣሪ፤ ሁሉን ቻይ፤ ጎያልና መንፈስ /ረቂቅ/ አምላክ እንደ ሆነ በሌሎች እምነቶች አስተምህሮም ሊገኝ ይችላል። እግዚአብሔር ፍቅር መሆኑን ያረጋገጠና የሚሰበክ ትምህርት ግን የክርስቶስ ወንጌል ብቻ ነው። ስለ እግዚአብሔር ማንነት ብዙ እውቀት ያላቸው ሰዎች ስለ ፍቅሩ ብዙ ግንዛቤ የላቸውም። ይህ ለምን ሆነ? የእግዚአብሔርን ፍቅር ለማወቅ እንደ ሰው ፍቅርን ራሱን መቅመስ ስላለበት ነው። የሰኳርን ጣፋጭነት ሰኳርን ቀምሶ ለማያውቅ ሰው በመንገር ብቻ ማሳወቅ ይቻላል?? አይቻልም። ሌላ የቀመሰውንና የሚያውቀውን የጣፋጭ ነገር ባሕርይ በመጥቀስና በማነጻጸር

የተሻለ ግንዛቤ እንዲጨብጥ ማድረግ ይቻላል። ነገር ግን አሁንም ይህ ሰው እንዲራዊ እውቀት ብቻ አለው። የሰኳር ጣፋጭነት እንዴት ይገለጣል? ተብሎ ሲጠየቅ ከቃል በላይ የሆነ መልስ እንዲኖረው የራሱን የሰኳርን ጣፋጭነት በራሱ ምላስ መቅመስ አለበት። በዚህ ጊዜ ቃል ሊገልጠው ከሚችለው በላይ መረዳት ያገኛል። ሌላ ሰው የቀመሰው ወደ እርሱ ተላልፎ ለእርሱ ምንም ዐይነት መረዳት አይፈጥርለትም። የራሱ በተግባር መቅመስ ብቻ ለእርሱ የተለየ እውቀት እንዲኖረው ይረዳዋል። በወኪል ፍቅርን ማወቅ አይቻልም።

በማንበብ ብቻም ፍቅርን ማወቅ አንችልም። ስለ ፍቅር ጠቃሚ መረጃዎችን ብቻ ሳይሆን ፍቅርን ራሱን በልባችን መቀበል አለብን። ፍቅር በመረጃ ሳይሆን በመንፈስ ቅዱስ ጎይል ወደ ልባችን ይፈስሳል/ ሮሜ 5:5/። ፍቅርን መቀበል ብቻ ሳይሆን ልንሰጥም ይገባል። ፍቅርን ከእግዚአብሔር የተቀበልነውን ያህል ለእግዚአብሔርና ለባልንጀራችን እንሰጠዋለን። ያልተቀበለ አይሰጥም። ለመስጠት መጀመሪያ የምንሰጠው ነገር ሊኖረን ይገባልና። በጎ ስጦታዎች ሁሉ በጥላ የሚደረግ ለውጥ ከሌለበት ከብርሃናት አባት ከአምላካችን ከእግዚአብሔር እንደ ሆኑ ደግሞ የእግዚአብሔር ቃል ያረጋግጣል /ያዕ. 1:17/። እግዚአብሔር የፍቅርና የሰላም አምላክ ነው /2ቆሮ.13 :11/። በፍቅሩ ባለ ጸጋ ስለ ሆነም ለሚጠይቁት ሁሉ በመንፈስ ቅዱስ ፍቅሩን በልባቸው ያፈስሳል። ከፍቅር የበለጠ ምን ታላቅ ጸጋ አለ? ከፍቅር የበለጠስ የጉደለን ሀብት ምን አለ? ከፍቅር የበለጠስ ለልመና ልንቆምለት የሚገባን ነገር ምን አለ? ከእግዚአብሔር የበለጠስ ፍቅርን ስጠን ብለን ልንጠይቀው የምንችለው በፍቅርና በምሕረት የተሞላ አምላክ የት አለ? እግዚአብሔር ፍቅርን ካልሰጠንስ ያሉት መንፈሳዊና ቍሳው ሀብቶቻችን ምን ያህል ለእድገታችንና ለመንፈሳዊ መዳናችን ዋስትና ይሆኑናል? በእግዚአብሔር ቃል መሠረት እምነታችን፤ ተስፋችን፤ በጎ ሥራዎቻችን፤ እውቀታችንና ድካማችን ሁሉ ያለ ፍቅር ከንቱ ናቸው። ለመዳናችን ዋስትና የሆነው የእግዚአብሔር ፍቅር ነው። የእግዚአብሔርን ፍቅር ችላ ብሎ ያለ ፍቅር በሚደረግ

ማናቸውም በጎ ነገሮች ላይ ለመደገፍ መሞከር ነፋስን እንደ መከተል ነው።

የእግዚአብሔር ፍቅር ለሌሎች በመስጠት የማንሰራበት ከሆነ በቧንቧ ውስጥ እንደሚያልፍ ውኃ ነው። የውኃ ቧንቧ ከታች ቢዘጋና ወደ ቧንቧው በውስጡ የሚያልፈውን ውኃ ወደ ሌሎች እካባቢዎች ማስተላለፉን ቢያቆም ከላይ የሚመጣው ውኃም ይቆማል። ፍቅርንም ከእግዚአብሔር ተቀብለን ለራሱ ለእግዚአብሔርና ለባልንጀሮቻችን መስጠት ካልቻልን የእግዚአብሔር ፍቅር በእኛ ዘንድ አይኖርም። መንፈስ ቅዱስም በእኛ ሕይወት ፍቅርን ለማፍሰስ አይሰራም። ምክንያቱም እግዚአብሔር ፍቅርን በልባችን የሚያፈስሰው ለማጠራቀም ሳይሆን ለራሳችን ተጠቅመን /ተሰውጠን/ ለባልንጀሮቻችን በጎ እንድናደርግና ራሱን እግዚአብሔርን እንድናከብረው ነው።

መንፈሳዊ ፍቅር ከሰው የሚገኝ ነገር አይደለም። ከሰው የሚገኝ ፍቅር እንዳለ እናውቃለን። ይህ ፍቅር ራስ ወዳድነት የተቀላቀለበትና ውሳኔነት ያለበት ነው። የምንወዳቸው ሰዎች ከእኛ ጋር እንዳች አይነት ግንኙነት ያላቸው ወይም ስሜታችንን ደስ ያስችት ሊሆኑ ይችላሉ። የምንወዳቸው እካላት ሰዎች ባይሆኑም እንኳ ለእኛ እንዳች ደስታ የሚሰጡን መሆን አለባቸው። ለምሳሌ፡- እኛ ልጆቻችንን ወይም ቤተ ሰባቸንን የምንወዳቸው የምንወድበት ምክንያት ስላለን እንጂ የሚወደዱበት ምክንያት በሌለበት ወቅት ወይም ሁኔታ አይደለም። ከእነዚህ ሰዎች ጋር የሚያስተሳስረን እንዳች ነገር ስላለ እንጂ። ክርስቲያናዊ ፍቅር ግን ከእግዚአብሔር የተገለጠና እንድንኖረው የተሰጠ ነው/1ዮሐ.4፡9/። ይህ ፍቅር የተገለጠው ደግሞ በፍቅር አምላክ በእግዚአብሔር ልጅ በኢየሱስ ክርስቶስ መገለጥ ነው። የዚህ ፍቅር መገለጥ ዋና ዓላማም በፍቅር በተገለጠው በእግዚአብሔር ልጅ በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን የዘለዓለም ሕይወት እንድናገኝ ነው። ፍቅር በሌለበት እግዚአብሔር የለም፤ እግዚአብሔር በሌለበት ደግሞ ሕይወት የለም፤ እግዚአብሔር ፍቅር ነው።

የእግዚአብሔር ፍቅር ለሰው ልጆች ሁሉ ነው። አንዳንድ ሕዝቦች እግዚአብሔር እንድንሰማሰብ ብቻ ለይቶ ሊወድ እንደሚችል ሊያስቡ ይችላሉ። ይህ ግን የእግዚአብሔርን ዓላማ ካለመረዳት የሚመጣ እንጂ በእግዚአብሔር ሐሳብ የሚደገፍ ነገር አይደለም። የእኛ ስሜትና አመለካከት የእግዚአብሔር ፈቃድ አይደለም። ቃሉንና ሐሳቡን መረዳት ባልቻልንበት ጊዜ ስለ እግዚአብሔር የተሳሳተ ድምዳሜ ልንይዝ እንችላለን። እኛ ሺሕ ጊዜ ብንሳሳትም እግዚአብሔር አይለወጥም። ስለዚህ ነጭ ጥቁር፣ ሴት ወንድ፣ ባሪያ ጭዋ/ነጻ/፣ ድኻ ሀብታም፣ ንጥእ ጻድቅ ሳይል እግዚአብሔር ሁላችንን እኩል ይወደናል። ሌላው ቀርቶ በእግዚአብሔር ዘንድ ለመወደዳችን ያለን መንፈሳዊ በጎ ነገር እንኳ ምክንያት አይደለም። ይህ ቢሆን ኖሮ እግዚአብሔር በጎ ባደረግንባቸው ጊዜያት ሊወደን፣ ክፉ ስናደርግ ደግሞ ሊጠላን ይችል ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር የነጠሐተኛውን መጥፋት እንኳ አይወድም። በውኑ ኃጢአተኛ ይሞት ዘንድ አፈቅዳለሁን? ይላል እግዚአብሔር ከመንገዱ ላይ መለስና በሕይወት ይኖር ዘንድ አይደለምን? /ሕዝ.18፡23/። ፍርዱን በነጠሐታችን ላይ ሲገልጥ እንኳን ፍቅሩ ከእኛ ጋር ናት። በኃጢአታችን ምክንያት በእኛ ላይ የሚመጣው ቅጣት እንኳ ከእርሱ ታላቅነትና እኛ በታላቅነቱ ላይ ካመፅነው ዐመፅ አንጻር ሲታይ ቀላል ነገር ነው።

1.3. የእግዚአብሔር ፍቅር በሥነ ፍጥረት

እግዚአብሔር የፈጠረውን ፍጥረት ሁሉ ከበጎ ፈቃዱና ከካላሊቱ የተነሳ ፈጠረ። ይህን ፍጥረት ፍጠር፣ እንዲህ አድርገህ ፍጠረው ብሎ ያስገደደው ኃይለኛ ወይም እንዲህ አድርገህ ፍጠር ብሎ ያማከረው ጠቢብ የለም። ስለዚህ የፍጥረት ሀልውና የእግዚአብሔር በጎነትና ካላሊነት መገለጫ ነው። እኛም ፍጥረት ሁሉ በጎ እንደሆነ የሚጣልም ነገር እንደሌለው እናምናለን። እግዚአብሔር እያንዳንዱን ፍጥረት ፈጥሮ ከጨረሰ በኋላ የፈጠረው ፍጥረት ሁሉ መልካም እንደሆነ አይቷልና /ዘፍ.1/።

በፍጥረት ታሪክ ውስጥ ለሰው ልዩ ቦታ ተሰጥቷል። ለምሳሌ፡- በዘፍጥረት ምዕራፍ እንደ ላይ ሰማይና ምድር እንዲሁም በውስጣቸው የሚኖሩት ፍጥረታት አፈጣጠር የተዘገበው በ 25 ቁጥሮች ብቻ ሲሆን የሰው አፈጣጠር ግን ከተዛማጅ ጉዳዮች ጋር 31 ቁጥሮች ተሰጥተውታል/ ዘፍ.1፡26-2፡25/። ከዚህም በተጨማሪ በአጠቃላይ መጽሐፍ ቅዱስ ትኩረቱን ያደረገው በሰውና በእግዚአብሔር ግንኙነት ላይ መሆኑ በእግዚአብሔር ሐሳብ /ቃል/ ውስጥ ለሰው ልዩ ቦታ የተሰጠው መሆኑን ያሳያል።

ፍጥረት ሁሉ ያለ ሰው መልካም ቢሆንም ከሰው ጋር ሲታይ እጅግ መልካም እንደ ሆነ እግዚአብሔር ተናግሯል/ ዘፍ. 1፡31/። ሰው የፍጥረት ሁሉ ዘውድ ነው። የሰው መፈጠር የፍጥረትን ትርጉም ከመልካምነት ወደ እጅግ መልካምነት ከፍ አድርጎታል። ይህም እግዚአብሔር ሰውን ሲፈጥረው ጀምሮ በልዩ ፍቅር የፈጠረው መሆኑን ያሳያል። ነቢዩ ዳዊት ግሩምና ድንቅ ሆኜ ተፈጥራያለሁና አመሰግንሃለሁ / መዝ.138/139፡14 ሲል የገለጠውም ይህን እውነት ነው። በሌላ ስፍራም ታሰበው ዘንድ ሰው ምንድን ነው? ትጉበኘውስ ዘንድ የሰው ልጅ ምንድን ነው? ከመላእክት እጅግ ጥቂት አሳነስኸው በክብርና በምስጋና ዘውድ ከለልኸው በእጆችህም ሥራ ላይም ሾምኸው / መዝ. 8፡4-5/ እያለ የሰውን ክብር ይናገራል። የሰው ልጅ በተፈጥሮው የከበረ መሆኑንና የእግዚአብሔር ልዩ ፍቅርም ከእርሱ ጋር ያለ መሆኑን የሚያሳዩ የሥነ ፍጥረት ማስራሻዎችም የሚከተሉት ናቸው።

ሀ. በእግዚአብሔር አርአያና አምሳል /በመልኩና በምሳሌው/ ተፈጥሯል /ዘፍ.1፡26-27/።

በእግዚአብሔር የመፍጠር ሥራውን ሰውን በመፍጠር ጨረሰ። ሰውን ሲፈጥረውም እንደሌሎች ፍጥረታት ሳይሆን በመልኩና በአርአያው ፈጠረው። በእግዚአብሔር

መልክ መፈጠር ማለት ምን ማለት ነው? የሰው ልጅ በተፈጠረበት መልክ/ መንገድ/ የተፈጠረ ሌላ ፍጥረት የለም። እግዚአብሔርም ሰውን ሲፈጥር እንዳለው “በመልካችንና በምሳሌያችን እንፍጠር” ብሎ ስለሌላ ፍጥረት ስለማንም አልተናገረም። በእግዚአብሔር መልክ መፈጠሩ ለሰው ልዩ ቦታ ይሰጠዋል። በእግዚአብሔር መልክ መፈጠር ማለት ምን ማለት እንደሆነ የሚገልጹ ሁለት አስተሳሰቦች አሉ።

ሀ1. ሰው በሥጋዊ የአካል ቅርጽ እግዚአብሔርን ይመስላል።

እንደዚህ አስተሳሰብ የሰው ቅርጽ ከእግዚአብሔር መንፈሳዊ አካል የተወሰደ / ቅጂ/ ነው። ይህ ማለት ግን እግዚአብሔር እንደሰው ግዙፍ/የሚዳሰስ/ አካል አለው ማለት አይደለም። በዚህ መሠረት ሰው የእግዚአብሔር ሥዕል ነው /Man is the icon (image) of God/።

ሀ2. ሰው በግዙፍ አካሉ ሳይሆን በመንፈሳዊ አካሉ እግዚአብሔርን ይመስላል።

እንደዚህ አስተሳሰብ ደግሞ ሰው በማወቅ፣ በፍቅር፣ በቅድስና፣ በሥልጣን፣ ራሱንና ሌሎችን ፍጥረታት በጥበብና በኃይል በመምራት እግዚአብሔርን ይመስላል። ስለዚህ የእግዚአብሔር እውቀት፣ ቅድስና፣ ፍቅር፣ ጥበብና ኃይል ነጸብራቅ በሰው ዘንድ አለ። የሰው ማንነት በዚህ መልኩ የእግዚአብሔርን ማንነት ያንጸባርቃል።

እሪገን የተባለው ሊቅ ይህን በተመለከተ እንዲህ ብሏል። ጌታ የቁሣርን ሳንቲሞች ባዩ ጊዜ እንዲህ አለ። የቁሣርን ለቁሣር የእግዚአብሔርን ደግሞ ለእግዚአብሔር ስጡ እለ /ማቴ. 22፡12/። ይህን ማለቱ ቁሣር በሳንቲም/ በውጫዊ አካላችሁ/ ላይ የእርሱን ምስል እንድትቀርጹ ሲጠይቃችሁ እግዚአብሔር ደግሞ የእርሱን

መልክ በውስጣዊ አካላችሁ እንድትቀርቡ ይፈልጋልና ነው። የቂሃር ሳንቲሞች ለቂሃር ገቢ ሲሆኑ የእግዚአብሔርን መልክ የያዘው የእናንተ ሕይወት ደግሞ ለእግዚአብሔር ይሆናል። /እሱት/ ጌታ ሆይ የእንተን መልክ በእኛ ላይ አተምህ። በመልክህና በእምሳልህ ፈጠርክን። የእንተ ገንዘቦችም /ሳንቲሞችህ/ እደረግክን። የእንተ ገንዘቦች በጨለማ ይኖሩ ዘንድ አይገባም። ጨለማውን ያርቅልን ዘንድ ጥበብን ላክልን ያንተም መልክ በውስጣችን እንዲያበራ አድርግ።/ሰው ሆይ/ የእርሱን/ የእግዚአብሔርን/ መልክ እንጸባርቅ፤ ከዚህ ሌላ እግዚአብሔር ከእንተ የሚፈልገው ነገር የለም። የእርሱን ሳንቲም/መልክ/ ይፈልጋል። የእንተ ወይም የሌሎች የሆነ ሌላ ነገርን ለእግዚአብሔር አትሰጠው። እግዚአብሔር በእንተ ውስጥ ያኖረውን ለእርሱ ለመስጠት እምቢ ብለህ ሌላ ብትሰጠው በእርሱ ላይ ኃጢአት ትሠራለህ። /A patristic commentary: The book of Genesis, 2004/። የዚህ ሊቅ ዋና መልእክት በአጭር ሲቀመጥ እግዚአብሔር እንተን/ሰውን/ በመልኩና በምሳሌው ቅዱስ አድርጎ ስለፈጠረህ ራስህን ከኃጢአት በመጠበቅ ሕይወትህን ለእግዚአብሔር ክብር መገለጫ ብቻ አድርገው የሚል ነው።

ለ. ለሰው የተሰጡ ስጦታዎች

ሰው በእግዚአብሔር አርአያና እምሳል ከመፈጠሩም በተጨማሪ በሌላ ስፍራ ሰው ሲፈጠር በእግዚአብሔር እስትንፋስ የከበረ መሆኑ ተገልጧል/ ዘፍጥ. 2፡7/። በዚህም ሰው ለባዊት፣ ነባቢትና ሕያዊት ነፍስ ያለችው ፍጥረት ከመሆኑም ሌላ እግዚአብሔርን የሚያከብርባቸውና ከእርሱ ጋር ያለውን ግንኙነት የሚጠብቅባቸው የብዙ በረከቶች ባለቤት ነው። እነዚህም በረከቶች ፡-

- ✓ ተስማሚ ምግብ ዘፍ. 1፡29-30
- ✓ የመባዛት በረከት ዘፍ. 1፡28
- ✓ የሚኖርበትን ዓለም የማስተዳደር ሥልጣን ዘፍ.1፡28

- ✓ የዕረፍት ቀን ዘፍ 2፡2- 3
- ✓ የሚኖርበት ምቹ ቦታ ዘፍ 2፡7
- ✓ የሚመራበት ሕግ ዘፍ 2፡16-17
- ✓ ሥራ ዘፍ. 2፡15
- ✓ ረዳት ዘፍ 2፡18 ናቸው።

እነዚህን በረከቶች የሰው ልጅ በአግባቡ የመጠበቅ፣ የመጠቀምና ለእግዚአብሔር ክብር የማዋል ሃላፊነት አለበት።

1.4. ሕገ ኦሪትና የእግዚአብሔር ፍቅር

1.4.1. ሕግ ምንድን ነው?

ፍቅር ማለት ምን ማለት እንደሆነ ካለፉት ርእሶች ተረድተናል። አሁን ደግሞ ፍቅር የሕግ ፍጥሜ ነው የሚለው የእግዚአብሔር ሐሳብ ምን ማለት እንደ ሆነ ከእግዚአብሔር ቃል እንመረምራለን። በዚህም የእግዚአብሔር ፍቅር በሕገ ኦሪት ውስጥ እንዴት እንደተገለጠ እናጠናለን። መጀመሪያ ሕግ ምንድን ነው? የሚለውን ጥያቄ እንመልስ።

የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት «ሕግ. የሚለውን ቃል «አንድን ነገር ለማድረግ የሚያዝዝ (በጎ ከሆነ) ወይም ከማድረግ የሚከለክል (በጎ ካልሆነ) ትምህርት፣ መመሪያ፣ ውሳኔና ሥርዓት» በማለት ተርጉሞታል (6ተኛ እትም ገጽ 26)። ነገር ግን አንድን ነገር በጎ መሆኑን ወይም በጎ አለመሆኑን እንዴት መለየት ይቻላል? ልንል እንችላለን። ይህን በሁለት መልክ መወሰን እንችላለን።

1.4.1ሀ. በእግዚአብሔር ቃል (ሕግ) ውስጥ የተከለከለ ከሆነ

እግዚአብሔር ፈቃዱ ያልሆነን ነገር በቃሉ የከለከለን ሲሆን የሆነውን ደግሞ እንድንጠብቀው/ እንድናደርገው/ ነግሮናል። በዘመናት ውስጥ እግዚአብሔር ለእኛ ያልተናገረበት ጊዜ የለም።

1.4.1ለ. ከራሳችን ፍላጎት በመነሳት

እኛ በጎ ያልሆነውን ነገር በእኛ ላይ እንዳይደረግብን እንከላከላለን፤ በጎ የሆነው ደግሞ እንዲደረግልን እንፈልጋለን። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «እንግዲህ ሰዎች ለእናንተ ሊያደርጉላችሁ የምትፈልጉትን ሁሉ እናንተ ደግሞ እንዲሁ አድርጉላቸው፤ ሕግም ነጢያትም ይህ ነውና (ማቴ.7:12) ሲል እንዳስተማረን። ስንፈጠር ይህን መለየት ከሚችል እውቀት ጋር ተፈጥረናል። «... እነርሱም ሕሊናቸው ሲመሰክርላቸው አሳባቸውም እርስ በእርሳቸው ሲነሳስ ወይም ሲያመካኝ በልባቸው የተጻፈውን የሕግ ሥራ ያሳያሉ (ሮሜ 2:15) የሚለው ቃል የሚያሳየን ነገርም ሚዛናዊ ሕሊና ያለው ማንኛውም ጤነኛ ሰው የአንድ ሐሳብ፤ ቃል ወይም ድርጊት በጎነትና በጎ አለመሆን መለየት እንደሚችል ነው።

ሕግ በቃል ኪዳን ውስጥ የሰው ልጅ ድርሻ ነው። ለምሳሌ «እግዚአብሔር አምላክህ በሚሰጥህ ምድር ላይ እድሜህ እንዲረዝም አባትህንና እናትህን አክብር (ዘጸ.20:12) በሚለው ጥቅስ ውስጥ እናትንና አባትን ማክበር የሰው ድርሻ ሲሆን (ሕግ) እድሜን ማርዘም ደግሞ የእግዚአብሔር ድርሻ (ተስፋ) ነው። አጠቃላይ ዐ.ነገሩ የቃል ኪዳን ንባብ ነው። በቃል ኪዳን ውስጥ እግዚአብሔር ለመጠበቅ የሚገባው ቃል ለእኛ ተስፋችን ነው፤ በእርሱ በኩልም እንደ ሕግ ሳይሆን እንደ ተስፋ ቃልነቱ ይጠበቃል። እግዚአብሔር የሰጠው ተስፋ ሲጠብቅ ሰው ደግሞ የገባውን ቃል ኪዳን (ሕግ) ይጠብቃል። ሕግ በአብዛኛው አምስቱን የሙሴ መጻሕፍት ያመለክታል (ማቴ. 5:17፤ ሉቃ.16:16)።

1.4.2. የሕግ ዐይነቶች

የሕግ ዐይነቶች ሦስት ናቸው። እነዚህም፡-
ሀ. ሕገ ልቦና፡- ይህ ሕግ በማንኛው ሰው ውስጥ ያለ በተፈጥሮ ይዞታ የሚወለድ እውቀት ነው። በዘንድ በከፋ መካከል ያለውን ልዩነት ለመለየት የሚያስችል ሚዛናዊነት ነው። የተጻፈ ሕግ ባይኖራቸውም ገጢአት ያደረጉ ሰዎች በገጢአታቸው ይጠፋሉ። «ያለ ሕግ ገጢአትን ያደረጉ ሁሉ ያለ ሕግ ደግሞ ይጠፋሉና» (ሮሜ 2:12)። ያለ ሕግ (የተጻፈ ሕግ ሳይኖራቸው) የሚኖሩ ሰዎች በሕይወታቸው የሕግን ሥራ ያሳያሉ። «ሕግ የሌላቸው አሕዛብ ከባሕርያቸው የሕግን ትእዛዝ ሲያደርጉ እነዚያ ሕግ ባይኖራቸውም እንኳ ለራሳቸው ሕግ ናቸውና፤ እነርሱም

ሕሊናቸው ሲመሰክርላቸው፤ አሳባቸውም እርስ በእርሳቸው ሲነሳስ ወይም ሲያመካኝ በልባቸው የተጻፈውን የሕግ ሥራ ያሳያሉ» (ሮሜ.2:14-15)። በዚህ ሁኔታ እግዚአብሔር ሰውን የራሱ ፈቃድ ያለው ነጻ ፍጥረት አድርጎ እንደ ፈጠረው እናያለን። ለብቻው ማሰብና ነገሮችን መመዘን፤ የመረጠውን የማድረግ ነፃነት አለው። ይህም በሕገ - ልቦና (ሕሊናዊ ሚዛን) በመመራት ይከናወናል።

ለ. ሕገ ኦሪት፡- በመጽሐፍ ቅዱስ ታሪክ መሠረት የሰው ልጅ በሕገ ልቦና እየተመራ ከ3500 ዓመታት በላይ ቆየ። ይህ የረጅም ዘመን ታሪክ ውድቀትንም ሆነ ትንሳኤን እንዲሁም ተስፋ ድረንን (የመዳን ተስፋን)ሚያሳይ መልኩ ግን በአጭሩ በዘፍጥረት ተመዝግቦ እናገኘዋለን። በብሉይ ኪዳን ስፍራ ዘመን መሠረት መካከለኛው ዘመን እየተባለ በሚጠራው በሙሴ ዘመን ግን ለልዩልዩ ዓላማዎች ሲባል የተጻፈ ሕግ በሙሴ መካከለኛነት ለእስራኤል ተሰጠ (ዘጸ.20)። ይህ የጽሑፍ ሕግ በብዙ መልክ ከሕገ ልቦና ይለያል። ከእነዚህ ልዩነቶች ሁለቱ፡-

ለተለየ ሕዝብ (ለእስራኤል ብቻ) የተሰጠ ነው፡- ሕገ ልቦና ሁሉንም የሰው ልጆች የሚገዛ ቢሆንም ሕገ ኦሪት ግን በአጽራዊነት ለአንድ ሕዝብ ብቻ ተሰጠች

ለተለየ ሐሳማ ተሰጠ፡- ሕገ ልቦና የሰው ልጅ ክፉና በጎን ሊለይበት የሚያስችለው ሕሊናዊ ሚዛናዊነት ሲሆን ሕገ ኦሪት ግን የሰው ልጅ ተስፋውን እስኪያገኝ ድረስ አገልግሎት ለመስጠት ተሰጠች። ሕገ ልቦና ከሰው ልጅ ሕይወት ጋር የተያያዘ ቋሚ ሕግ ሲሆን ሕገ ኦሪት ግን በጊዜያዊነት ለማገልገል የተሰጠች ሞግዚት ናት።

ሐ.ሕገ ወንጌል፡- ሕገ ወንጌል ማለት ትምህርተ ወንጌል፤ እምነተ ወንጌል (በወንጌል ያለን እምነት) ማለት ነው። እንደ ሕገ ኦሪት ሁሉ በሕገ ወንጌልም አድርግ አታድርግ የሚሉ ትእዛዛት ቢኖሩም የምናደርጋቸው ሆነ፤ የማናደርጋቸው የወንጌል ማእከላዊ አሳብ ከሆነው ከእግዚአብሔር ፍቅር አንጻር ነው። ወንጌል በሕግነት ባሕርይዋ ሳይሆን በፍቅር ለበጎ ነገር ሥራ ሁሉ እንድንታዘዝ ታደርገናለች። በወንጌል ውስጥ ማንኛውንም የሕይወታችንን ዘርፍ የሚነካ የክርስቶስ የፍቅር ሕይወት ተገልጧል። የወንጌል ሕግ

ፍቅር ነው ይህ ፍቅር በክርስቶስ ተገለጠ በፍቅር የሚኖር ጂግም ሕግን ሁሉ መጠበቅ ይችላል።

1.4.3 የሕግ ባሕርይት

ሰው እንደሚገባ ቢሰራበት

ሀ. ሕግ ቅዱስ ነው።

ሕግ መልካም እንደ ሆነ እናውቃለን (ገላ.2፡12) «ሰለዚህ ሕጉ ቅዱስ ነው፤ ትእዛዜቱም ቅድስትና ጸድቅት፤ በጎም ናት» (ሮሜ 7፡12)። ሕግ ቅዱስ የሆነው የቆመለት ዓላማ ቅዱስ ስለ ሆነ ነው። ሰዎች ከቅዱስ ሕይወት ወጥተው ወደ ርኩሳት ስለ ገቡ ይህን ሁኔታ ለመከላከል የተሰጠ ስለ ነበር ቅዱስ ተባለ።

ለ. ሕግ መንፈሳዊ ነው

«ሕግ መንፈሳዊ ነው» ሲባል ሥጋዊ ሕግ የለም ለማለት ሳይሆን ሕጉ አራት የተሰራችው ለመንፈሳዊ ጉዳይ ነው ማለት ነው «ሕግ መንፈሳዊ እንደሆነ እናውቃለንና እኔ ግን ከጎጢአት በታች ልሆን የተሸጥሁ የሥጋ ነኝ» (ሮሜ 7፡14)። ሥጋን ከጎጢአት ለመለየት የተሠራ መንፈሳዊ በረት ነበር። መንፈሳዊ የተባለውም በሥጋ ውስጥ የሚሠራውን መንፈሳዊ (የማይታይ) ጎጢአት ገልጦ ያሳየንና እኛ ምን ያህል የረከሰ ሕይወት ያለን ሰዎች መሆናችንን ያሳየን መስታወት ስለሆነ ነው። ከጎጢአት እንድንርቅ ገይልን ባይሰጠንም ምን ያህል እንደረከስን አይተን መድኃኒት እንድንፈልግ አነሳስቶናል።

1.4.4. ፍቅር የሕግ ፍፃሜ ነው።

የመጀመሪያዎቹ ሰዎች በቃል ኪዳን (በሕግ) ውስጥ ነበሩ። ቃል ኪዳንን ስላፈረሱም (ሆሴ.6፡7) ቃል ኪዳንን ከሰጠው ከእግዚአብሔር ጋር ተለያዩ። እግዚአብሔር ከብዙ ዓመታት በኋላ ሕግን ሰሰው የሰጠው በሕግ የወደቀውን ሰው በሕግ ሊያነሳው ፈልጎ ነው? ወይስ በገነት ያልተጠበቀው ሕግ ምኞትና ጎጢአት በሰፈነበት ዓለም ይጠበቃል ብሎ? ነገሩ እንዲህ ነው። ሕጉ የሰውን ጎጢአተኝነት በመግለጥ የእግዚአብሔርን ፍቅር ያስረዳል። ሕግ ከመሰራቱ በፊትም ጎጢአት ይሰራ ነበር። ጎጢአትን ለመግለጽ በእግዚአብሔር የተሰጠ (ከሕግ ልቦና በቀር) የጽሑፍ ሕግ ባለመኖሩ የሰው ሕሊና ቆሽሾና ተበላሽቶ ጎጢአትን እንደጽድቅ በሚያይበት

ሕሊና ቆሽሾና ተበላሽቶ ጎጢአትን እንደጽድቅ በሚያይበት ወራት ገጽሕ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የያዘ፤ ጎጢአትን ገልጦ የሚያሳይ ሕግ አስፈለገ። ሕግ «ጎጢአት» ጎጢአት መሆኑን ገለጠ ሁልጊዜም ጥፋተኞችን ይከስሳል፤ ጎጢአታቸውን በማሳየትም እንዲያፍሩና ከእግዚአብሔር ፈቃድና ፍቅር እንደወጡ እንዲረዱ ያደርጋል (ሮሜ 3፡19-20)። አንድ ሰው ፊቱን በመስታወት ያያል፤ መስታወቱ ቆሻሻውን ያሳየዋል። ሰውም እንዲሁ በሕጉ ጎጢአተኝነቱን ያያል።

ሀ. ፍቅር የሕግ ፍፃሜ ነው የሚለውን ክርስቶስ እንዴት ገለጠው?

ከእለታት አንድ ቀን አንድ ሕግ እዋቂ ፈሪሳዊ ጌታን እንዲህ ብሎ ጠየቀው። መምህር ሆይ ከሕግ ማነኛይቱ ታላቅ ናት? ኢየሱስም እንዲህ ብሎ መለሰለት ጌታን አምላክህን በፍጹም ልብህ፤ በፍጹም ነፍስህ፤ በፍጹም ሐሳብህ ውደድ። ታላቂቱና ፊተኛይቱ ትእዛዝ ይህች ናት። ሁለተኛይቱም ይህችን ትመስላለች። ባልንጀራህን እንደነፍስህ ውደድ የምትል ናት። በእነዚህ በሁለቱ ትእዛዛት ሕግም ሁሉ ነቢያትም ተስቅለዋልና/ ተካተዋልና/ ማቴ.22፡34-40። በዚህ ሐሳብ መሠረት የብሉይ ኪዳን ትምህርት በሙሉ ፍቅረ እግዚአብሔር/ እግዚአብሔርን መውደድ/ እና ፍቅረ ቢፅ /ባልንጀራን መውደድ/ በሚሉ ሁለት ነጥቦች ሊጠቃለል ይችላል። እነዚህ ሁለት ነጥቦችም የአንድ ሐሳብ የፍቅር ሁለት ቅርንጫፎች በመሆናቸው ዋናው ቁም ነገር አንድ ፍቅር ብቻ ሆኖ እናገኘዋለን። ፍቅር የሕግ ፍፃሜ ነው ማለትም ማንኛውም ሕግና የነቢያት ትምህርት መጨረሻ ዓላማው ፍቅር ነው ማለት ነው።

ለ. ፍቅር የሕግ ፍፃሜ ነው የሚለውን ቅዱስ ጳውሎስ እንዴት ገለጠው?

እርስ በእርሳችሁ ከመዋደድ በቀር ለማንም ዕዳ አይነርባችሁ። ሌላውን የሚወድ ሕግን ፈጽሞታልና። አታመንዝር፤ አትግደል፤ አትስረቅ፤ በሐሰት አትመስክር፤ አትመኝ የሚለው ከሌላይቱ ትእዛዝ ሁሉ ጋር በዚህ

ባልንጀራህን እንደ ነፍስህ ውደድ በሚለው ቃል ተጠቃልሏል። ፍቅር ለባልንጀራው ክፉ አያደርግም። ስለዚህ ፍቅር የሕግ ፍጥን ነው/ሮሜ 12:8-10/። በቅዱስ ጳውሎስ ትምህርት መሠረት ስያየው ሕግ ሁሉ ባልንጀራህን እንደ ነፍስህ ውደድ በሚል አንድ ሕግ መጠቃለል ይችላል። የምናየውን ወንድማችንን መውደድ ካልቻልን የማናየውን እግዚአብሔርን መውደድ እንደማንችል የእግዚአብሔር ቃል ያረጋግጣልና በፍቅረ ቤፅ /ባልንጀራን በመውደድ ውስጥ/ ፍቅረ እግዚአብሔርም የሚገለጥ መሆኑን እንረዳለን።

1/4/

ከዚህ አንጻር አሥሩ ቃላት አሪት በሁለት ዋና ዋና ክፍሎች ሊከፈሉ ይችላሉ። እነዚህም ፍቅረ እግዚአብሔርን የሚያስተምሩና ፍቅረ ቤፅን የሚያስተምሩ ናቸው። ፍቅረ እግዚአብሔርን የሚያስተምሩን የመጀመሪያዎቹ ሦስት ትእዛዛት ሲሆኑ ፍቅረ ቤፅን የሚያስተምሩን ደግሞ ከአራት እስከ አሥር የምናገኛቸው ሰባት ትእዛዛት ናቸው። በዚህም መሠረት ሰው ለአምላክና አምላኩ በእርዳታ ለፈጠረው የሰው ልጅ ፍቅር ካለው ሌላ ዕዳ የለበትም። በፍቅር ሁሉን ነገር መያዝ ችሏልና።

ለማጠቃለል የሚከተለውን ሠንጠረዥ እንመልከት።

ፍቅረ እግዚአብሔርን የሚያስተምሩ ትእዛዛት	ፍቅረ ቤፅን የሚያስተምሩ ትእዛዛት
ከእኔ በቀር ሌላ አምላክ አታምልክ	አትግደል
የአምላክህን ስም በከንቱ አታገሃ	አታመንዝር
ሰንበትን ትቀድሰው ዘንድ አስብ/አክብር/	አትሰረቅ
	በባልንጀራህ ላይ በሐሰት አትመስክር
	የባልንጀራህን ቤት፣ሚስት፣ ገንዘብ አትመኝ
	ባልንጀራህን እንደራሱ ውደድ

በሕግ ገላጭነት ገጢአቱን ያወቀ ልው ከገጢአቱ ማን ያድነኛል? ብሎ ይጠይቃል። እግዚአብሔር የሰጠው የተስፋ ቃልም ይህን አንገብጋቢ ጥያቄ ይመልሳል። ስለዚህ በሕግ ከሳሽነት ጭንቀት ላይ ያለ ሰው የአዳኙን የክርስቶስን መምጣት ይናፍቅ ዘንድ ይጀምራል። ይህ ሕይወት በሕግ መሪነት (አመልካችነት) የብሉይ ኪዳን ሰዎች ወደ ክርስቶስ በመናፈቅ ያላለፉት ሕይወት ነበር። ለአንተ ግን ከናፍቅት (መጠባበቅ) ባለፈ መልኩ የእግዚአብሔር ፍቅር የተገለጠልህ ክርስቶስም አጠገብህ ያለ አዳኝህ ስለ ሆነ የመዳን ቀንህ አሁን ነው። የክርስቶስን መከራ በማስታወስ ዛሬውኑ ንቡላ እንድትገባ በእግዚአብሔር ፍቅርና ርኅራኄ ትለመናለህ። እግዚአብሔር በፍቅሩ ልብህን አሸንፎልህ በንቡላ ወደፊቱ ለመቅረብ፣ ከጸጋው ዙፋን ሥር በመንበርከክም ነይረን እንድትገኝ ይርዳህ።

ምዕራፍ ሁለት

የእግዚአብሔር ፍቅርና የሰው ልጆች ኃጢአት

የራስን ኃጢአተኝነት ማወቅ የእግዚአብሔርን ፍቅር ለመረዳት ይጠቅማል። ኃጢአታችንን ብናውቅ የእግዚአብሔር ምሕረትና ፍቅር ምን ያህል ታላቅ እንደሆነ በተረዳን ነበር። ኃጢአት ሰዎች ከእግዚአብሔር ፍቅር በመውጣት እግዚአብሔርን የሚያሳዝኑበት ድርጊት ነውና። በዚህ ርእስ ሥር የተረበው ጽሑፍ ዋና ዓላማ የሰው ልጅ ኃጢአትን በመሥራቱና የእግዚአብሔርንም ሐሳብ በመቃወሙ በሁለንተናው የእግዚአብሔር ጠላት ሆኖ መገኘቱን መግለጽና በኃጢአታችን እንጾር የተገለጠውን የእግዚአብሔርን ፍቅር ሰዎች እንዲረዱት መርዳት ነው። ለመሆኑ ኃጢአት ምንድን ነው?

2.1. የኃጢአት ትርጉም

ኃጢአት የሚለው ቃል «ኅዋእ» (አባ) ከሚለው የግእዝ ግስ የተገኘ ሲሆን ትርጉሙም «ማጣት» ማለት ነው። ይህም ለእግዚአብሔር ካለመታዘዝ በኋላ የሚመጣውን ክስረትና ጎደሎ ሕይወት ያሳያል። በዕብራይስጥ ቋንቋ ደግሞ ኃጢአት «ዓላማን መሳት» የሚል ትርጉም አለው (ዘሌዋ. 4:13)። ይህም «ሃማርትና» ከሚለው የግሪክ ቃል ጋር ተቀራራቢ ትርጉም አለው። «ሃማርትና» ማለት ወደ ታቀደ ዓላማ አለመድረስን ያመለክታል። ለምሳሌ ቀስተኛ ቀስቱን ይስባል፤ ሆኖም በቀለያዩ ምክንያቶች ፍላጻው ወደ ታለመለት ቦታ ሳይደርስ ባልታሰበ ቦታ ሊወድቅ ይችላል። ተማሪም ከመቶ ከሃምሳ በታች ሲያገኝ ወደቀ ይባላል። ሰውም ወደ ታቀደለት ክብር፣ ሁኔታ ወይም ሥራ ሳይደርስ ሲቀር ኃጢአት ሠራ ይባላል።

ኃጢአት በግሪክ ቋንቋ በአምስት ቃላት ይገለጻል።

ሃማርትና(ገጢአት)፡- ከታቀደለት ዓላማ አለ መድረስ (ሮሜ.3:23)

አድከያ (አመጸ)፡- ሰው የእግዚአብሔርንም ሆነ የሌሎች ሰዎችን መብት አለመጠበቅን፣ የሚገባቸውንም ክብር አለ መስጠቱን ያሳያል (ሐዋ.7:24-27፤ ሮሜ.1:18፤ 2:8፤ 6:13፤ 2ቆሮ.7:12፤ ቆላ. 3:25)።

ፓራፓቶማ (መተላለፍ ፣ በደል ፣ ንጢአት) ፡- ሰው እግዚአብሔር ከሰጠው መንገድ ወጥቶ በሌላ መንገድ መሄዱን ያሳያል። ይህ አይነት እግልጽ በብሉይ ኪዳን በብዙ ቦታ ተገልጿል (ኢሳ. 30:21፤ 53:6፤ ኤር. 18:12፤ በሐዲስ ኪዳንም በማቴ. 6:14-15 ማር. 11:25-26፤ ሮሜ. 5:15 ኤፌ. 2:1 ቆላ. 2:13 ላይ ተጽፎ ይገኛል።

አኖሚያ (ዐመጽ)፡- ያለ ሕግ ወይም ከሕግ ውጭ መኖር ማለት ነው። እግዚአብሔር ለሰው ሕግን ቢሰጥም ሰው አውቆ የእግዚአብሔርን ሕግ እየተቃወመ ከሕግ ውጭ መኖሩን ያሳስበናል። ሕግንም በመቃወሙ በሕግ ሰጭው ላይ እንዳመጸ ግልጽ ነው። ሐዋርያው ዮሐንስ «ኃጢአትን የሚያደርግ ሁሉ ዐመፅን ደግሞ ያደርጋል፤ ኃጢአትም አመጽ ነው (ዮሐ.3:4) በማለት የኃጢአትን ትርጉም ይገልጻል።

አፋይሊቲስ (ዕዳ)፡- ሰው የሚገባውን ለመመለስ የማይፈልግ ወይም የማይችል መሆኑን ያሳያል። ለምሳሌ ክብርና አምልኮ (ስግደት) ለእግዚአብሔር ናቸው። ይህን ለሚገባው ለእግዚአብሔር አለመስጠት ወይም ለማይገባቸው አካላት መስጠት በእግዚአብሔር ላይ ንጢአት መስራት ነው። ስለዚህም ዕዳ አለበትና ቅጣት ይጠበቀዋል። /ትምህርተ ክርስቶስ ገጽ 62-63/

የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ደግሞ ንጢአትን «በሕተት፣ ክፋት፣ ሕግን መተላለፍ፣ ዓመጽ ፣ በኅ ማድረግን አውቆ አለማድረግ ፣ በእምነት አለመኖር ወደ እግዚአብሔር ክብር አለመብቃት (አለመድረስ) በማለት ይተርጎመዋል /መ.ቅ.መ.ቃ 6ተኛ እትም ገጽ.133 (ሮሜ. 3:11 12+23፤ 14+23)፤ 1ዮሐ 3:4፤ ያዕ.2:10፤ 4:17)። ጨምሮም የተለያዩ ኃጢአት ቢኖርም ዋናው ኃጢአት «በእግዚአብሔር አለማመን ነው» ይላል። (መዝ. 51:4፤ ሉቃ. 15+18፤ ዮሐ.16:9፤ ሮሜ 8:7)። በዚህ ትርጉም መሠረት ሰው ለጽድቅ እንጂ ለንጢአት፣ ለክብር እንጂ ለውርደት አልተፈጠረምና በመሠረታዊ ሐሳቡ ንጢአት የሚለው ቃል የተፈጠሩለትን አላማ መስት ነው።

ከዚህ በተጨማሪም ንግድነት በሚከተሉት ነጥቦች ሊገለጽ ይችላል።

1. ኃጢአት ከእግዚአብሔር ጋር መጣላት ነው ሮሜ 5:10
2. ኃጢአት የሥጋ ሥራ ነው (ገላ. 5:19-21)
3. ኃጢአት ከጽድቅ ነጻ (ባይ) መሆን ነው ሮሜ 6:20
4. ኃጢአት ባርነት (ነጻነት አጥቶ መኖር/ ነው (ዮሐ. 8:34፤ ሮሜ 6:15-19)
5. ኃጢአት የእግዚአብሔርን ቃል አለመታዘዝ (መተላለፍ) ነው (1ዮሐ.3:4 ኤር. 3:13፤ መዝ. 19:13፤ ዘሌዋ 5:17-19)። ይህም መተላለፍ በድፍረት ወይም በስሕተት ሊሆን ይችላል።
6. ኃጢአት መንፈሳዊ ሞት ነው (ኤፌ. 2:1)
7. ኃጢአት መንፈሳዊ እውርነት ነው (ዮሐ. 9:41)
8. ኃጢአት ግብዝነት ወይም ማስመሰል (ያለ እምነትና ያለ ፍቅር የሚሰራ ሥራ) ነው። ማቴ.23:27-28፤ ገላ 6:7።
9. ኃጢአት ከእግዚአብሔር መለየት ነው (ሉቃ.15:11-24)
10. ኃጢአት ጉድለት፣ የሚገባንን አለማድረግና እምነት ማጣት ነው (ያዕ 4:17፤ ማቴ 17:17-20፤ ዕብ 11:6)።
11. የኃጢአት ሁሉ መንስኤ ምኞት ነው፤ ከምኞት ኃጢአት፤ ከንግድነት ደግሞ ሞት ይከተላሉ (ያዕ.1:15)
12. ምንጩ ልብ ሲሆን በማሰብ፤ በመናገርና በማድረግ ይፈጸማል (ማቴ.12:36፤ ሮሜ 8:6፤ ማር.7:21፤ ገላ. 5:19፤ 2ጢሞ 3:1)።
13. ኃጢአት በሕግ ይታወቃል (ሮሜ 7:7)።

ይህም ማለት አንድ ነገር በሕግ እንዳይደረግ ካልተከለከለ ወይም እንዲደረግ ካልታዘዘ መፈጸሙም ሆነ አለመፈጸሙ ንግድነት ሊሆን አይችልም ማለት ነው። ለምሳሌ ሰንበትን አክብር የሚል ሕግ ባይኖር ኖሮ ሰንበትን አለማክበር ወይም በሰንበት ቀን ሊሰራ የማይገባውን ሥራ በዚያች ቀን መሥራት ኃጢአት ሊሆን አይችልም ነበር። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ሕጉ አትመኝ ባለ ምኞትን ባለወቅቃም ነበርና (ሮሜ 7:7) ይላል።

2.2. ኃጢአትን እንዴት እና ከየት እናፈልቃለን?

የኃጢአት ምንጭ ምንድን ነው? አካባቢ ነውን ወይስ ውስጣችን? ለአንድ ችግር ትክክለኛ መልስ ለመስጠት ትክክለኛ ምንጩን ማወቅ ተዳሚው ተግባር ነው። ንግድነትንም በትክክል ለመዋጋትና ለማሸነፍ ትክክለኛ ምንጩን ማወቅ የሰው ልጆች ሁሉ ተዳሚው ተግባር መሆን አለበት። ለብዙ ሰዎች ኃጢአት ከአካባቢ ወይም ማኅበረሰብ መንጭቶ (ተገኝቶ) ወደ አንድ ግለሰብ ሕይወት የሚገባ ነገር ነው እንጂ ከራሳቸው ባሕርይ ጋር ግንኙነት ያለው ነገር አይደለም። ስለዚህም ኃጢአት ከሌሎች የተማሩት እንጂ ከራሳቸው ሕይወት የተገኘ ነገር አይመስላቸውም። በክርስቶስ ትምህርት ሲታይ ኃጢአት ከልብ (ከውስጥ) ወጥቶ አካባቢንና ማኅበረሰብን የሚጎዳ እንጂ ከአካባቢ ወደ አንድ ሰው ሕይወት የሚገባ ነገር አይደለም። «ሕልብ ክፉ ሐሳብ፣ መግደል፣ ምንዝርነት፣ ዝመት፣ መስረቅ፣ መዋሸት፣ ስድብ ይወጣልና (ማቴ. 15:19)።

አጠቃላይ የቅዱሳን መጻሕፍት ትምህርትም ይህን እውነት የሚያገለግል ነው። ለምሳሌ የሰው ልጅ በንግድነት እየከፋ ሲሄድና አካሄዱ ሁሉ ሲበላሽ መጽሐፍ ቅዱስ ሁኔታውን «እግዚአብሔርም የሰው ክፉ በምድር ላይ እንደበዛ፤ የልቡ ሐሳብ ምኞትም ሁልጊዜ ፈጽሞ ክፉ እንደሆነ አየ (ዘፍ.6:5) በማለት ገልጾታል። ምንም እንኳን ኃጢአት በልዩ ልዩ መንገዶች ቢገለጥም የሚመነጨው ከልብ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብም «ምኞት ጸንሳ ኃጢአትን ትወልዳለች፤ ኃጢአትም ካደገች በኋላ ሞትን ትወልዳለች» (ያዕ. 1:15) ሲል ንግድነት በምኞት ደረጃ ከልብ ተፀንሳ እንደምትወለድና በተራዋ ደግሞ ካደገች በኋላ ሞትን እንደምታስገኝ መግለጹ ነበር። መሠረታዊው የሰው ልጅ ችግርም የልብ አለመሰወጥ ነው። ነገር ግን ኃጢአትን የምንፈጽምባቸው መሠረታዊ መንገዶች የሚከተሉት ናቸው።

2.3. ሦስቱ የኃጢአት መፈጸሚያ መንገዶች

ኃጢአት የሚጸነሰው በጅባችን ውስጥ ካለው ክፉ ምኞት ሲሆን የሚፈጸመው ደግሞ በሦስት ዋና ዋና መንገዶች ነው

እነዚህም፡ 1.ሐልዮ (በማሰብ) 2.ነቢብ (በመናገር 3. ገቢር (ማድረግ) ናቸው፡፡

1. ሐልዮ (ማሰብ)፡-

በሕግ ዓይን አንድን ሰው ክፉ አስበሃል ብሎ ወንጀለኛ ማድረግና መረጃ አቅርቦ ማስቀጣት አይቻልም፡፡ በመናገርና በመተግበር (ድርጊት) ላይ እንጂ በማሰብ ነጻነት ላይ ሕጋዊ ገደብ ማስቀመጥ የማይቻል ከመሆኑም በላይ የአንድን ሰው ሐሳብ በእርሱ ውስጥ ካለው መንፈስ በቀር የሚያውቀው የለምና (1ቆሮ.2፡11)፡፡ በእግዚአብሔር ቃልና በመንፈስ ቅዱስ ዓይን ግን ሰው ኅጢአትን ከሚፈጽምባቸው መንገዶች አንዱ ማሰብ ነውና በማሰቡ ብቻ ኅጢአተኛ (ክፉ ቢያስብ) ወይም ጻድቅ (በጎ ቢያስብ) ሊባል ይችላል፡፡ ሐሳብ በተግባር እንዲውል በእእምሮ (ልብ) የተቀረጸ (ተዘጋጀቶ የተቀመጠ) እቅድ ነው፡፡ ስለዚህም የእግዚአብሔር ቃል «አጥብቀህ ልብህን ጠብቅ የሕይወት መውጫ ከእርሱ ነውና (ምሳሌ 4፡23)፡፡ «... በልቡ እንዳሰበ እንዲሁ ነውና (ምሳሌ 23፡7)፡፡ «የሰው ልብ ክፉ ነው (ምሳሌ 26፡25፤ ማር.7፡21-23) ሲል በትንቢተ ኡርምያስ 17፡9 ላይ ደግሞ «የሰው ልብ ከሁሉ ይልቅ ተንኮለኛ ነው፤ እጅግም ክፉ ነው፤ ማንስ ያውቀዋል? እኔ እግዚአብሔር ለሰው ሁሉ እንደ መንገዱ እንደሥራውም ፍሬ አስጥ ዘንድ ልብን እመረምራለሁ፤ ኩላሊትንም እፈትናለሁ» በማለት ይናገራል፡፡ የሰው መሠረታዊ ችግር ከልቡ ክፋት (ሐሳብ) በመሆኑም እግዚአብሔር እስራኤልን ልባቸውን እንዲገዝሩ እዝዟል (ዘዳግ.10፡16-17)፡፡ ሰውም ወደ እግዚአብሔር እንዲመለስና ትእዛዙን እንዲጠብቅም የሚያስፈልገው ቀዳሚ ነገር የተሰበረ መንፈስ ነው፤ የተሰበረና የተዋረደን ልብ እግዚአብሔር አይንቅም» (መዝ.51፡17)፡፡

ቅዱስ ጳውሎስ «የእግዚአብሔር ፈቃድ እርሱም በጎና ደስ የሚያስኝ ፍጹምም የሆነውን ነገር ምን እንደሆነ ፈትናችሁ ታውቁ ዘንድ በልባችሁ መታደስ ተለወጡ እንጂ ይህን ዓለም አትምሰሉ (ሮሜ.12፡2-3) ሲል ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «... ወደ ሴት ያየ ሁሉ የተመኛትም ያን ጊዜ በልቡ ከእርሷ ጋር አመነዘረ» (ማቴ.5፡28) በማለቱ ሰው በልቡ በሚወስናቸው ውሳኔዎች ክፉነት ኅጢአተኛ እንደሚሆን አመለከተ፡፡

2. ነቢብ (መናገር)፡-

ለሰው ልጆች የተሰጠ ልዩ ክሂል (ችሎታ) ነው፡፡ የመናገር ችሎታችን የሚገለጥበት ወይም ቃልን የምናወጣበት የአካል ክፍል ደግሞ አንደበት ተብሎ በመጽሐፍ ቅዱስ ተጠቅሷል (ያዕ. 3፡6-8)፡፡ እግዚአብሔርን በምናመሰግንበት አንደበታችን እንደ እግዚአብሔር ምሳሌ የተፈጠረውን ሰው እንሳደብበታለን (ያዕ. 3፡9)፡፡ ይህም ከአንድ ምንጭ መራራና ጣፋጭ ውሃ ተገኝ እንደ ማለት ነው፡፡ አንደበትን መግራት (መቆጣጠር) የሚችል ሰው በመንፈሳዊ ብስለቱ ፍጹም ነው፡፡ ማለት ይቻላል (ያዕ.3፡1-12)፡፡ ይህም ማለት ብዙዎቻችን እግዚአብሔርንም ሆነ ባልንጀራችንን በአንደበታችን እናሳዝናለን ማለት ነው፡፡ በማቴ. 12፡33-37 ባለው ንባብ መሠረት

- ✓ በልቡ ውስጥ ክፋት ያለበት ሰው ከልቡ ሞልቶ የተረፈውን ይናገራል እንጂ መልካም መናገር አይችልም
- ✓ ሰዎች ሁሉ ስለተናገሩት ስለ ከንቱ ነገር በፍርድ ቀን መልስ ይሰጡበታል
- ✓ አንድ ሰው ከሚናገረው ነገር የተነሳ ይጸድቃል ወይም ይኮነናል (ይጎዳበታል ወይም ይጠቀማል)

ሰዎች እግዚአብሔርንም ሆነ እንደ እግዚአብሔር ምሳሌ የተፈጠረውን የሰውን ልጅ በመስደብ ጋጢአት መሆኑ በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ በብዙ ቦታ ተጠቅሷል (ማቴ.5፡22፤ ማር.7፡22፤ ኡፌ.4፡31፤ ቲቶ.3፡1-2) የእግዚአብሔር ሰው የሆነ ሁሉ አይሳደብምና (ይሁዳ 8-9)፡፡ እግዚአብሔርን መሳደብ የእግዚአብሔርን ክብርና ስም ወይም ሥራ መንቀፍና ማቃለልን ያመለክታል (መዝ.74፡10፤ ኢሳ.52፡5)፡፡ በሙሴ ሕግ እግዚአብሔርን መሳደብ በሞት የሚያስቀጣ ኅጢአት ነበር (ዘሌ. 29፡10-23)፡፡ በልባችን ያሰብነውን ኅጢአት በነቢብ በማውጣት ከራሳችን አልፎ ሌሎችን እንዲጎዳ እናደርጋለን፡፡ በመሆኑም ኅጢአትን ከምንፈጽምባቸው መንገዶች አንዱ ነቢብ (መናገር) ነውና ንግግራችን ሁሉ ለእግዚአብሔር ክብር ለባልንጀራችን ደግሞ መጽናናትንና መታነጽን የሚሰጥ እንዲሆን ዘወትር መጠንቀቅ ይገባናል፡፡

3. ገቢር (ማድረግ)

ሰዎች ኃጢአትን ከሐልዮና ከነቢብ አልፈው በተግባር (ድርጊት) ሲሠሩ የገቢር ኃጢአት ሠሩ እንላለን። ኃጢአት ከሦስቱ በየትኛውም መንገድ ይፈጸም ንጢአት ነው። የገልዮ ኃጢአት የተጻፈን እሳት ነው። በህሊና ውስጥ ያለ ክፉ ሐሳብ ስላልተገለጠና ሰዎች ስላልሰሙት ወይም ስላላዩት ኃጢአት አይደለም ልንል አንችልም። ስለሆነም በየትኛውም ደረጃ ላይ ንጢአትን መዋጋት አለብን።

2.4. የኃጢአት አጀማመር (ኃጢአት ወደ ዓለም እንዴት ገባ?)

መጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን በውስጣቸውም ያሉትን ፍጥረታት ሲፈጥር ሁሉን መልካም አድርጎ እንደሠራው ራሱ መስክሯል (ዘፍ.1)። የሰው ልጅ ከተፈጠረ በኋላ መልካም የነበረው የእግዚአብሔር ፍጥረት «እጅግ መልካም ሆነ» (ዘፍ.1:31)።

እግዚአብሔር ፍጥረታትን ሁሉ መልካም አድርጎ የፈጠረው እርሱ በባሕርይ መልካም አምላክ ከመሆኑም በላይ በሥራው እንዲከበርና እኛም በሥራው ደስ እንድንሰኝበት ነው (መዝ.18:1 ፣ 104:31)። እግዚአብሔር ፍጥረታትን ሁሉ ፍጹም ንጹሕና መልካም አድርጎ ከፈጠራቸው ክፉ (ንጢአት) ከየት መጣ? የሚለውን ጥያቄ በእግዚአብሔር ቃል በተገቢ መልክ መመለስ ይገባል። መጀመሪያ ንጢአትን የሠራ ዲያብሎስ ነው (ዮሐ. 8:44 ፣ 1ዮሐ.3:8)። የእግዚአብሔርን ክብር ፈለገ፤ እንደ እግዚአብሔር መሆንንም ተመኝ (ኢሳ.14:12-13 ፣ ሕዝ.28:11-19)

ዲያብሎስ ማነው?

ዲያብሎስ በተለያዩ ስሞች ይታወቃል። ዲያብሎስ የሚለው የግሪክ ቃል ሲሆን በዕብራይስጥ ሰይጣን ይባላል። ስለዚህ ዲያብሎስ የሚለው ቃል በሐዲስ ኪዳን እንጂ በብሉይ ኪዳን ውስጥ አይገኝም።

ሰይጣን ማለት አሰናካይ፣ ጠላት፣ የሳተ (ስሑት) ማለት ነው። የወደቀት መላእክት አለቃና የመልካም ነገሮች ሁሉ ተቃራኒ ነው (ማቴ. 25:41)። በማቴዎስ 4:1 እና በእንደኛ ዮሐንስ 3:8

ላይ ዲያብሎስ በሚለው የግሪክ ስሙ ተጠርቷል። ትርጉሙም ከሳሽ ማለት ነው።

ዲያብሎስ የእግዚአብሔርን ስም በሰዎች ፊት፣ የሰዎችን ስም ደግሞ በእግዚአብሔር ፊት ያጠፋል (ዘፍ. 3:4-5 ፣ ኢዮብ 1:6-12 ፣ 2:1-6)።

- ✓ ብዔልዘብ-ል (ማቴ.12:24)።
- ✓ ቤልሆር (2ቆሮ. 6:15)
- ✓ አብዶን (በዕብራይስጥ እና አጽልዮን (በግሪክ) ራእ.9:11
- ✓ የጥልቁ መልአክ (ራእ.9:11)
- ✓ የወንድሞች ከሳሽ (ራእ.12:20)
- ✓ የዓለም ሁሉ አሳች፣ ታላቁ ዘንዶ፣ የቀደመው እባብ (ራእ. 12:9)
- ✓ ክፉው (ማቴ 13:19)
- ✓ ነፍስ - ገዳይና የሐሰት አባት (ዮሐ.8:44)
- ✓ የዚህ ዓለም ገዥ (ዮሐ. 12:31)
- ✓ የዚህ ዓለም አምላክ (1ቆሮ. 4:4)
- ✓ በአየር ላይ ስልጣን ያለው (የሚሠራ) አለቃ ኤፌ. 2:2
- ✓ ፈቃኝ (ማቴ.4:3 ፣ 1ተሰ 3:5) እየተባለም ይጠራል።

እነዚህ ሁሉ ስሞች ሥራውንና ባሕርይን የሚገልጹ ናቸው። በመጀመሪያ ቅዱስ ሆኖ ተፈጠረ፤ በኋላ ግን በትዕቢቱ ወደቀ (ኢሳ.14:12-20 ፣ ሕዝ. 28:12-19 ፣ 1ጢሞ 3:6)። በዚህ ምክንያትም የወደቀው መልአክ እየተባለ ይጠራል። የእግዚአብሔርን መንግሥት እየተቃወመ የራሱን መንግሥት ሲያቆም የሚጥር ነይሏል ነው። (ማቴ. 12:25-26)።

የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ የሰይጣንን ሥራ ሲያፈርስ ስለተገለጠ (ዮሐ.5:8) በሞቱና በትንሳኤው ድልነሳው፤ በዓለም ፍጻሜም ለዘላለም ይፈርድበታል። (ቆላ.2:5 ፣ ራዕ.20:10)።

ሰይጣን በዚህ መልክ ራሱን ከእግዚአብሔር ከለየ በኋላ አርፎ አልተቀመጠም። ከእግዚአብሔር ጋር ንብረት (መንፈሳዊ ግንኙነት) የነበረውን ሰውን ከእግዚአብሔር ለመለየት ሊትና ቀን ይሰራ ጀመር እንጂ። በዚህም በሁለተኛ ደረጃ ንጢአትን የሰራት አካል ሰው ሊሆን ይችላል። ዲያብሎስ ያልተሳካለትን ምኞትና መከራ /አምላክ ለመሆን መፈለግ/ ወደ ሰው አስተላለፈው፤

ሰውም በሰይጣን መሪነትና አነሳሽነት የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ተላለፈ (ዘፍ. 3:1-8)። ሰይጣንንም ሆነ የሰውን ልጅ ለጎጢአት የዳረጋቸው ከገደብ ያለፈ ክፉ ምኞታቸው ነው።

2.5. የሰው አወዳደቅ

ሰይጣን በክፉ ምኞቱ ከወደቀ በኋላ የሰውንና የእግዚአብሔርን ኅብረት ለማወክ ፈለገ። ይህን ፍላጎቱንም ለማሳካት ሰውን በሚከተለው መልክ ቀረበው

ሀ. ራሱን በእባብ በመሰወር (ዘፍ.3:1-8)

እንዴት ለሚሉ መልሱ ሰይጣን የብርሃን መልአክ እስኪመስል ድረስ እንኳን ራሱን መለወጥ ይችላልና(2ቆሮ. 11:14) ነው። በእባብ መልክ የተገለጠውም በለመዱት መንገድ ማሳት ስለፈለገ ነበር (ዘፍ. 2:19-29 እና ዘፍ. 3:1-10ን ያነጻጽሩ)። እባብ ከሌሎች እንስሳት ጋር ወደ አዳም ይመላለስ ነበርና/ዘፍ.2:19/። እባብም ሰይጣን እንደነበረ በሐዲስ ኪዳን ተገለጠ (ራዕ. 12:9)

ለ በመዋሸት

እግዚአብሔር በቃሉ «በገነት መካከል ካለው ዛፍ በበላችሁ ቀን ትሞታላችሁ» (ዘፍ.2:17) ያለውን ቃል በመለወጥ አትሞቱም ብሎ ከመዋሸትም በላይ እግዚአብሔርን ሐሰተኛ አድርጎ አቅርቧል። እርሱ (ሰይጣን) ከመጀመሪያ ነፍሱ ገዳይ ነበረ፤ እውነትም በእርሱ ስለሌለ በእውነት አልቆመም፤ ሐሰትን ሲናገር ከራሱ ይናገራል፤ ሐሰተኛ የሐሰትም አባትነውና(ዮሐ.8:44) ተብሎ እንደ ተጻፈው እርሱ ከመጀመሪያው ዋሽ። በዚህ ዓለም ውስጥ የዘራውን ይህን መሰል ሐሰት ሊገልጥና እውነትን እንድናውቅ ለቦናን ሊለጠን የእግዚአብሔር ጅ በሥጋ ተገልጧልና (ዮሐ.5:20) እውነተኛ በሆነው በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ የሚኖሩ ከዚህ ሀሰት አምልጠዋል። አንባቢሆይ አንተም ሕይወት ይሆንልህ ዘንድ «እከህደክ ሰይጣን» ብለከው በእውነተኛው በእግዚአብሔር ልጅ በኢየሱስ ክርስቶስ ትምህርት ትኖር ዘንድ እመክርሃለሁ።

ሐ. ቃለ እግዚአብሔርን በመጠቀም

መልካሙንና ክፉውን ከሚያሳውቀው ዛፍ አትብላ (ዘፍ.2:17) የተባለውን የእግዚአብሔር ቃል « በውኑ እግዚአብሔር ከገነት ዛፍ ሁሉ እንዳትበሉ አዝዟልን?» (ዘፍ.3:1-2) በማለት በጥያቄ መልክ አቀረበው። በዚህም የሔዋንን የልብ በር ማንኳኳትና ማስከፈት ቻለ። ሰይጣን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶችን ያውቃል፤ ለማሳትም ይጠቀምባቸዋል። ለምሳሌ ክርስቶስን በፈተነበት ወቅት ከመዝ.90:11-12 ላይ የተጻፈውን ቃል በቃል በመጥቀስ ተጠቅሞታል (ማቴ. 4:6)። ይህም ካልተጠነቀቅንበት በቀር ሰይጣን መንፈሳዊ ነገሮቻችንን ጭምር ተጠቅሞ ሊያጠፋን እንደሚሞክር ያሳያል።

መ. ያልሆነውን የሆነ በማስመሰል (በማስጎምጀት)

ሔዋን ከሰይጣን ጋር ተነጋግራ ከጨረሰች በኋላ ዛፉን ስታየው «ለመብላት ያማረ፤ ለዓይኑ የሚያስጎመድና ለጥበብም መልካም መሰላት (ዘፍ.3:6)። ሰይጣን አብረውን የነበሩ ነገሮችን አዲስ በማስመሰል፤ የምንወዳቸውን በማስጠላትና የምንጠላቸውን ነገሮች በማስወደድ (በማስጎምጀት) ወደ ክፉ መንገድ ይመራናል። ወንድሞች ሆይ እባብ በተዝነሉ ሔዋንን እንዳሳታትእኛንም በተዝነሉ ከእውነተኛ ትምህርት እንዳይለየን ልንጠንቀቅ ይገባናል (2ቆሮ.11:3)።

2.6. የሰው ስሕተት

ሰው ነጻነት ያለው ፍጥረት ነው። ነጻነት ማለት ደግሞ የወደደውን ነገር መርጦ መፈጸም መቻልና የሥራውን ውጤት ጎላፊነት መውሰድንም ያካትታል። የሰው ልጅ ውድቀትም ነጻነቱን ለክፉት መጠቀም ሆኖ እናገኘዋለን (ዘፍ. 2:17፤ ገላ.5:13፤ 1ጴጥ.2:16)። በዚህም

- ሀ. ነጻነቱን ለክፉት ተጠቀመ፤
- ለ. እውነትን በሐሰት ለወጠ (እግዚአብሔር ትሞታለህ ያለውን ትቶ ሰይጣን አትሞትም ያለውን ተቀበለ)
- ሐ. የእግዚአብሔርን ክብር ተመኘ /አምላክ መሆን ፈለገ/
- መ. እባብን (ሰይጣንን) ከእግዚአብሔር የበለጠ ለሰው የሚያዝንና የሚቆረቆር አድርጎ ቱቀበለ። «እከረሱ በበላችሁ ቀን እንደ

እግዚአብሔር መልካሙንና ክፉውን ታውቃላችሁ » (ዘፍ.3:5) ሲባሉ እግዚአብሔር እነርሱን አንዳች ነገር የከለከላቸውን መሰላቸው:: ነገር ግን እግዚአብሔር ለሰው ከሚያስፈልገው ነገር አንዳች አላጎደለበትም ነበር:: ግሩምና ድንቅ አድረጎ ፈጥሮታልና (መዝ.139:14)::

- ሠ. የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ተላለፈ (ዘፍ. 2:17)
- ረ. አዳም የሚስቱን ቃል ሰምቶ ያልታዘዘውን በማድረግ የሔዋንን ቃል ከእግዚአብሔር ትእዛዝ አብልጦ ተቀበለ::
- ሰ. ከእግዚአብሔር የተሰጠውን ገላፊነት መወጣት አልቻለም ሰው ምድርን እንዲገዛ (ዘፍ.1:26-28) እና ገነትን እንዲጠብቅ እንዲሁም እንዲያበጃት ገላፊነት ተሰጥቶት ነበር:: ሰው ግን ከእግዚአብሔር በተሰጠው ቦታ መገኘት አልቻለም::
- ሸ. እንግዳ የሆነውን ነገር ሔዋን መለየት አልቻለችም:: እንስሳ አይናገርምና እባቡ ሲናገር ከተፈጥሮው ውጭ በመሆኑ ሐሳቡ ከየት እንደመጣ ልትመረምር ትችል ነበር::
- ቀ. ሔዋን በእግዚአብሔር ትእዛዝ ላይ ጨመረች እግዚአብሔር ዛፉን እትብሉት እንጂ አትንኩት ብሎ አሳዘዘም ነበር::
- በ. መቸኮልዋ :: ከዛፉ ከመብላትዋ በፊት በቂ ጊዜ ወስዳ ማሰላሰል ነበረባት::
- ተ. በራስዋ ሐሳብ መደገፍዋ ሔዋን ዛፍ የመብላትን ውሳኔ ከእግዚአብሔር ቃል አንጻር ልታየው ይገባት ነበር::

2.7. የገጢአት ውጤት

ሀ. በሰይጣን ላይ

- ✓ ከክብሩና ከአለቅነቱ አውርዶታል (ኢሳ.14:12-15)
- ✓ ለዘለዓለም ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት እንዳይኖረው አድርጎታል (ሕዝ. 28:12-18፤ ሉቃ.4:33-35)
- ✓ ለዘለዓለም የማይሸር የገሃነም ፍርድ አስፈርዶበታል (ማቴ.25:41፤ ይሁዳ 6)::
- ✓ ስለዚህ ገጢአት ሰይጣንን ክብሩን፤ ሥልጣኑን፤ ዕድሉንና ሰላሙን ለዘለዓለም አሳጣው (ራእ.20:10)::

ለ. በሰው ሕይወት ላይ

የሰው ልጅ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ከተላለፈ በኋላ ወዲያው ራሱን በሰውጥ ውስጥ አገኘው::

1. በእግዚአብሔር ፊት ለመቆምና ድምጹን ለመስማት ድፍረት እጣ (ዘፍ.3:8):: አዳምና ሔዋን የእግዚአብሔር መምጣት ሲሰሙ ራሳቸውን ከአምላክ ፊት በገኘት ዘፎች መካከል ሰወሩ::
2. አዳምና ሔዋን ራቁታቸውን እንዲሆኑ አወቁ (ዘፍ፤ 3:7):: ከዚህ አስቀድሞ ሁለቱም ራቁታቸውን ሲኖሩ አይተፋፈሩም ነበር (ዘፍ.2:25):: ማናቸውም ጉድለት እንዳለበት አያስብም ነበር:: ጎጢአት የሌለበት ሕይወት ምሉዕ እና የማያሳፍር ነው:: ጉድለት (ጎጢአት) ወደ ሕይወታቸው ሲገባ ግን ሁለቱም በራሳቸው ሙሉዎች ስላልነበሩ ጉድለታቸውን አፈሩበትና መሸፈን ፈለጉ:: ያውም ከጥቂት ሠዓታት በኋላ ደርቆ በሚወድቀው በበለስ ቅጠል ሸፈነት:: ጉድለታቸውን ማወቃቸው ከጉድለቱ በላይ ዕረፍት ነሳቸው:: ይህንን ራቁትነት ማን ይሸፍነው ይሆን? ይህንስ ጉድለት ማን ይሞላው ይሆን?
3. የሰው ልጅ በሕሊና ወቀላ ተሠቃየ (ዘፍ.3:8) 1ዮሐ.3:20-22):: ጎጢአት ከሁሉም አስቀድሞ የሚያደርስበትን ጉዳት (ቅጣት) በሕሊናችን ፊት የመቆም ድፍረታችንን ማሳጣት ነው:: ከዚያም በአምላካችን በእግዚአብሔር ፊት እና በማኅበረሰባችን መካከል ስደተኞች ያደርገናል:: የሰው ልጅ ያውቅ የነበረው የእግዚአብሔርን ደግነት፤ ቸርነት፤ መጋቢነት ... ነበር:: ሆኖም በውድቀቱ እግዚአብሔር ከዚህም በላይ ጎጢአተኛን የሚፈልግ ፍቅር ያለው አምላክ እንደሆነ ተረዳ፤ «አዳም ሆይ ወዴት ነህ?» ዘፍ.3:10) ብሎ በፍቅር ድምጽ ፈልጎታልና::
4. በሰውና በእግዚአብሔር መካከል የነበረው ኅብረት (መልካም ግንኙነት) ተበላሽ (ዘፍ.3:8):: ሰው ስለ እግዚአብሔር ሲያስብ አፍቃሪና ርኅሩኅ አምላክ እንዳለው ሳይሆን ሲፈርድና ሊቀጣ የተዘጋጀ ጌታ ብቻ አድርጎ መሳል ጀመረ:: ይህም ከእግዚአብሔር እንዲሸሽ አስገደደው::
5. ስሕተትን ከመቀበል ይልቅ አንዱ ሌላውን(አዳም ሔዋንን፤ ሔዋን ደግሞ ሰይጣንን) ምክንያቱ ስሕተት አድርገው አቀረቡ (ዘፍ.3:12):: በተለይ አዳም «ከእኔ ጋር እንድትሆን የሰጠኸኝ ሴት እርሷ ከዛፉ ሰጠችኝና በላሁ (ዘፍ.3:12):: በማለቱ እግዚአብሔርን የስሕተቱ ተጠያቂ ያደረገ ይመስላል::
6. በሰውና በሰው መካከል የነበረው መልካም ግንኙነትና መተሳሰብ (አንድነት) ፈረሰ:: አንደኛው ራሱን ጸድቆ ለማድረግ ሲል ሌላውን መኮነን የግድ ሆነበት

- 7. በሰውና በእግዚአብሔር መካከል የነበረው ግንኙነት ፈረሰ
- 8. እግዚአብሔር እባብን፣ ሔዋንን፣ አዳምንና የሚኖርባትን ምድር ረገመ (ዘፍ. 3:14-20)።
- ሀ. እባብ፡- ለምን መርገሙን ከእባብ ጀመረ? እግዚአብሔር እባብን ለምን ይህን አደረገህ? ብሎ አልጠየቀውም ለሰይጣን መሳት ምክንያት የሆነ ነገር የለም። ሰይጣንም ጎጢአትን የሚሰራው ከራሱ አንቅቶ ነውና. (ዮሐ. 8:44)። ስለዚህም በቀጥታ ፍርዱን በእርግጥን ጀመረ። መርገሙም
- ✓ ከእንስሳትና ከምድር አራዊት ተለይተህ አንተ የተረገምህ ትሆናለህ (ዘፍ.3:14)።
- ✓ በሆድህም ትሄዳለህ ይህም ቀድሞ እባብ በእግሩ ይሄድ እንደ ነበር ያመለክታል የሚሉ አሉ።
- ✓ አፈርን በሕይወት ዘመንህ ሁሉ ትበላለህ
- ✓ በአንተና በሴቲቱ፣ በዘርህና በዘርዋ መካከል ጠላትነትን አኖራለሁ፤ እርሱ ራሱን ይቀጠቅጥሃል፤ አንተ ደግሞ ለከፍተኛ ትቀጠቅጣለህ (ዘፍ 3:15) የሚል ነው።

ይህ መርገምም ሰይጣንን በማሳቱ እንዳይደለት አድረጎታል። አዳምና ሔዋን ደግሞ እርግጥናቸውን ከመስማታቸው በፊት ተስፋ ድኒን (የመዳን ተስፋን) ሰሙ። እግዚአብሔር የመዳን ተስፋን ከሰጣቸው በኋላ ፈረደባቸው። በአንተና በዘርህ የሚለው ሰይጣንንና ዘርን (ዲያብሎስንና መልእክተኞቹን) ሲገልጥ ሴቲቱ እና ዘርዋ የሚለው ደግሞ

ሴቲቱ	ዘርዋ
ቤተ አስራኤል	ክርስቶስ
ድንግል ማርያም	ክርስቶስ
ቤተ ክርስቲያን (ምዕመን)	ክርስቶስ

ጠላትነት በሰይጣንና በምዕመናን እንዲሁም በሰይጣን መልእክተኞችና በክርስቶስ መካከል ጸንቶ ይኖራል። ክርስቶስ የሰይጣንን ራስ በመቀጥቀጥ ከመንገድ ሲያስወግደው ሰይጣን ደግሞ በተራው በአይሁድ አድሮ ሞቱን በማድረስ (ለከፍተኛ በመንከስ) ሥራውን ሊያደናቅፍ ሞክረ። ነገር ግን ራስን መቀጥቀጥ ድል ማድረግን ያመለክታልና። እግዚአብሔር አስቀድሞ በተስፋ ቃሉ ውስጥ ሰይጣን እንደሚሸነፍ አመለከተ።

አዳም የሚስቱን ስም ሔዋን (የሕያዋን እናት) በማለቱ፤ ሔዋን ደግሞ የመጀመሪያ ልጅዋን (ወንድ ልጅ (ዘር) ከእግዚአብሔር አገኘሁ ሰትል ቃየን ብላ በመጥራቷ ተስፋውን የተረዱት መሆናቸውንና ይጠብቁት እንደ ነበር ገለጹ (ዘፍ. 3:20፣4፣1)።

ለ. ሴቲቱ (ሔዋን)

በሴቲቱ ላይ ሁለት የፍርድ ሐሳቦች ተላልፋዋል። እነዚህም መጽኑስና መውለድዋ ጭንቅ የበዛበት ሆነ (ዘፍ.3:16)። ከዚህ አስቀድሞ ሔዋን ጭንቅ ሳይኖርባት ወይም በተላል ጭንቀት ልትወልድ ትችል እንደ ነበር ሊያመለክተን ይችላል። ቅዱስ ኤፍሬም የጌታን ልደት «ወእም ድንግል ተወልደ ዘእንበለ ሕማም «ትርጉም ከድንግል ሕማም ጭንቀት ሳይኖር ተወለደ (ውዳሴ ማርያም ዘሐሙስ) በማለት የተናገረው ክርስቶስ በግብረ መንፈስ ቅዱስ ከዚህ መርገም ነጻ በሆነ መንገድ መወለዱን ለማመልከት ነበር።

ሔዋን በባልዋ ቁጥጥር ስር ሆነች (ዘፍ.3:16)። «ፈቃድሽ ወደ ባልሽ ይሆናል፤ እርሱም ገዢሽ ይሆናል» ተባለ ይህም አስቀድሞ በመሳትዋና ባልዋንም እንዲበላ በመምከርዋ የመጣ ነው።

- ሐ. አዳምና የሚኖርባት ምድር፡ አዳም የተረገመበት ዋና ምክንያት የሚስቱን ምክር ለምቶ አትብላ ከተባለው ዛፍ መብላቱ ነው (ዘፍ.3:17)። መርገሙም
- ✓ በሕይወት ዘመንህ ሁሉ ከምድር በድካምህ ትበላለህ
- ✓ ምድር አሸህና አሜከላ ታበቅልብሃለች
- ✓ የምድርን ቡቃያ ትበላለህ (የገነት ፍሬ ቀርቶ)
- ✓ በፊትህ ወዝ (ጥረህ፣ ግረህ፣ ደክመህ) ትበላለህ
- ✓ መሬት (አፈር) ነህና ወደ አፈር ትመለሳለህ ትሞታለህ
- ✓ ምድር ከአንተ የተነሳ የተረገመች ትሁን።

- 9. የሰው ልጅ ሞተ፡ የጎጢአት ደመወዝ (ውጤት) ሞት ነው። (ሮሜ 6:23) ይህም ሞት
 - ⊕ የሥጋ ሞት
 - ⊕ የነፍስ ሞት እና
 - ⊕ የመንፈስ ሞት (ሞተ ልቦና) ነው።
 የሥጋ ሞት /የነፍስና የሥጋ መለያየት/ እንዲሁም ተከትሎት የሚመጣው በመቃብር በስብሰ መቅረት

ሲሆን የነፍስ ሞት ደግሞ በሥቃይ መኖር ነው። የመንፈስ ሞት የምንለውም ያለ እግዚአብሔር (እግዚአብሔርን ከመውደድ፣ ከማሰብና ከማምለክ ተለይቶ) መኖር ነው። አዳም በበላህ ቀን ሞትን ትሞታለህ ቢባልም በበላበት ቀን በሰጋ አልሞተም። ከዚህ በኋላ 930 ዓመታት ያህል በምድር ላይ በሕይወት ሥጋ ኖሯል (ዘፍ.5:5)። በነፍሱም የሞተው መከራ ነፍስ መቀበል የጀመረው (የምድር ኑሮውን ጨርሶ ከሞተ በኋላ ነበር። ነገር ግን አትብላ የተባለውን በበላ ቀን መንፈሱ ሞቷል ከእግዚአብሔር ፍቅርና አንድነት ተለይቷል (ኤፌ.2:1፣ ቆላ.2:13፣ ማቴ.8:22)። ትልቁ ሞት ደግሞ ሥጋዊው ሞት ሳይሆን ነፍስ በገሃነም የምትቀጣው ቅጣት ነው (ማቴ.10:28)።

- ✓ ለሕይወት የተፈጠረው ሰው ለሞት ተገዥ ሆነ። ዕድሜውም ወደ 120 (ዘፍ.6:3)። ብሉም ወደ 70 እና 80 ወረደ (መዝ.89:8-10)።
- ✓ በአርአያ እግዚአብሔር የተፈጠረው ሰው በገጢአት ሰይጣንን በመምሰሉ የሰይጣን ልጅ ተባለ። «እናንተ ከአባታችሁ ከዲያብሎስ ናችሁ፤ የአባታችሁንም ምኞት ልታደርጉ ትወዳላችሁ» (1ዮሐ.8:44)። «የእግዚአብሔር ልጆችና የሰይጣን ልጆች በዚህ የተገለጡ ናቸው» (1ዮሐ.3:10)።
- ✓ ሰይጣን የዚህ ዓለም ገዥ ተባለ (1ዮሐ.14:30፣ 2ቆሮ.4:4)። የዚህች ዓለም ገዥ ሆኖ የተፈጠረው ሰው ራሱን የሰይጣን ፈቃድ ፈጻሚ አድርጎ በማቅረቡ እርሱና የሚገዛት ዓለም በሰይጣን ወጥመድ ውስጥ ወደቁ።
- ✓ ሰው ከገነት ተባረረ (ዘፍ. 3:23-24)
- ✓ ሰው ሰውን መግደል ጀመረ (ዘፍ.4:5-15)
- ✓ የሰው ልጅ የልቡ ሐሳብና ምኞት ፈጽሞ እየከፋ ሄደ (ዘፍ.6:5)
- ✓ ሰዎች የገጢአት ባሮች ሆኑ (ሮሜ 6:17-20፣ ዮሐ.8:34)
- ✓ ሥጋን የለበሰ ሁሉ አካሄዱን በምድር ላይ አበላሸ (ዘፍ. 6:12)

2.8. የገጢአት መስፋፋትና የሰው ሁለንተና መበክል

የሰው ሕይወት መበላሸት በአንድ ሰው በአዳም ውድቀትና በአንድ ቀን ትእዛዝ መተላለፍ ብቻ የሚታይ ሳይሆን ገጢአት የሁሉንም ሰው ሕይወትና ሁለንተና መበክል (ማበላሸት) ነው።

ይህም ምልዓተ ገጢአት (የገጢአት ሁሉን ሰው እና የሁሉንም ሰው ሁለንተና መበክል መቻል) ተብሎ ይጠራል። የአዳም ልጆች ሁሉ የአዳምን ኃጢአተኛ ባሕርይ (Fallen nature) ይዘው በመወለዳቸው ወይም እግዚአብሔርን የሚመስሉበትን ቅዱሱን ነገር በገጢአት ስላበላሹት ፍጹም ደግነትን ማሳየት አልቻሉም። ልዩነት ሳይኖርም ሁሉም በአንድነት ገጢአትን ሠሩ፤ የእግዚአብሔርንም ክብር አጡ (ሮሜ 3:23)

እስቀድሞ ሰይጣን ቀጥሎም የመጀመሪያው ሰው በእግዚአብሔር ላይ እምጸው ገጢአትን ከሠሩ በኋላ በአንድ ሰው በኩል ገጢአትና ሞት ወደ ዓለም ገቡ (ሮሜ 5:12) ከዚህ በኋላ የታየው የሰው ልጅ ታሪክ ሁሉ የበደል ታሪክ ነው። በመጀመሪያው ትውልድ ቃየል፤ በአሥረኛው ትውልድ የኖጎ ዘመን ሰዎች፤ ከዚያም የሰናዖር ሕዝብ ታሪክና የሰዶሞና የገሞራ ሰዎች የፈጸሙአቸው አስከፊ ገጢአቶችና ያስከተሉባቸው ፍርዶች በምሳሌነት የሚታዩ ናቸው። (ዘፍ. 4.6-8.19)። በእስራኤል ታሪክ በመላው የምንመለከተው እውነትም ከዚህ የተለየ ነገር የለውም።

ሰዎች ሁሉ በሁለት መንገዶች ኃጢአተኞች ይሆናሉ።

1. አዳማዊውን የወደቀ ባሕርይ (Fallen nature) በመውረሳቸው ወይም በዚህ ባሕርይ ከአዳም ስለተወለዱ ገጢአትን ባይሠሩም እንኳን ሁሉም የአዳም ልጆች በገጢአት ውጤት ተጎጅዎች ሆነዋል (ሮሜ 5:12)
2. የተሰጣቸውን የጽሑፍ (ለእስራኤል) እና የልቦና ሕግ (ለሕዝብ) ሊፈጽሙት ባለመቻላቸው ነው (ሮሜ 2:12፣ 16:11፣ 32:3፣ 9-23 9:4)።

ከዚህም የተነሳ ሰዎች ሁልጊዜ በሐሳብና በተግባር ገጢአትን ሲፈጽሙ ይገኛሉ። ስለዚህ ልዩነት ሳይኖር ዓለሙ ሁሉ ገጢአተኛ ሆነ። ምድር እንኳን በሰው ገጢአት የተረገመች ሆነች (ዘፍ. 3:17)።

2.8.1. ገጢአት የሰውን ሁለንተና በክሏል

እግዚአብሔር ሰዎች «ከከፋት ወደ ከፋት ይሄዳሉና፤ እኔንም አላወቁምና» (ኤር.9:3) ይላል። ገጢአት የሰውን ሁለንተና ምን ያህል እንደ በክል እንደሚከተለው ቀርቧል።

2.8.1.1. የሰውን አእምሮ በክላል

በሰው አእምሮ የሚታየው የገጢአት ብክለት በልዩ ልዩ ምሳሌዎች ተብራርቷል።

ሀ. እውርነት፡- የሰው አእምሮ መንፈሳዊውን ነገር አርቆ ማየት ባለመቻሉ «እውር ነውና የቅርቡን ብቻ ያያል» (2ኢ፡፲፡9)። «በቀትርም ጊዜ እውር በጨለማ እንደሚርመሰመስ» እውነተኛውን መንገድ ለማግኘት ይቸገራል። (ዘፋ. 28፡28-29)።

ለ. ጨለማ፡- በእግዚአብሔር መንግሥት የሚኖሩ አስቀድሞ በጨለማ ነበራችሁና» የሚለው ማሳሰቢያ የቀድሞ ሁኔታቸውን ይገልጻል (ቆላ. 1፡14፤ ኡፌ. 5፡8)። መዝሙረኛው «አያውቁም፤ አያስተውሉም፤ በጨለማ ይመሳለሳሉ» ካለ በኋላ «እግዚአብሔር አምላኬ ጨለማዬን ያበራል» (መዝ.82፡5፤18፡28)። በማለቱ የሰውን አእምሮ ብክለት ገለጠ።

ሐ. ርዝሰት፡- የሰው አእምሮ መልካምን ነገር ከማሰብ ቶሎ ወደ ክፉ ሐሳብ ይሄዳል። ይሁዳ «አያለሙ ሥጋቸውን ያረክሳሉ» (ይሁዳ 8) ሲል ገጢአት የሰውን ነፍስና መንፈስ ብቻ ሳይሆን ሥጋንም ያረክሳች መሆንዋን ይገልጻል።

መ. ድንቁርና፡- «... በአሳባቸው ከንቱ ሆነ፡፡ የማያስተውለውም ልባቸው ጨለመ።፡፡ ጥበበኞች ነን ሲሉ ደንቆሮ ሆነ» (ሮሜ 1፡20-22) ሲል ቅ. ጳውሎስ እንደገለጸው ብዙ አይነት ፍልስፍና በዓለም ውስጥ ቢኖርም ዓለም በጥበብዋ እግዚአብሔርን ማወቅ አልቻለችምና የዚህች ዓለም ጥበብ በእግዚአብሔር ፊት ሞኝነት ነው (1ቆሮ. 3፡19) በእግዚአብሔር ሕዝብ ዘንድ የእግዚአብሔር ነገር ከጥበበኞችና ከአስተዋዮች ተሰውሮ ነበር (ማቴ.11፡25)። እነርሱ በትምህርታቸውና በጥበባቸው እየኮሩ ለሉሌዎቻቸው «እናንተ ደግሞ ሳታችሁን? ከአለቆች ወይስ ከፈሪሳውያን በእርሱ (በክርስቶስ) ያመነ ማነው? ነገር ግን ሕግን የማያውቅ ይህ ሕዝብ ርጉም ነው» ብለው ክርስቶስን ነቀፉ (ዮሐ.7፡48-49)። ክርስቶስ ግን እውሮችን እንደሚመሩ እውሮች ቆጠራቸው (ማቴ. 15፡14)። እነዚህ ነጥቦች የሰው አእምሮ እንዴት ወደ ክፉት እንደሚያዘነብል ያሳያሉ። በዚህ አይነት ብክለት ውስጥ ያለ ፍጥረታዊ ሰው ደግሞ የእግዚአብሔር መንፈስ ነገር ሞኝነት ነውና አይቀበለውም፤ በመንፈስም የሚመረመር ስለሆነ ሊያውቀው አይችልም (1ቆሮ.2፡14)።

2.8.1.2. የሰውን ፈቃድ በክላል

ሀ. ሰው መልካም ነገርን ማድረግ አይችልም፡- ይህም ማለት በገጢአት የወደቀው ሰው ባሕርዩ በሁለት ምክንያቶች የሚፈልገውን ነገር ማድረግ አልቻለም ማለት ነው።

1. በገጢአት የተነሳ እቅሙ በጎ እንደሆነ ያወቀውን ነገር ማድረግ (መፈጸም) አልቻለም
2. በውሱን ደረጃ የሚያደርጋቸው ነገሮች እንኳን ያለ እምነት (በግብዝነት) ሕግን ለመፈጸም ተብለው ብቻ የሚፈጸሙ ናቸውና እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት አልቻሉም (ዕብ.11፡6)።

ለ. ሰው መልካም ነገርን ማድረግ አይወድም፡- ኡርምያስ የሕዝቡን መንፈሳዊ ዳተኝነት አይቶ «ኢየሩሳሌም ሆይ ወዮልሽ ለመንጸት እምቢ ብለሽል፤ ይህ እስከ መቼ ነው? በማለት ጥያቄን አቀረበ (ኡር.13፡27)። ኢየሱስ ክርስቶስ «እናንተ በመጸሐፍት የዘለዓለም ሕይወት እንዳላችሁ ይመስለችኋልና እነርሱን ትመረምራላችሁ፤ እነርሱም ስለ እኔ የሚመሠክሩ ናቸው፤ ነገር ግን ሕይወት እንዲሆንላችሁ ወደ እኔ ልትመጡ አትወዱም (ዮሐ. 5፡39-40) እና «ኢየሩሳሌም ኢየሩሳሌም ሆይ ደሮ ጫጩቶችዋን ከክንፎቻቸው በታች እንደምትሰበሰቡ ልጆችሽን እሰበስብ ዘንድ ብዙ ጊዜ ወደድሁ! አልወደዳችሁምም (ማቴ. 23፡37)። በማለቱ የሰው ክፉት ካለማወቁ የተነሳ ሳይሆን ፈቃደኛ ካለመሆኑ የተነሳ የሚመጣ እንደሆነ አሳየ። ይህም የሰው ፈቃድ መበክሉን ያሳያል።

ሐ. ሰው ክፉ ነገርን ማድረግ ይመርጣል፡- «ሕዝቤ ከእኔ ዘወር ማለትን መረጠ» (ሆሴ.11፡7) የሚለው የነቢያት ቃል እና «ብርሃን ወደ ዓለም ስለመጣ፤ ሰዎችም ሥራቸው ክፉ ነበርና ከብርሃን ይልቅ ጨለማን ስለወደዱ ፍርድ ይህ ነው። ክፉ የሚያደርግ ሁሉ ብርሃንን ይጠላልና! ሥራውም እንዳይገለጥ ወደ ብርሃን አይመጣም» (ዮሐ.3፡19-20) የሚለው የክርስቶስ ትምህርት የሰው ምርጫ ከበጎ ይልቅ ክፉን፤ከብርሃን ይልቅ ጨለማን እንደሆነ ያሳያሉ። ይህ ሁሉ የሚሆነው የሰይጣን መርዝ የሆነው ገጢአት የሰውን ሕይወት በመበክሉ ነው።

መ. ሰው እግዚአብሔርን ይጠላል፡- «ክፉ የሚያደርግ ሁሉ ብርሃንን ይጠላል» (ዮሐ.3፡19) እንደተባለው ሰው ገጢአት ሲሰራ በእግዚአብሔር ላይ ያለውን ዓመጽና ተቃውሞ ወይም ጥላቻ እያሳየ ነው። ሰው ክርስቶስን ለመጥላት

ምክንያት ባይኖረውም ክርስቶስን ጠልቷል፤ እርሱንም በመጥላት የላከውን አብንም እንደጠላ ያሳያል፤ ተከታዮቹንም ይጠላል (ዮሐ.15:18-23-25)።

2.8.1.3. የሰውን ስሜት በክላል፡-

«እነርሱም በጨለማ መንገድ ይሄዱ ዘንድ የቀናውን መንገድ የሚተው፤ ክፉ በመስራት ደስ የሚላቸው፤ በጠማማነትም ደስታን የሚያደርጉ፤ መንገዳቸውንም የሚጠመዝዙ፤ አካሄዳቸውንም የሚያጣምሙ ናቸው (ምሳ.2+13-15)። የሚለው የሰሎሞን ትምህርት ሰው ክፉ በመስራት የሚደሰት መሆኑን በግልጽ ያሳያል። ይህም የሰው በጎ ስሜት መበከሉን ያሳያል።

ይህ መጠነ-ሰፊ (ሁለንተናዊ) ብክለት ደግሞ ሰውን አብዝቶ ከእግዚአብሔር እንዲርቅ አደረገው። የእግዚአብሔርን ነገር በመተው እያንዳንዱ ሰው ወደ ገዛ መንገዱ አዘነበለ (ኢሳ.53+6)።

2.9. ታላቅ ንግድ

በመጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔርን መውደድ ታላቂቱ እና ፊተኛይቱ ሕግ እንደሆነች ተጽፏል (ማቴ. 22+38)። በዚህች ሕግ አንጻር እግዚአብሔርን መጥላትም ታላቂቱ ንግድ እንደሆነች አመን ነው። ባላንጀራን እንደራስ መውደድም ከላይ የተጠቀሰችውን ታላቅ ትእዛዝ ትመሰላለችና በዚህች ሕግ አንጻር ደግሞ ባልንጀራን መጥላት ሁለተኛዋ ታላቅ ንግድ ትሆናለች ማለት ነው። በተጨማሪም በቤተ ክርስቲያናችን ታላላቅ ንግድ ተብለው የሚጠቀሱ ሰባት ንግዶች አሉ። እነዚህም

1. ንግድ አዳም (አምላክ ለመሆን መፈለግ) ዘፍ. 3+1-10
2. ቅትለተ አቤል (ቃየል አቤልን መግደል) ዘፍ.4
3. ንግድ ባቢሉን /ዘፍ.11/
4. ንግድ ሰዶም ወንግራ (ዘፍ.19)
5. ንግድ እስራኤል (የጥጃ ምስል አቁመው መስገዳቸው) (ዘጸ. 32+1-35)
6. ቅትለተ ዘካርያስ (የዘካርያስ በግፍ መገደል (2ዜና. 24+20-21፤ ማቴ. 23+35)
7. ቅትለተ ክርስቶስ (አይሁድ ክርስቶስን ጠልተው፤ ለቅለው መገደላቸው) ናቸው።

ነገር ግን በአንዲት ሕግ የሳተ በሁሉም የሳተ ስለሆነ በትንሽና በታላቅ ንግድ መካከል ከጉዳት አንጻር ልዩነት የለም (ያዕ.2+10)። ለንግድም ምንም ምክንያት የለም። ስለዚህ ሰዎች ስለሚኖሩት ስለ ከንቱ ነገር ሁሉ በፍርድ ቀን መልስ ይሰጡበታል (ማቴ. 12+36፤ ሮሜ 2+1)። ንግድም ያለ ገደብ ሲሰራና ሲሰፋፋ የኖረ ሲሆን በሰው ልጆች ዘንድ ጽድቅ ቦታ አልነበረውም። ይህ እውነት ደግሞ ታሪክ ብቻ ሳይሆን የአንተ (የአንቺ) የአገባቢው (ዋ) ሕይወት ነው። ከእግዚአብሔር ቃል ተውጣጥቶ በዚህ ጽሑፍ የቀረበው ሁሉ የሰውን ልጅ ሕይወት ይመሰክራል።

ሰው በኑሮው ሰላምንና እርግጠኝነትን (መረጋጋትን) የሚያጣው ራሱን በንግድ ውስጥ ሊያገኘው ነው። ምክንያቱም በንግድ ውስጥ ሰላም የለምና ቃየል በምድር ላይ ኩባሪና ተቅጠዝባኝ እንደሚሆንና ያገኘው ሁሉ ሊገድለው እንደሚችል ማሰብና መረበሽ የጀመረው አቤልን እንደገደለ ወዲያው ነበር (ዘፍ.4+14)። ንግድ እኛን ራሳችንን፤ እግዚአብሔርንና ባልጀራችንን ይጎዳል።

አላት አጠገቡ ያለን እንጨት እየበላ በአካባቢ ወደሚገኙ ነገሮች እንደሚዛመት ሁሉ ንግድም በመጀመሪያ የፈጸማትን ግለሰብ ዕረፍት በማሳጣት (በመገዳት) ጀምሮ ቤተሰቧን፤ ማኅበራታን፤ ሀገርን እንዲሁም እግዚአብሔርን እስከ መንካት ትቀጥላለች። ንግድም መድረር ራስን በመርዝ፤ በውሃ መላት፤ በኤሌክትሪክ ወይም በሌሎች ገዳይ ነገሮች ለማጥፋት ከመምከር የከፋ ውጤት አለው። አንዳንዶች ባለማወቅ ከንግድ ሰላም የሚገኝ ይመስላቸዋል፤ አንዳንዶችም ንግድን ሲሰሩ እግዚአብሔርን የሚያገለግሉ እስኪመሰላቸው ድረስ በእውርነት ሊመቱ ይችላሉ (ዮሐ.16+1)።

2.10. ንግድ ተኝነትን አሰማመን ያለው ችግር

አንዳንድ ሰዎች ንግድ እንደሌለባቸው ሊያስቡና ሊናገሩ ይችላሉ። ነገር ግን ንግድ የሰብንም ብንል ብዙ ችግሮችን በራሳችን ላይ እንፈጥላለን። ንግድ የሰብንም ማለት ራሱ ንግድ ነውና። ንግድ የሰብንም ማለት፡-

ህሊናን መካድ (መቃወም) ነው

«ልባችን ባይፈርድብን በእግዚአብሔር ዘንድ ድፍረት አለን» (1ዮሐ.3:21):: ከህሊናችን የተሰወረ ነገር የለም:: ሥጋችን ተሸንፎ ለገጢአት ሕግ በተገዛበት ጊዜ እንኳን አእምሮአችን (ህሊናችን) ለእግዚአብሔር ሕግ ብቻ ይገዛል (ሮሜ 7:25):: ይህም ማለት ገጢአት በምንሰራበት ጊዜ ሁሉ ህሊናችን ከእኛ ጋር አይተባበርም (ይወቅሰናል) ማለት ነው:: እርሱን መዋሸት አንችልም::

የቅዱሳት መጻሕፍትን ምስክርነት መካድ ነው

አይሁድም የግሪክ ሰዎችም (አሕዛብም) ቢሆኑ ሰዎች ሁሉ ከገጢአት በታች እንደሆኑ መጽሐፍ «ሁሉ ተሳስተዋል፤ በእንድነትም የማይጠቅሙ ሆነዋል» (ሮሜ 3:12) በማለት ሁሉን ይከሳል:: ስለዚህም ከእኛ መካከል አንዱ ተነስቶ ገጢአት የለብኝም ሊል አይችልም::

እግዚአብሔርን ሐሰተኛ ማድረግ ነው

በሕሊናም ሆነ በቅዱሳት መጻሕፍት ሁላችን ገጢአት መሥራታችንንና እርሱን ማሳዘናችንን የገለጠልን እግዚአብሔር ነው:: እግዚአብሔር ሰው አይደለም በቃሉ ሐሰትን ይናገር ዘንድ አይችልም:: ገጢአት የለብኝም ብንል ግን ይህን እውነት መቃወማችን ነውና እርሱን ሐሰተኛ እናደርጋለን::

እውነት በውስጣችን የለም ማለት ነው

እውነት ማንም ሰው ከገጢአት ንጹህ አይደለም ስትል እኔ ገጢአት የለብኝም ብሎ የሚያስብ ሰው በውስጡ እውነት የሌለበት መሆኑን ይገልጣል:: «ገጢአት የለብኝም ብንል ራሳችንን እናስታለን፤ እውነትም በእኛ ውስጥ የለም (1ዮሐ.1:8)::

በገጢአት ለመጽናት (ለመቀጠል) ምክንያት ይሆንብናል

ሰዎች ለረጅም ዘመናት ገጢአት እየሠሩ እንዲኖሩ የሚያደርጋቸው ነገር ቢኖር ገጢአት እየሰሩ መሆኑን አለማመናቸው ነው:: ከገጢአት ለመውጣት መጀመሪያ ገጢአት የለብኝም ከሚለው አስተሳሰብ መውጣት ያስፈልጋል::

የመዳን ገዢዎችንን ያዘገየል

ኃጢአተኛ መሆናችንን እምነን ንስሐ እስካልገባን ድረስ መዳን አንፈልግም ማለት ነው:: ይህ አቋማችን ደግሞ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ከመግባት ያዘገየናል::

ምዕራፍ ሦስት

ንስሐና የእግዚአብሔር ፍቅር

3.1.የቃሉ ትርጉም

ንስሐ የሚለው ቃል ነገሐ (ተጸጸተ) ከሚለው የግእዝ ግስ የወጣ (የተገኘ) ሲሆን ትርጉሙም ህዘን፤ ጸጸት፤ ቁጭት፤ መመለስ ማለት ነው:: እንደ ሰው ንስሐ ገባ ሲባልም ዐዘነ፤ ተጸጸተ፤ ተመለስ ክፉ አመሉን ተወ፤ ጠባዩን ለወጠ ማለት ነው:: ያለፈን ገጢአት ላለማድረግ የሚወስነው ውሳኔ ንስሐ ነው:: ዋና መልእክቱ ወደ እግዚአብሔር መመለስን ያሳያል::

ገጢአት ሁሉ እግዚአብሔርን መቃወም ነው:: ንስሐ ደግሞ በእግዚአብሔርና በቅዱስ ሐሳቡ ላይ ያለንን ተቃውሞ እንስቶ ከእግዚአብሔር ጋር በሰላም የመኖር ውሳኔ ነው:: ንስሐ በሰው ሕይወት ውስጥ ከሚፈጥረው ለውጥ አንጻር የሚከተሉትን ነጥቦች ያመለክታል::

ሀ.ንስሐ ወደ እግዚአብሔር መመለስ ነው::

ከእግዚአብሔር መለየት ገጢአት ነውና ንስሐ ወደ እግዚአብሔር መመለስና ከእግዚአብሔር ጋር ያለንን ኅብረት ማጠንከርን ያሳያል:: እግዚአብሔር በነቢያት «ከአባቶቻችሁ ዘመን ጀምሮ ከሥርዓቱ ፈቀቅ ብላችኋል፤ እርሷንም አልጠበቃችሁም:: ወደ እኔ ተመለሱ፤ እኔም ወደ እናንተ እመለሳለሁ» (ሚል. 3:7):: በማለት ጥረውን አስተላልፏል:: በሉቃስ ወንጌል ላይ የምናገኘው ከአባቱ ቤት በመኮብለል አባነኝ ሕይወት የነበረው ልጅ ገጢአት በመረረውና በተጸጸተ ጊዜ ወደ ልቡ ሲመለስ ወደ አባቱ ለመምጣት ወሰነ (ሉቃ.15:18-20)::

እውነተኛ ንስሐም ሰዎች በበደልና ገጠኝነት ምክንያት ወደ ለጡት ሥራ ስመመለስ የሚኖራቸው ናፍቆትን የሚወስኑት ውሳኔና እንዲሁም የሚወስዱት እርምጃ ነው። ንስሐ ተግባር እንጂ አሳብ አይደለም። መመለስ ስንል ስለመመለስ ማሰብና መወሰን ብቻ ሳይሆን የወሰኑትን ውሳኔ መተግበርም ነው።

ሴ. ንስሐ ከእግዚአብሔር ጋር መታረቅ ነው።

ገጠኝነት ከእግዚአብሔር ጋር መጣላት ነው ካልን ንስሐ የእርቅ ሕይወት ነው።

ሐ. ንስሐ ትንሣኤ ልቦና (ትንሣኤ መንፈስ) ነው።

ገጠኝነት በመንፈሳዊ ሕይወት መሞት ነው። «በገጠኝነትህና በበደላችሁ መታን ነበራችሁ» (ኢፌ. 241)። በማለት ቅዱስ ጳውሎስ እንደ ገለጠው። ክርስቶስም «መታን የእግዚአብሔርን ልጅ ድምጽ የሚሰሙበት ጊዜ ይመጣል እርሱም አሁን ነው። የሚሰሙትም በሕይወት ይኖራሉ» (ዮሐ. 5:25) ሲል የገለጠው ይህን አይነት መንፈሳዊ ሞት ነው። ንስሐ ደግሞ ከዚህ ሞት የመጣን (ሕይወተ ልቦና) የማግኘት ሂደት ነው።

መ. ንስሐ ከእግዚአብሔር የሚሰጥ ጸጋ ነው።

በደል የሰው ልጅ መጨረሻ ቢሆን ጠፍቶ ይቀር ነበር። እግዚአብሔር ግን የመለወጥን እድል ይሰጠዋል። ይህ እድል ደግሞ ንስሐ ነው።

ሠ. ንስሐ ከገጠኝነትና ከሰይጣን ባርነት ነጻ መውጣት ነው።

እግዚአብሔር ካልፈቀደለትና ገይሱን ካልሰጠው በሰው ዘንድ ተነሳሚ ልቦና ማግኘት ከባድ ነው። «እውነት እውነት እሳችኋለሁ ገጠኝነትን የሚያደርግ ሁሉ የገጠኝነት ባሪያ ነው። ባሪያም ለዘላለም በቤት አይኖርም እንግዲህ ልጁ (ኢየሱስ ክርስቶስ) አርነት ቢያወጣችሁ በእውነት አርነት ትወጣላችሁ» (ዮሐ.8:34-36)። በማለት ከዚህ የገጠኝነት ባርነት ነጻ መውጣት የሚቻለን በክርስቶስ መሆኑን አስተምሯል። ይህን አርነት የምናገኘው እንዴት እንደሆነም ሲገልጽ «እናንተ በቃሌ ብትኖሩ በእውነት ደቀ መዛሙርቱ ናችሁ እውነትንም ታውቃላችሁ፤ እውነትም አርነት ያወጣችኋል (ዮሐ.8:32) ብሏል።

ረ. ንስሐ ስለ እግዚአብሔር ፍቅርና ስለ ቅድስናው ብሎ

ጋጠኝነትን መተው ነው።

ሰው በብዙ ምክንያቶች ገጠኝነትን ሊተው ይችላል። ሰውን ፈርቶ ፣ አቅም አጥቶ፣ ሁኔታው ሳይመቸው ቀርቶ ሳይሰራ ይችላል። የገጠኝነት ፍቅር ከልቡ ሳይወጣ፣ የገጠኝነት ፍላጎት እያለው ገጠኝነትን ያልሰራ ሰው ገጠኝነትን ትቷል ሊባል አይችልም። ንስሐ ግን በእግዚአብሔር ፍቅር ኃይል የጋጠኝነትን መውጊያ ይሰብራል። ጋጠኝነትን መተው ያስችላል።

ሴ. ንስሐ ስለ ስላፈው ጋጠኝነት ማልቀስ፣ ያሳፈውን የገጠኝነት ኑሮ ማውገዝና መኮነን ነው።

ነቢዩ ኢዩኤል «አሁንስ ይላል እግዚአብሔር በፍፁም ልባችሁ፤ በልቅሶና በዋይታ ወደ እኔ ተመለሱ (ኢዩ.2:12) ይላል። ገጠኝነታችን ጌታን ለሞት እንዳበቃችው በማሰብ ማዘን አለብን። እግዚአብሔር እኛን ለማዳን የሠራው ሥራ እኛ ከገጠኝነታችን እንድንመለስ በፍቅር ያስገድደናል።

ሸ. ንስሐ ፍጹም የሆነ የሕይወት ለውጥ እንጂ ጊዜያዊ ስሜት ስይደለጅ።

ተነሳሚ በፍጹምና በመላው ሕይወቱ በመለወጥ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ አለበት። ይህ የሕይወት ለውጥም በራሱ ውስጥና ከሰዎች ጋር ባለው ግንኙነት፣ በአስተሳሰቡ መለወጥ፣ የሚወደውን ገጠኝነት በመጥላቱና በምትኩ ደግሞ ልቦናው በእግዚአብሔር ፍቅር በመሞላቱ የተነሳ መንፈሳዊ የሕይወት ተሐድሶን በማግኘቱ ይታወቃል። «በልባችሁ መታደስ ተለወጡ እንጂ ይህን ዓለም አትምሰሱ» (ሮሜ 12:2) ይህ ነው።

ቀ. ንስሐ የእስምሮ መታደስ ነው

ገጠኝነት የእስምሮ መበላሸትን እንደሚያመጣ አይተናል። ንስሐ ደግሞ ይህን የተበላሸውን እስምሮ ማደስ ነው።

በ. ንስሐ ከሰዎች ጋር ለመታረቅ የተዘረጋ የእግዚአብሔር

የምሕረት እጅ ነው።

ሰው ገጠኝነትን ሲሰራ እግዚአብሔር ወዲያው መጽናናቱን ባይወስድበት ኖሮ ከገጠኝነቱ አይመለስም ነበር። እግዚአብሔር ግን ገጠኝነቱ እንዲረባረብው ማድረግ ከዚህ ጭንቀት የመውጣት ናፍቆት እንዲያደርስበት አደረገ። ይህም የእግዚአብሔር

የምሕረት እጅ ነው። የሰው ኅጢአት ቢበዛም የእግዚአብሔር ፈቃድ ሰው ፀሎት እንዲድን ነው። ሰው ሆኖ ስለ ሰው እንዲሞት ያደረገው ፍቅር ታላቅ ነውና ከዚህ ከታላቅ ፍቅር የተነሳ ዘወትር የምሕረት አጃቹን እንደዘረጋልን አለ። ወደ ምሕረት እጃቹ እንቅረብ።

እግዚአብሔር ኅጢአትን ይጠላል፤ ኅጢአተኞችን ግን ይወዳል ኅጢአተኞችን የራሳቸው ሕሊና ሳይቀር ባሳደዳቸው ሰዓት እግዚአብሔር መማጸኛ አድርጎ ንስሐን ሰጣቸው። ክርስቶስ በቃሉ «ሕመምተኞች እንጂ ጤነኞች ባለ መድኃኒት አያስፈልጋቸውም» (ማቴ. 9:12) በማለቱና በሕይወቱም ከገጥአን ጋር ሲበላና ሲጠጣ የነበረ መሆኑ በመጽሐፍ ቅዱስ ተጽፎ እናገኛለን። በዚህም የኅጢአተኞችና የቀራጮች ወዳጅ ተብሎ ተሰድቦበታል። ለሥጋውያን ኅጢአት ቢመስላቸውም እርሱ ግን ሰዎችን ከኅጢአታቸው ለመለየትና ከእርሱ ጋር ለማጣበቅ ፍቅሩን እያሳያቸው ነበር። በእርግጥም ይህን ፍቅር የተረዱት ቀራጮች ሐዋርያ ለመሆን በቁ (ማቴ. 9:11-13) እርሱ ለምን በደላችሁ ሳይሆን ለምን ከትመለሱም የሚል አምላክ ነው። ንስሐ ታሪክን ይለውጣል፤ ሰላምን ይሰጣል፤ ከሚቆረቁር (ከሚያስጨንቅ) ሕሊና ያድናል። ወደ እውቀት (ማስተዋል) ይመልሳል።

ንስሐ የማይገቡ ይጠፋሉ (ሉቃ. 13:1-5)። እግዚአብሔር ንስሐ የገባንበትን ኅጢአት ዳግመኛ አያስበውም፤ ስለዚህ እያበታወስን መጸጸትና መጨነቅ አይገባንም። ይህ በይቅርታው አለማመናችንን ከማመልከቱም በላይ በፍቅርና በደስታ እንዳናመልከው ይረብሻናል። በፊቱ እርሱ እንደሚያየን ንጹሕ ራሳችንን እያየን፤ ያነጻጸንን፤ በምሕረቱ ያለፈንን፤ ወደ ፍቅሩ ያስገባንን ጌታ በምስጋና ማክበር እንጂ መጨነቅ የለብንም ንስሐ የገባንበት ኅጢአት በክርስቶስ ደም የተዘጋ ፋይል ነው። ማንም ገይል ይህን ፋይል አንቀሳቅሶ ሊከሰን አይችልም። የዘጋው ክርስቶስ ስለሆነ የሚከፍተው ገይል ሊገኝ አይችልምና። በምሕረቱ ደስ እያለን ወደ ፊት ኃጢአት በመሥራት የፍቅር አባታችንን እንዳናሳዝነው መጠንቀቅ አለብን።

ንስሐ የሰማያውያን መላእክትና የምድራውያን ጸድቃን የደስታ ምንጭ ነው። አንድ ኅጢአተኛ ንስሐ ሲገባ በሰማይ ደስታ እንደሚሆን ቅዱስ ወንጌል ይናገራል (ሉቃ 15:7-10)።

በምድርም ከኅጢአት እስራት ተፈትቶ እንድ ሰው ወደ ቤተ ክርስቲያን ሊጨመር የክርስቶስ አካል የሆነችው ቤተ ክርስቲያን ደስታን ታደርጋለች።

ንስሐ አራት ደረጃዎች አሉት። እነዚህም

1. ኃጢአተኝነትን ማመን
2. ኃጢአትን መናዘዝ
3. ኃጢአትን መተው እና
4. ኃጢአትን መጥላት ናቸው

መጽሐፍ ቅዱስ ይህን በተመለከተ ሲናገር እንዲህ ይላል። «ኃጢአቱን የሚሰውር አይለማም፤ የሚናዘዝበትና የሚተዋት ግን ምሕረትን ያገኛል (ምሳሌ 28:13)።

ኃጢአትን ማመን

ኃጢአትን ማመን ማለት ኃጢአትን አለመሰወር ማለት ነው። «ኃጢአቱን የሚሰውር አይለማም» ማለትም ኃጢአቱን የማያምን ምሕረትን እያገኘም ማለቱ ነው። የንስሐ መጀመሪያው ኃጢአትን ማመን ነው። ኃጢአትን ማመን ደግሞ ያለብትን ሁኔታ (ችግር) መረዳትን ያሳያል። እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስና የእግዚአብሔር ቃል ደግሞ ያለንበትን ሁኔታ ግልጽ አድርገው ያሳዩናል። ያየነውን መካድ ደግሞ የከፋው ዓመጽ ይሆናል።

ሰዎች ንስሐ ለመግባት ባልፈለጉና ባላሰቡ መጠን በኅጢአት እየተደሰቱ ይኖራሉ። በእነርሱ አመለካከትም አይለወጡም። ለእግዚአብሔር ቃልና ለመንፈስ ቅዱስ የተሸነፈ ልብ ያላቸው ሰዎች ግን ኃጢአተኝነታቸውን በማመን የንስሐን ጉዞ ይጀምራሉ። ኃጢአተኝነታቸውን የማያምኑ ሰዎች ግን «ኃጢአተኝነትን አለማመን የሚያስከትላቸው ችግሮች» በሚለው ርእስ የቀረቡትን ስሕተቶች ይሰራሉ። በሉቃ 15 ላይ የምናገኘው የጠፋው ልጅ ምሳሌም የሚያሳየን ይህን ነው። በዙሪያው የገቡትን ችግሮች ሁሉ ካየ በኋላ ወደ ልቡ ሲመለስ ትዝ ያለው በበረከት የተሞላው የአባቱ ቤት ነበር። ይህን የበረከት ቤት ትቶ መጥፋቱ ልክ እንዳልነበረ ሲረዳው የተረዳውን እውነት አልተቃወመም። ይልቁንስ ያለበትን አስቸጋሪ ሁኔታ ሊለውጥ የሚችል ውሳኔ ወሰነ እንጂ። ለዚህ እውነት መሸነፋችን ለላውን የንስሐ ደረጃ ለመርገጥ ያስችለናል፤ እርሱም ኃጢአትን መናዘዝ ነው።

ኃጢአትን መናዘዝ

ኑዛዜ ማለት የሰሩትን ንጢአት ለራሱ ለበደሉት ሰውና ለእግዚአብሔር፤ ማመን ወይም ለካህን መናገር ማለት ነው። እግዚአብሔር ንጢአታችንን ቢያውቀውም እንድንናዘዝለት ይፈልጋል። እንደ ሰው ሊሞት ሊል ይናዘዛል ኑዛዜው የሚጸናውም ሲሞት ነው (ዕብ.9:16-17)። እንዲሁም ኑዛዜያችን የሚጸናው ለተናዘዝንበት ንጢአት ስንሞት ነው (ሞሳ.28:13)።

ኑዛዜ ለማን?

ሀ. ለራሳችን

ከሁሉም አስቀድሞ ንጢአተኛነታችንን ለራሳችን መንገር አለብን። ይህንም ከጠፋው ልጅ ሕይወት መረዳት እንችላለን። «ወደ ልቡም ተመልሶ እንዲህ አለ እንጂ፡ የሚተርፋቸው የአባቱ ሞያተኞች ስንት ናቸው? እኔ ግን ከዚህ በራሳችን ሕመሙ ተነስቼም ወደ አባቱ ቤት እሄዳለሁና አባቱ ሆይ በሰማይና በፊትህ በደልሁ፤ ወደ ፊትም ልጄህ ልባል አይገባኝም፤ ከሞያተኞች እንደ እንዱ አድርገኝ እለዋለሁ» (ሉቃ.15:17-19) አለ። ይህ ኑዛዜ ራሱ ለራሱ በልቡ የረጸመው ኑዛዜ ነው። ለራሱ ህሊና መናዘዝ እንድን ንጢአተኛ በእግዚአብሔርም ሆነ በሌላ ሰው ፊት ለመናዘዝ ድፍረት ይሰጠዋል። በራሱ ሕሊና ፊት መናዘዝን ካልደፈረ ግን በሌላ አካል ፊት የመናዘዝ ድፍረት አይኖረውም። ይህ አይነት መናዘዝ ኃጢአትን ማመን/ እያወቀ ችላ አለማለትን/ ያሳያል።

ለ. ለበደሉን ሰው መናዘዝ

እውነተኛ ንስሐ የበደሉትን ይቅርታ መጠየቅና የወሰዱትን መመለስ ነው (ማቴ.5:23-25)። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «መባህን በመሠዊያው ላይ ብታቀርብ በዚያም ጠንድምህ እንዳት በእንተ ላይ እንዳለው ብታስብ በዚያ በመሠዊያው ፊት መባህን ትተህ ሂድ፤ አስቀድመህም ከጠንድምህ ጋር ታረቅ በጌላም መጥተህ መባህን አቅርብ (ማቴ. 5:23-24) በማለት ማስተማሩ ለዚህ ነው። ተበዳዩም ሰባ ጊዜ ሰባ በቀን ቢበድል እንኳን ጠንድሙን በፍቅር ይቅር ይል ዘንድ በክርስቶስ ታዝዟልና (ሉቃ.17:4) ይቅርታ ጠያቂው ይቅርታን ማግኘት ይችላል።

እንግዲህ ንጢአትን መናዘዝ ይህ ከሆነ ለዎች በእግዚአብሔር ቃል መሠረት ንጢአታቸውን ይናዘዙና ምሕረትን ከእግዚአብሔር ይቀበሉ ዘንድ ይገባል። በሰው ፊትም ሆነ በእግዚአብሔር ዘንድ ንጢአትን መናዘዝ ካልብ መመለሳችንን ንጢአታችንን በትክክል መጸየፋችንን ያሳይልናል። ኑዛዜ ንጢአትን በሰው ፊት አምና መናገርና ማውገዝ እንዲሁም ለመተው ያለንን ቁርጥ ውሳኔ መግለጽ ነው።

ሐ. ለእግዚአብሔር

በጸሎት ንጢአታችንን ለእግዚአብሔር እንናዘዛለን። ለዚህ ዋናው ምክንያት ንጢአትን መሥራት በመጀመሪያ ደረጃ እግዚአብሔርን መበደል ስለ ሆነ ነው። ጻዊት በንጢአት በወደቀ ጊዜ በእግዚአብሔር ፊት ቆሞ (እንተን ብቻ በደልሁ ያለው) መዝ 50(51)+4)፤ ዳንኤልም «አምላክ ሆይ ንጢአትን ሰርተናል፤ በድለገማል፤ ከፋትንም አድርገናል፤ አምጸንማል፤ ከትእዛዝህና ከፍርድህም ፈቀት ብላለሁ» (ዳን.9:5) ማለቱ፤ ነህም ደግሞ «እኔና የአባቴም ቤት በድለናል፤ እኛም በእንተ ላይ ንጢአትን ሰርተናል» በማለት መናገሩ (ነህ.1+6-7)፤ ዕዝራም «አምላክ ሆይ ንጢአታችን በራሳችን ላይ በዝታልና (ዕዝ.9:6) ሲል መጸለዩ ለዚህ ነው። ንጢአት መሥራታችን በእርሱ ላይ ማመጸችን ወይም ከፍቅሩ መውጣታችን ስለሆነ የሚወደንን እርሱን የቅዱስ መንፈሱ ማደሪያዎች (ቤተ መቅደሶች) ያደረገንን እርሱን መበደላችን ስለሆነ ኑዛዜያችን ወደ እግዚአብሔር መሆን አለበት። ንጢአት ስንሰራ የእኛ መሸነፍ (ማሸነፍ አለመቻል) ሳይሆን የእግዚአብሔርን ክብር መንካታችን ይቆጫን። ኑዛዜያችን ራስ ተኮር (ለራስ ክብረና ድል) ሳይሆን እግዚአብሔር ተኮር (ለእግዚአብሔር ክብርና ፍቅር የሚያደል) ይሁን። ይህ ከሆነ እውነተኛ ንስሐ ይሆንልናል። እኛም ለንስሐ የሚገባ ፍሬን ማፍራት እንችላለን።

መ. ለእግዚአብሔር አገልጋዮች (ካህናት)

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ እርሱ የመጡትን ንጢአተኞች ይቅር አለ እንጂ ወደ ሌላ አልላካቸውም (ሉቃ.7:36-50)። ከእንደ ከእግዚአብሔር በቀር ንጢአትን ይቅር ይል ዘንድ የሚችል የሰምና (ማር.2:7 ፤ ኢሳ.43:25)። ታዲያ ለካህናት (አገልጋዮች) የምንናዘዘው ለምንድን ነው? የሚል ቢኖር ከእነርሱ ይቅርታን ለማግኘት አይደለም። ቀናናና ምክርን ለመቀበልና በጸሎት ለመረዳት /ለመታገዝ/ ነው እንጂ

(ያዕ.5:16)። የእግዚአብሔር አገልጋዮች በእግዚአብሔር ቃልና በጸሎት ተነሳሽነትን ይረዳሉ። በቃሉ በገጠኤተኛው ሕይወት የእግዚአብሔርን የተሰፋ ዘር ይዘራሉ። በጸሎታቸው ይደግፉታል። ክርስቶስ 'ኃጢአትን' ይቅር ይሉ፤ ያስሩና ይፈቱ ዘንድ ሥልጣንን ሰጥቷቸዋል/ማቴ.16:19-20፤ ዮሐ.20:23/።

3.4. ኃጢአትን መተው

ገጢአትን መተው ማለት ከተናዘዝንበት በኋላ ወደ ተናዘዝንበትም ሆነ ወደ ሌላ ገጢአት አለመመለስ ማለት ነው። ሰሎሞን «ወደ ትፋቱ እንደሚመለስ ውሻ ወደ ስንፍናው የሚመለስ (ስንፍናውን የሚደግም) ሰው እንዲሁ ነው» (ምሳ. 26:11) ሲል ትዳስ ጴጥሮስ ደግሞ «በጌታችንና በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ አውቀት ከዓለም ርኩሰት ካመለጠ በኋላ ዳግመኛ በእርሷ ተጠላልፈው የተሸነፉ ከሆኑ ከፊተኛው ኑሮአቸው ይልቅ የኋለኛው የባለ ሆኖባቸዋል (2ኛጴጥ. 2:20) ብሏል። ምሕረትን ለማግኘት ገጢአት መናዘዝ ብቻ በቂ አይሆንም፤ መተውም ይጠበቅብናል።

3.4.1. ኃጢአትን መተው እንዴት እንችላለን?

ገጢአትን መተው ከገጢአት ገይል መዳን ወይም ከገጢአት ባርነት ነጻ መውጣት ነው። ሰዎች ገጢአትን መተው ይፈልጋሉ ግን አይችሉም፤ ለምን? እንዴት ገጢአትን መተው ይቻላል? ለሚሉት ጥያቄዎች መልስ የሚሆን ሐሳብ ከእግዚአብሔር ቃል ያስፈልጋል።

3.4.2. ለምን ኃጢአትን መተው አልቻልንም?

እንዴት ኃጢአትን መተው ይቻላል? ገጢአትን ድል ማድረግ ይቻላል። ድል ቢናፍቀንም ማግኘት የማንችለው ግን በአስተሳሰባችንና በትግላችን ችግር ምክንያት ነው። በአስተሳሰባችን ስንመዘን እግዚአብሔር እኛን ከገጢአት ሊያድነን ከፈለገበት ሐሳብ የወጣ ሐሳብ ይዘናል። ሰዎችን ከገጢአት መለየት (መቀደስ) የእግዚአብሔር የማዳኑ ሥራ ክፍል ነው። እኛ ግን ክርስቶስ ከሠራነው ገጢአትና ከውጤቱ እንጂ ገጢአትን ከመስራት ሊያድነን እንደመጣ እናምንም ወይም እናውቅም። ስለዚህም በስሕተት ውስጥ ሆነን እንኖራለን። ሌላው የአስተሳሰብ ችግር ደግሞ ገጢአትን ማሸነፍ

የምንፈልገው በእኛ ውስጥ የድል አድራጊነት መንፈስ እንዲፈጠር እንጂ የእኛ ገጢአት የእግዚአብሔርን ክብር ስለሚነካና ለእግዚአብሔር ቅድስናና ክብር ስለ ተጠነቀቅን አይደለም። ገጢአት ስንሰራ ከእኛ መሸነፍና መውደቅ በላይ የእግዚአብሔር ክብርና ቅድስና በእኛ ገጢአት መሰደብ ሊሰማን ይገባል።

- ♦ ከገጢአት ባርነት ነጻ የሚያወጣን በእኛ ያለው የእውነት ቃል ነው። «... እናንተ በቃሉ ብትኖሩ በእውነት ደቀ መዛሙርቴ ናችሁ፤ እውነትንም ታውቃላችሁ፤ እውነትም አርነት ያወጣችኋል» (ዮሐ.8:31-32)።
- ♦ ከገጢአት አርነት የሚያወጣን ወልደ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። «እንግዲህ ልጄ አርነት ቢያወጣችሁ በእውነት አርነት ትወጣላችሁ» (ዮሐ.8:36)
- ♦ ሕይወታችንን ከገጢአት የሚለየው የእግዚአብሔር መንፈስ ነው። «ከክርስቶስ ኢየሱስ ያለው የሕይወት መንፈስ ሕግ ከገጢአትና ከሞት ሕግ አርነት አውጥቶኛልና (ሮሜ8:2)።
- ♦ ከገጢአት ሥራ የምንድነው ክርስቶስ በእኛ ውስጥ ሲኖር ነው። «ክርስቶስ በእናንተ ውስጥ ቢኖር ሰውነታችሁ በገጢአት ምክንያት የሞተ ነው/ከኃጢአት የተለየ ነው/ (ሮሜ8:10)
- ♦ ሕይወታችንን ገጢአት ከመሥራት የሚጠበቀው ፍቅር ነው። አንድ ሰው በሕግ ተገዶ ገጢአትን ከማድረግ ሊገታ ይችላል። ነገር ግን ገጢአትን ከማስብ ሊከለክል (በሕግ) አይችልም። ይህም በሰውየው ሕይወት ውስጥ ገጢአት ሀልው ሆኖ እንዳለች ያሳያል። የገጢአት ሕልውና እንዲያበቃ ፍቅር የሰውን ሕይወት መመላት አለበት።

3.5. ኃጢአትን መጥላት

አንድን ነገር ለመተው መጀመሪያ መጥላት መቻል አለብን። የምንወደውን ነገር ይጎዳሃልና ተወው ብንባል ለመተው እንችገራለን። ገጢአትን ለመጥላት ደግሞ የቅዱስን አባት የእግዚአብሔርን ፍቅርና ፈቃድ ማወቅ አለብን። ገጢአት በእግዚአብሔር ዘንድ አስጸያፊ ሐሳብና ተግባር ነው። ይህን ነውር ይዘን ከእግዚአብሔር ጋር መኖር አንችልም። ገጢአትን የሚጠላ እግዚአብሔር በሕይወታችን ሲሰራ በእግዚአብሔር ፍቅር ገይል ገጢአትን ሕጥላትና መተው እንችላለን።

እኛ የማን ልጆች ነን? የሰይጣን ወይስ የእግዚአብሔር? መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ? አይሁድን (ሊገድሱት የፈለጉትን/ «እናንተ የአባታችሁን ሥራ ታደርጋላችሁ» (ዮሐ.8:41) «እናንተ ከአባታችሁ ከዲያብሎስ ናችሁ፤ የአባታችሁንም ምኞት ልታደርጉ ትወዳላችሁ» (ዮሐ.8:44) በማለት ማንም ሰው የወለደው የአባቱ ባሕርይ እንደሚገዳባረቅበት አመለከተ። ሐዋርያው ዮሐንስም «ከእግዚአብሔር የተወለደ ሁሉ ንግሐትን አያደርግም፤ ዘሩ በእርሱ ይኖራልና፤ ከእግዚአብሔርም ተወልዷልና ንግሐትን ሊያደርግ አይችልም፤ የእግዚአብሔር ልጆችና የዲያብሎስ ልጆች በዚህ የተገለጡ ናቸው (1ዮሐ.3:8-9) ይላል። በእነዚህ ጥቅሶች እንደምናየው ንግሐትን ለመተው የንግሐትን አባት

ዲያብሎስን መካድ ያስፈልጋል። ዲያብሎስን መካድ ማለት ደግሞ «እከህደክ ሰይጣን» ብሎ መፎከር ሳይሆን በእግዚአብሔር ልጅ በኢየሱስ ክርስቶስ በማመንና በአብ፡በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም በመጠመቅ ከእግዚአብሔር መወለድ ነው። ይህ መንፈሳዊ ዳግም ልደት በውስጣችን ሕያው ዘርን ይዘራል። እኛም ዳግም ለተፈጠርንበት ለበጎ ሥራና ለእግዚአብሔር ክብር እንጂ ለንግሐት መሣሪያዎች እንዳንሆን ይለናል። የሰይጣን ዘር በእኛ ውስጥ ካለ ግን በውስጣችን ያለው ዘር ፍሬውን ያፈራል አባታችንም (ሰይጣን) በሕይወታችን ፈቃዱን ይፈጽማል እንጂ የእግዚአብሔር ፈቃድ ሊከናወንብን አይችልም። ስለዚህም ንግሐትን ለመተው ሥጋዊ ትግል ከማድረግና ጎይላችንን ሁሉ ከመጨረስ ይልቅ እግዚአብሔር እንደገና ሊፈጥረንና ዳግም ሊወልደን የቻለበትን መንገድ እንመን። ዳግም ካልተወለድን በቀር ንግሐትን መጥላትና መተው አንችልም። በእርግጥ ሰውነታችን (ሰዎችን) እግዚአብሔር ሳይሆን ሰይጣን ይሰራበታልና። እግዚአብሔር እንደገና ፈጥሮ በመንፈሳዊ አሰራር በክርስቶስ ኢየሱስ ሲወልደን ብቻ ራሳችንን ሌላ ሰው ሆኖ እናገኘዋለን። «ማንም በክርስቶስ ኢየሱስ ቢሆን አዲስ ፍጥረት ነው» (2ቆሮ.5:17) የተባለውም ለዚህ ነው። በጎ ሥራ በእግዚአብሔር ልጅነት በተሸለመ አዲስ ክርስቲያኖዊ ሕይወት እንጂ በሞተ መንፈስ ሊሠራ አይችልምና።

ንግሐትን ለማሸነፍ የሚፈልግ የትግል ስልቱን ይቀይር። ለራሱ ድልን ፈልጎ ሳይሆን ለእግዚአብሔር ክብር ቀንቶ፤ በራሱ ሥጋዊ ትግል ሳይሆን ለመንፈሳዊው አሰራር ለዳግም ልደት ራሱን አዘጋጅቶ (ፈቅዶ) ከንግሐት ጎይልና ባርነት ነጻ

የሚያወጣውን የእግዚአብሔር ጸጋ ይቀበል ዘንድ ፈቃደኛ ሆኖ ይገኝ። ከዚህ ውጭ በሆነ መንገድ የሚደረግ የዘመናት ትግል ንግሐትን ያርቅ ዘንድ አልቻለም ነበር፤ አሁንም አይችልም በክርስቶስ ያሉ ብቻ ራሳቸውን ከንግሐትና ከንግሐት ከነኔ ለዩ (ሮሜ 8:1)። ክርስቶስ በሥጋ ተገልጦ ስለ ንግሐታችን መከራን የተቀበለውም ንግሐት በሰው ጉልበትና አውቀት የምትሸነፍ ነገር ስላልነበረች ነው። ፍቅር የኃጢአትን ብዛት ይሸፍናልና በእግዚአብሔር ፍቅር በመኖር ኃጢአትን እናሸንፍ።

3.6. ማጠቃለያ

ከእግዚአብሔር ፍቅር በመውጣታችን ብዙ ጉዳዮች አግኝተውናል። ብዙ ጊዜ ተራብን፤ ብዙ ጊዜ ተጠማን፤ ብዙ ዘመናት ከዘመዶቻችን ተለይተን በምድረ በዳ ተንከራተትን፤ ብዙ ዘመናት ዕራያ ጠባቂዎች ሆነን ኖርን/ በእግዚአብሔር ዘንድ ብዙ የከበሩ የአገልግሎት ዕድሎች እያሉን በተራ ሥራዎች ላይ ተሰማርተን ሆዳችንን ለመመላት ብቻ ደክምን። የእግዚአብሔርን የፍቅር ቃል ጥለን፤ የእግዚአብሔርን የፍቅር ቤት ረስን ብዙ ዘመናት አሳለፍን። አሁን ግን ወደ ልባችን ተመልሰናል። አሁን በአባታችን ቤት በረከትና በዓለም መርገም መካከል ያለው ልዩነት ታይቶናል። አሁን ወደ አባታችን ቤት ለመመለስ መዘግየት የለብንም። አባታችን ሐብቴን አባክነህ፤ ጊዜህን በክንቴ አጥፍተህ ዛሬ ለምን ወደ እኔ ተመለስህ? ብሎ አይቆጣም። ሩጦ ከሩቅ ይቀበለናል እንጂ የኋላ ታሪካችን እያሰበ አይዘገይብንም። በእጆቹ አቅፎ ይስመናል። ከጠፋንበት በመገኘታችን፤ ከሞት በመዳናችን በቤቴ የደስታ ግብዣ አድርጎ ይቀበለናል። የሰማይ መላእክትም በመመለሳችን ደስ ይላቸዋል/ 15:1-24። እንባቢ ሆይ! የመዳን ቀን አሁን ነው፤ የተወደደ ሠዓት አሁን ነው። እግዚአብሔር በመዳን ቀን ረድቶሃል፤ በተወደደም ሠዓት ሰምቶሃል/2ቆሮ. 6:2/ ንስሐ ግባ።

ምዕራፍ አራት

የእግዚአብሔር ፍቅር በሐዲስ ኪዳን

4.1. ፍቅር የእግዚአብሔር ባሕርይ ነው ማለት ምን ማለት ነው?

ፍቅር መለኮታዊ ኃይልና የእግዚአብሔር ባሕርይ ነው። እግዚአብሔር በባሕርዩ ፍቅር ነው። በእብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ መካከል መለኮታዊ ፍቅር አለ። በዚህም መሠረት እብ ፍቅር ነው፣ ወልድ ፍቅር ነው፣ መንፈስ ቅዱስም ፍቅር ነው። እግዚአብሔር በእንደ መለኮታዊ ባሕርዩ ፍቅር ነው። ቅዱሳት መጻሕፍት ይህን እውነት በሚከተለው መልኩ ይገልጡታል።

ሀ. እብ ልጁን እንደሚወድ ገለጠ

በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው / ማቴ. 3፡17፤ 17፡5

ለ. ወልድ እባቱ እንደሚወደው ገለጠ

1. አባት ልጁን ይወዳል፡ሁሉንም በእጁ ሰጥቶታል / ዮሐ. 3፡35/
2. ዓለም አንተ እንደ ላክኸኝ በወደድኸኝም መጠን እነርሱን እንደ ወደድሃቸው ያውቃል/ ዮሐ.17፡23/
3. እኔንም የወደድህባት ፍቅር በእነርሱ እንድትሆን ስምህን አስታወቅኻቸው አስታውቃቸውማለሁ / ዮሐ. 17፡26/

ሐ. ሐዋርያት እብ ልጁን እንደሚወድ መስክሩ

እርሱ ከጨለማ ስልጣን አዳነን፤ ቤዛነቱን እርሱም የኃጢአታችንን ስርዮት ወዳገኝንበት ወደ ፍቅሩ ልጅ መንግሥት አፈለሰን/ ቆላ. 1፡13/

መ. ይህ ፍቅር ዓለም ሳይፈጠር የነበረ ፍቅር ነው።

✓ አባት ሆይ ዓለም ሳይፈጠር ስለ ወደደኸኝ / ዮሐ. 17፡24።

አንባቢ ሆይ አባት ልጁን/ እብ ወልድን/ ምን ያህል እንደሚወደው ታውቃለህን? በእግዚአብሔር ዘንድ ከዘለዓለም ጀምሮ የማይለወጥ ፍቅር እንዳለ ተረዳህን? የዚህን ፍቅር መጠንና ጥልቀት መረዳት ትችላለህን? አትጨነቅ ይህን የሚያውቅ ፍጥረት በሰማይም ሆነ በምድር የለም። አንተ እርግጠኛ እንድትሆንበት የሚፈለገው ነገር ሌላ ነው። እብ ልጁን የሚወድ መሆኑ በቅዱሳት መጻሕፍት የተረጋገጠ እውነት እንደሆነና ልጁን በወደደባት ፍቅሩም አንተን እንደሚወድህ ክርስቶስ በቃሉ አረጋግጦልሃል። ከዚህ የበለጠ ልትሰማው የሚገባህ የምሥራች ምን አለ? የእግዚአብሔርን ታላቅ ፍቅር ከምትሰማባት ከዚህች ሠዓት የተሻለ ሠዓትስ የት አለ?

4.2. የእግዚአብሔርን ፍቅር ልዩ ያደረገው ነገር ምንድን ነው?

የእግዚአብሔር ፍቅር በማንኛውም መስፈርት ቢመዘን ልዩ ነው። የእግዚአብሔር ቃል እንደሚለን ስለ ጻድቅ ሰው የሚሞት **በጭንቅ** ይገኛል፤ ስለ ቸር ሰው ሊሞት የሚደፍርም ምናልባት ይገኝ ይሆናል። ነገር ግን ገና ኅጢአተኞች ሳለን ክርስቶስ ስለ እኛ ሞቷልና እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን የራሱን ፍቅር ያስረዳል /ሮሜ 5፡7-11። እውነቱ ይህ ነው። ስለ ጻድቅና ስለ ቸር ሰው የሚሞት ማግኘት በማይቻልበት ሁኔታ ክርስቶስ ለኃጢአተኞች ሞተ። ይህ ፍቅር ልዩ ነው። ይህ ፍቅር የራሱ የእግዚአብሔር ብቻ ነው። ዓለም ይህ ፍቅር የላትም። እግዚአብሔር የራሱን ፍቅር ለዓለም መዳን በመካከላችን ገለጠ።

ሀ.እንዲሁ/ ያለ ምክንያት/ ወደደን።

በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘለዓለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር እንደያ /ተቀዳሚ፤ተከታይ የሌለው/ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወድጿልና /ዮሐ. 3፡16።

ሰ. ልጁን በወደደባት ፍቅር ወደደን

እንዲሁም ዓለም አንተ እንደ ላክኸኝ በወደድኸኝም መጠን እነርሱን እንደ ወደድሃቸው ያውቃል/ ዮሐ. 17:23::

ሐ. በዘለዓለም ፍቅር ወደደን

በዘለዓለም ፍቅር ወድጀሽለሁ፣ ስለዚህ በቸርነት ሳብሁሽ /ኤር. 31:3::

መ. በገዛ ፈቃዱ ወደደን

በገዛ ፈቃዱ እወዳቸዋለሁ /ሆሴ. 14:4::

ሠ. እኛ ሳንወደው አስቀድሞ ወደደን

ፍቅርም እንደዚህ ነው፣ እግዚአብሔር እርሱ ራሱ እንደ ወደደን ለጎጢአታችንም ማስተስረያ ይሆን ዘንድ ልጁን እንደ ላከ ነው እንጂ እኛ እግዚአብሔርን እንደ ወደድነው አይደለም/ 1 ዮሐ. 4:10/

ረ. ንጢአተኞች ሳለን ወደደን

ነገር ግን ገና ኃጢአተኞች ሳለን ክርስቶስ ስለ እኛ ሞቷና እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን የራሱን ፍቅር ያስረዳል / ሮሜ 5:8::

ሰ. ጠላቶቼ ሳለን ወደደን

ጠላቶቼ ሳለን ከእግዚአብሔር ጋር በልጁ ደም ከታረቅን ይልቁንም ከታረቅን በኋላ በሕይወቱ እንድናለን / ሮሜ 5:10/

4.3 ስለ እግዚአብሔር ፍቅር ታላላቅ እውነቶች

ሀ. ፍቅር የክርስቶስ ደቀ መዛሙርት ለመሆናችን ማረጋገጫ ነው።

እርስ በእርሳችሁ ፍቅር በኖራችሁ ደቀ መዛሙርቱ እንደ ሆናችሁ ሰዎች ሁሉ በዚህ ያውቃሉ / ዮሐ.13:35:: ሰው ሆይ የክርስቶስ ደቀ መዛሙር መሆን ትፈልጋለህን? አዎ የክርስቶስ አገልጋይ መሆን ብዙዎቻችን የምንፈልገው ታላቅ እድል ነው። ነገር ግን ብዙዎቻችን በትክክለኛው መንገድ እየተጓዝን

አይደለም። የክርስቶስ ደቀ መዛሙር ለመሆን የጀመርነውን መንፈሳዊ ጉዞ በድል ለማጠናቀቅ መንገዱ አንድና ቅርብ ነው እርስ በእርስ መዋደድ። እግዚአብሔርን ካልወደድነው ልናገለግለው አንችልም። የእምልኮአችንና የአገልግሎታችን ሁሉ ምክንያት የእግዚአብሔር ፍቅር ነውና። እግዚአብሔርን መውደዳችን የሚለካው ደግሞ ለወንድሞቻችን ባለን ፍቅር ነው። እግዚአብሔርን መውደድ ባልንጀራን መጥላት ደግሞ የማይቻል ጉዳይ እንደ ሆነ የእግዚአብሔር ቃል ያረጋግጥልናል። ማንም እግዚአብሔርን አወዳለሁ እያለ ወንድሙን ቢጠላ ሐሰተኛ ነው፤ ያየውን ወንድሙን የማይወድ ያሳየውን እግዚአብሔርን እንዴት ሊወድ ይችላል? እግዚአብሔርንም የሚወድ ወንድሙን ደግሞ እንዲወድ ይህች ትእዛዝ ከእርሱ/ ከእግዚአብሔር/ አለችን /1ዮሐ.4:20-21::

ሰ. ፍቅር ከመንፈሳዊ ነገሮች ሁሉ የሚበልጥ ታላቅ ጸጋ ነው።

እምነት ተስፋ ፍቅር እነዚህ ሦስቱ ጸንተው ይኖራሉ፤ ከእነዚህም የሚበልጠው ፍቅር ነው/1ቆሮ.13:13:: የዚህን ጥቅስ መልእክት በትክክል ሳልረዳው ብዙ ዘመናት እንዳለፉ የተረዳሁት ዘግይቼ ነበር። ለብዙ ክርስቲያኖች ይህ ጥቅስ እንግዳ ባይሆንም መልእክቱን በተላሉ እንደማይረዱት ግን ለሚከተሉት ጥያቄዎች በሚሰጡለቸው መልሶች መረዳት እንችላለን።

ጥያቄዎች	ሲሰጡ ይችላሉ ተብለው የተገመቱ መልሶች
ከእምነትህና ከፍቅር ማን ይበልጣል?	እምነት ከምንም ነገር ጋር አይወዳደርም
እግዚአብሔር ለሰው ልጅ ተስፋ የሰጠው ለምንድን ነው?	ስለሚወደው
ፍቅር ከእምነትና ከተስፋ የሚበልጠው እንዴት ነው?	አስቤበት አላውቅም፤ ጥቅሱን ብቻ እስማዋለሁ።
ከእምነት የሚበልጥ ነገር እንዳለ አስበህ ታውቃለህ?	አይመስልኝም፤ አላስብም።

የክርስቶስ ትምህርት መሠረቱ የእግዚአብሔር መገለጥ እንደ ሆነ የሥነ መለኮት ምሁራን ይናገራሉ። ይህ ማለት እግዚአብሔር ራሱን ለሰው ልጅ ባይገልጥ ኖሮ የሰው ልጅ ስለ እግዚአብሔር ምንም ዓይነት ዕውቀት ሳይኖረው ይችል ነበር ማለት ነው። እግዚአብሔር ደግሞ ራሱን በልዩ ልዩ መንገድ ገልጧል። የእግዚአብሔር ራሱን ለሰው ልጆች መገለጥ አስተርእዮ እየተባለ ይጠራል። አስተርእዮ ደግሞ ከፊል አስተርእዮና ፍጹም አስተርእዮ ተብሎ በሁለት ይከፈላል። ከፊል አስተርእዮ ማለት በብሉይ ኪዳን ዘመን እግዚአብሔር ከሥነ ፍጥረት ጀምሮ በልዩ ልዩ መንገዶች ራሱን የገለጠበትን ሁኔታ ያሳያል። ፍጹም መገለጥ ማለት ደግሞ በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ የተገለጠው የእግዚአብሔር አስተርእዮ ነው። ቅዱስ ጳውሎስ በዕብራውያን መልእክቱ ከጥንት ጀምሮ እግዚአብሔር በብዙ ዓይነትና በብዙ ጎዳና ለአባቶቻችን በነቢያት ተናግሮ፣ ሁሉን ወራሽ ባደረገው ደግሞም ዓለማትን በፈጠረበት በልጁ በዚህ ዘመን መጨረሻ ለእኛ ተናገረን በማለት ሁለቱን የእግዚአብሔር መገለጦች በአንድነት ገልጧል/ ዕብ. 1:1/።

እግዚአብሔር ራሱን ለሰው ልጆች ለምን ገለጠ? እግዚአብሔር ራሱን ለሰው ልጆች የገለጠው በምክንያት ነው። ይህም ምክንያት ባሕርያዊው ፍቅሩ ነው። ሰውን ባይወደው ራሱን ባልገለጠለትም ነበር። ራሱን ካልገለጠለት ደግሞ ተስፋ ሊሰጠው አይችልም ነበር። ተስፋ ለመስጠት ተስፋ ሰጪው ለተስፋ ተቀባዩ ራሱን በሚገባ መገለጥ ያስፈልገዋልና። ተስፋ ባይሰጠው ኖሮ የሰው ልጅ በእግዚአብሔር ላይ ተስፋ አይኖረውም ነበር። ተስፋ ከሌለው ደግሞ በእግዚአብሔር እምነት አይኖረውም። እምነት ተስፋ የምናደርገውን ነገር የሚያስረግጥ፣ የማናየውንም ነገር የሚያስረዳ ነውና /ዕብ. 11:1/። ተስፋ በሌለበት እምነት አይታሰብም፣ የእግዚአብሔር መገለጥ በሌለበት ተስፋ አይኖርም ፍቅር በሌለበትም የእግዚአብሔር መገለጥ አይኖርም። ስለዚህ ፍቅር የእግዚአብሔር አስተርእዮ፣ የእግዚአብሔር አስተርእዮ፣ ለተስፋ፣ ተስፋ፣ ለእምነት፣ እምነት ለበጎ ሥራ መሠረት ናቸው።

ፍቅር፣ አስተርእዮ ፣ ተስፋ ፣ እምነት ፣ መልካም ሥራ

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በሌላ ስፍራ እንዲህ ይላል። በሰዎችና በመላእክት ልሳን ብናገር ፍቅር ግን ከሌለኝ እንደሚጮህ ናስ ወይም እንደሚንሸዋሽዋ ጸናጽል ሆኛለሁ። ትንቢትም ቢኖረኝ፣ ምሥጢርንም ሁሉና ዕውቀትንም ሁሉ ባውቅ፣ ተራሮችንም እስካፈልስ ድረስ እምነት ቢኖረኝ ፍቅር ግን ከሌለኝ ከንቱ ነኝ። ድሾችንም ልመግብ ያለኝን ሁሉ ባካፍል፣ ሥጋዬንም ለእሳት መቃጠል አሳልፌ ብስጥ ፍቅር ግን ከሌለኝ ምንም አይጠቅመኝም / ቆሮ. 13:1/። የመንፈሳውያን ሥራዎቻችን ሁሉ ምክንያት ፍቅር ነው። ፍቅር ከሌለን እንዴት እናምናለን? ለምንስ እናምናለን? የምናምነውን እምላክ የምናምንበት ምክንያት ፍቅር አይደለምን? ዕውቀታችን፣ በጎ ሥራዎቻችን ያለ ፍቅር ምን ይጠቅሙናል? ያስታብዩናል እንጂ ትሑታን አያደርጉን፣ ያፈርሱናል እንጂ አያንጹን /1 ቆሮ. 8:1/። ፍቅር በሌለበት የምናደርጋቸው ነገሮች ሁሉ የሚደረጉበት ምክንያት ሌላ ነው። አንዳንድ ነገሮችን ለውዳሴ ከንቱ እናደርጋቸዋለን፣ ትንቢትና ዕውቀት ቤተ ክርስቲያንን ለማጎጽ፣ ፍቅርን ለመግለጽ ተሰጠን። ፍቅር ከሌለን ግን በተሰጠን ጸጋ ምን እንገልጥበታለን? ራሳችንን በመግለጽ ከፍ አድርገን እናሳያለን። በዚህ ጊዜ ዕውቀት ያስታብዩል ፍቅር ግን ያንጻል የተባለው እውነት በሕይወታችን ይገለጣል።

4.4. የክርስቶስ ፍቅር

ሀ. የማይለወጥ ፍቅር ነው።

በዚህ ዓለም ያሉትን ወገኖቹን የወደዳቸውን እስከ መጨረሻው ወደዳቸው/ ዮሐ. 13:1/።

ለ. መለኮታዊ ፍቅር ነው።

አብ እንደ ወደደኝ እኔ ደግሞ ወደድኋችሁ፣ በፍቅሪ ኑሩ / ዮሐ. 15:9/።

ሐ. ራስን ለወዳጅ አሳልፎ የሚያሰጥ ፍቅር ነው

ነፍሱን ለወዳጆቹ ከመስጠት ይልቅ ከዚህ የሚበልጥ ፍቅር ለማንም የለውም/ ዮሐ. 15:13/::

ጤ.7ኛ የሚል ፍቅር ነው

ይህን ስለ ቆረጥን የክርስቶስ ፍቅር 7ኛ ይለናልና አንዱ ስለ ሁሉ ሞተ እንግዲያስ ሁሉ ሞቱ በሕይወትም ያሉት ስለ እነርሱ ለሞተውና ለተነሣው እንጂ ወደ ፊት ለራሳቸው እንዳይኖሩ ስለ ሁሉ ሞተ/ 2ቆሮ.5:14-15/:: እግዚአብሔር በፍጹም ፍቅር (1) እንደ እናት ያጽናናል፤እናት የወለደችውን ልጇን እንደምታጽናና እኔም እናንተን እንዲሁ አጽናናችኋለሁ/ ኢሳ.66:13ሐ:: (2) አባት ለልጆቹ እንደሚራራ ይራራልናል፤ አባት ለልጆቹ እንደሚራራ እንዲሁ እግዚአብሔር ለሚፈሩት ይራራላቸዋል/ መዝ. 102:13/ (3) ከእናት ልብ የበለጠ የማይረሳ ልብ አለው፤ በውኑ ሴት ካማንፀንዋ ለተወለደው ልጅዋ እስከማትራራ ድረስ ሕፃንዋን ትረላ ዘንድ ትችላለችን? አዎን እርስዋ ትረላ ይሆናል እኔ 7ን አልረሳሽም/ ኢሳ. 49:15/:: በዓለም ውስጥ ለማናችንም አሉን ከምንላቸው ወዳጆች ሁሉ ወላጆች የመጀመሪያውን ቦታ ይይዛሉ። ለሁላችንም ሕይወት ከእናትና ከአባት ቀድሞ የሚደርስ ወዳጅ እግዚአብሔር ነው። እናት በልጅዋ ትጨክን፤ከማሕፀንዋ የወጣውን ልጅዋን እስከ መርሳትም ትደርስ ይሆናል። የእግዚአብሔር ልብ 7ን ይረሳን ዘንድ አይችልም።

4.5. ታላቁ ፍቅር

ዊትኒ ሆስተን/Whitney Houston/ የተባለች ዘፋኝ ከሁሉም የሚበልጠው ፍቅር /The greatest love of all/ በተባለው ዘፈኗ ራስን መውደድን መለማመድ /Learning to love yourself/ በማለት ራስን መውደድን ታላቁ ፍቅር ስትል ጠርታዋለች። / Whitney Houston.1985.Whitney Houston album. Words and Music by Michael Masser and Linda Creed/:: የእግዚአብሔር ቃል ስለ ታላቁ ፍቅር የተለየ ነገርን ይዟል። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ

እንዳስተማረው ታላቁ ፍቅር ራስን መውደድ ሳይሆን ራስን ለወዳጅ/ ባልንጀራ/ አሳልፎ መስጠት ነው። ነፍሱን ስለ ወዳጆቹ አሳልፎ ከመስጠት ይልቅ ከዚህ የሚበልጥ ፍቅር ለማንም የለውም /ዮሐ. 15:13/:: የዓለም ሐሳብና የእግዚአብሔር ሐሳብ ፈጽሞ የተለያዩ እንደ ሆኑ ከምንረዳባቸው ጥቅሶች አንዱ ይህ ነው። የዓለም ፍልስፍና የራስን ጥቅም ማዕከል ያደረገ ሲሆን የእግዚአብሔር ሐሳብ ደግሞ ራስን መካድና ለእግዚአብሔር ክብር እንዲሁም ለባልንጀራ ጥቅም መቆምን ማዕከል ያደረገ ነው።

4.6. ዓለምን በፍቅር መለወጥ(Love-conditioning the world)

ከአንድ የ7ንብ ጥላ ይልቅ የአንድ የዛፍ ጥላ የበለጠ ትዝቃዜ እንዳለው አስተውለህ ታውቃለህ? ለምን ይህ እንደሆነሽ ጠይቀህ ታውቃለህ? መልሱ ከዛፎች ቅጠል በታች ስላለህ ነው። ዛፎች በተፈጥሮአቸው የአየር ሁኔታን የሚያስተካክሉ የእግዚአብሔር ፍጥረቶች ናቸው። ከሥሮቻቸው ጀምሮ እስከ ቅጠሎቻቸው ድረስ ከታች ወደ ላይ ውኃን የሚያመላልሱ ክፍሎች አሏቸው። በውኃው ግፊትና በፀሐይ መቀት ምክንያት ዛፎች ውኃን ወደ አካባቢ ይለቃሉ/ ያተንኛሉ/:: አንድ ትልቅ ዛፍ በቀን በብዙ ሊትሮች የሚገመት ውኃን ወደ አካባቢ ይለቃል። የዛፍ ጥላ ከ7ንቡ ጥላ ይልቅ ቀዝቃዛ የሆነበት ምክንያትም ይህ ነው። ዛፎች በተፈጥሮ የአካባቢን አየር የሚቆጣጠሩ/ የሚያስተካክሉ/ ነገሮች ናቸው።

ክርስቲያኖች በብዙ መልኩ ዛፎችን ይመስላሉ። የዛፎች ቅርንጫፎች በሕይወት ለመኖር በ7ንዱ መኖር እንዳለባቸው ሁሉ ክርስቲያኖችም በመንፈሳዊ ሕይወታቸው እንዳይጎዱ በክርስቶስ መኖር አለባቸው/ዮሐ.15:1-11/::ይህን ዓለም በፍቅር ለመለወጥ በፍቅር ባለቤት በክርስቶስ መኖር የግድ ነው። በከተማ፣በቤተ ሰብ፣ በቤተክርስቲያን ውስጥ፣ በትምህርት ቤት

፤ በሥራ በታገዘበት ዓለምን በፍቅር የመለወጥ ሥራ እንዴት ሊሠራ እንደሚችል አስበህ ታውቃለህ? ዓለምን በፍቅር መለወጥ ስንል የክርስቶስን ፍቅር ለአንድ ሰው ወይም በአንድ አካባቢ ለሚኖሩ ሰዎች መግለጥ ማለት ነው። የሚለውጥ የእግዚአብሔር ፍቅር ነው። እኛ ፍቅርን በቃልና በሕይወት/ በተግባር/ መግለጽ ብቻ ይጠበቅብናል። ከዚህ በኋላ የቀረው ተግባር የኃይሉ የእግዚአብሔር ፍቅር ድርሻ ነው። ቅዱስ ፍራንሲስ ስለሌሎች በፍቅር ማሰብን በተመለከተ የጸሎቱን ጸሎት እንመልከት።

- ✓ ጌታ ሆይ የሰላም መሳሪያ አድርገኝ
- ✓ ጥላቻ በነገሰባት ዓለም ፍቅርን ልዝራ
- ✓ መቆላሰል ባለበት ቦታ ይቅርታን ልስበክ
- ✓ ጥርጥር ባለበት ደግሞ እምነትን ልግለጽ
- ✓ ተስፋ መቀረጥ በሰፈነበት ተስፋን
- ✓ ጨለማ በነገሰበት ብርሃንን
- ✓ ሀዘን በሞላበት ደስታን ልግለጽ
- ✓ እምላኬ ሆይ ከሚያስፈልገኝ በላይ እንዳልፈልግ ጠብቀኝ
- ✓ እኔ እንዳረፍሁ ሌሎች ዕረፍት ለመሆን ዕረፍትን
- ✓ እኔን እግዚአብሔር እንደ ተረዳኝ ሌሎችን መረዳት እንድችል የሌሎችን ሐሳብ መረዳትን
- ✓ እኔ እንደተወደሁ ሌሎችን መውደድን ስጠኝ
- ✓ በመስጠት እንቀበላለን፤ ይቅር በማለትም ይቅር እንባላለንና፤ በሞትም ለዘለዓለም ሕይወትና ለዳግም ልደት እንድንሰራ ተጠርተናልና አሜን ።

4.7. የፍቅር ባሕርያት

በ1ቆሮ.13 ላይ ፍቅር በሰውኛ ዘይቤ ይታገሣል፤ አይቀናም፤ አይበሳጭም ፤ በደልን አይቆጥርም፤ ወዘተ ተብሎ ተገልጧል። ይህ ማለት በፍቅር የተሞላ ሕይወት ያለው ሰው ታጋሽ፤ የማይቀና፤ የማይበሳጭ፤ በደልን የማይቆጥር ሰው ነው ማለት ነው። በ1945 ዓ/ም በግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ በታተመው የእማረኛ መጽሐፍ ቅዱስ እነዚህ የፍቅር ባሕርያት እንደሚከተለው ተጽፈዋል።

1. ፍቅር ያስታግሳል
2. ፍቅር ያስተዛዝናል
3. ፍቅር አያቃናም/ አያቀናናም/
4. ፍቅር አያስተፋፍርም/ አንዱ አንዱን እንዲያሳፍረው አያደርግም
5. ፍቅር ልብን አያኮራም/ አያስታብይም
6. ፍቅር ብቻየን ደስ ይበለኝ አያለኝም
7. ፍቅር አያበሳጭም
8. ፍቅር ክፉ ነገርን አያሳስብም
9. ፍቅር በእውነት ደስ ይለኛል እንጂ በሐሰት ደስ አይለኝም
10. ፍቅር በሁሉ ይታገሣል
11. ፍቅር በሁሉ ያስተማምናል
12. ፍቅር በሁሉ ተስፋ ያስደርጋል
13. ፍቅር ፈጽሞ አያዋርድም/አይጥልም

ተ.ቁ	አማርኛ	ግእዝ	የግእዝ ትርጉም
1	ይታገሃል	ተፋቅሮ ያስተላግሥ	ፍቅር ያስታገሃል
2	ቸርነትን ያደርጋል	ተፋቅሮ ያስተማሕር	ፍቅር ያስተማዝናል
3	ክአውነት ጋር ደስ ይለዋል እንጂ ስለ አመጸ ደስ አይለውም	ተፋቅሮ ኢያስተፌሥሕ በግፍዕ ወያስተፌሥሕ በጽድቅ	በግፍ ደስ አያሰኝም በእውነት ደስ ያሰኛል እንጂ
4	ሁሉን ይታገሃል	በኩሉ ያስተፃግሥ	በሁሉ ያስታገሃል
5	ሁሉን ያምናል	በኩሉ ያስተአምን	በሁሉ ያስታማምናል
6	ሁሉን ተስፋ ያደርጋል	በኩሉ ያስተዌክል	በሁሉ ትውክልት እንዲኖረን ያደርጋል
7	በሁሉ ይጸናል	በኩሉ ያስተማሕር	በሁሉ ያስተማዝናል
8	አይቀናም	ኢያስተቃንክ	አያቀናናም
9	አይመካም		አያስመካም
10	አይታበይም	ኢያስተፃቢ ልበ	ልብን አያስታብይም
11	የማይገባውን አያደርግም	ኢይሔሊ እኩየ	ክፉ አያሳስብም
12	የራሱን አይፈልግም	አየጋሥሥ ተድላ ለባሕቲቱ	ለብቻዬ ደስ ይበለኝ አያሰኝም
13	አይበሳጭም	ኢያስተማዕዕ	አያስቆጣም/አያበሳጭም
14	በደልን አይቆጥርም		
15	ዘወርት አይወድቅም	ተፋቅሮ ለዝሉፋ ኢያስተሐፍር ወኢያወድቅ	ፍቅር ለዘወትር አያሳፍርም /አይጥልም

ማብራሪያ

1. ፍቅር ይታገሃል/ ያስታገሃል/

መታገሥ ማለት መቻል ማለት ነው። ትዕግሥት የእግዚአብሔር ባሕርይ ስለሆነ እግዚአብሔር በሰዎች ኃጢአት ላይ ከመፍረዱ በፊት ብዙ ትዕግሥትን አሳይቷል። የመታገሡ ዋና ምክንያትም ሰዎች ሁሉ ለንስሐ እንዲበቁ የሚፈልግ አምላክ መሆኑ ነው። ነገር ግን ሰዎች ሳያውቁ ትዕግሥቱን መፍረድ አለመቻል አድርገው ለገምቱት ይችላሉ። የእግዚአብሔር ቃል እንዲህ ይላል። ወይስ የእግዚአብሔር ቸርነት ወደ ንስሐ እንደሚመራህ ሳታውቅ የቸርነቱንና የመቻሉን የትዕግሥቱንም ባለጠገንነት ትንቃለህን?/ ሮሜ 2፡4/እግዚአብሔር የትእግሥትና የመጽናናት አምላክ እንደሆነ ቅዱሳት መጻሕፍት ይመሰክራሉ /ሮሜ 15፡5/። በቅዱሳት መጻሕፍት ተጽፎ እንደምናገኘው እግዚአብሔር በታሪክ በሰጠው ፍርድ ሁሉ ትእግሥቱን አሳይቷል/1ጴጥ.3፡20/።

ትእግሥት የመንፈስ ቅዱስ ፍሬ ነው /ነሐ.5፡22/። እግዚአብሔር መንፍስ ቅዱስ በልባችን ሲሰራ የትእግሥትና የፍቅር ሕይወት ይኖረናል። ትእግሥት የፍቅር መገለጫ ባሕርይ ነውና የእግዚአብሔርን ፍቅር የቀመሱ ክርስቲያኖች ሁሉ ትእግሥት ይኖራቸዋል። ትእግሥት ሊኖራቸው ይገባል ብሎ መጻፍ ተገቢ ቢሆንም የእግዚአብሔር ፍቅር ያላቸው ሁሉ ትእግሥት እንደሚኖራቸው የታመነ ነውና ፍቅርን የያዙ ትእግሥት ይኖራቸዋል ማለትን መርጫለሁ። ትእግሥት ማጣታችን የእግዚአብሔር ፍቅር በእኛ ዘንድ ላለመኖሩ ምልክት ነውና። መከራን መታገሥ የማይወዱ ሰዎች መከራን ለሚቀበሉለት ለእግዚአብሔር ፍቅር የሌላቸው መሆኑን ያሳያሉ። ፍቅር ሁሉን ይታገሃል/ በሁሉ ያስታገሃል/ የሚለው ቃል የሚያሳየንም ፍቅርን የያዘ ሰው በማንኛው ነገር ውስጥ ቢያልፍ ትዕግሥቱ ታላቅ መሆኑን ነው። ስለዚህም ፍቅር ያለው ክርስቲያን በሁሉም ይጸናል እንጂ ተፈትኖ አይወድቅም።

2. ፍቅር ያስተዛዝናል/ ቸርነትን ያደርጋል/

“ተፋቅሮ ያስማሕር” የሚለው የግእዝ ንባብ ያስተዛዝናል ማለት እንዲሁ ለእንዲሁ እንዲያዝን፤ እንዲራራ፤ ምሕረት እንዲያደርግ ያደርጋል የሚል መሆኑን ያሳያል። ማዘን ማለት ምሕረት ማድረግ፤ መራራት ማለት ነው። ምሕረትም የእግዚአብሔር የባሕርይ ገንዘቡ እንደ ሆነ አናውቃለን። እግዚአብሔር ከማንኛውም ነገር ሁሉ ይልቅ ምሕረትን ይወዳል። ከመሥዋዕት ይልቅ ምሕረትን፤ ከሚቃጠል መሥዋዕትም ይልቅ እግዚአብሔርን ማወቅን እወዳለሁና /ሆሴ.6:6/ “ሰው ሆይ መልካሙን ነግሮሃል፤ እግዚአብሔርም ከአንተ ዘንድ የሚሻው ምንድን ነው? ምሕረትንም ትወድድ፤ ከአምላክም ጋር በትሕትና ትሔድ ዘንድ አይደለምን?”/ሚክ. 6:8/ ሲል እግዚአብሔር በነቢያት በኩል ሐሳቡን እንደገለጠ።

እግዚአብሔር በምሕረቱ ባለጠጋ ስለ ሆነ ከወጀደን ከትልቅ ፍቅሩ የተነሳ በበደላችንና በኃጢአታችን ሙታን በነበርንበት ጊዜ በክርስቶስ ሕይወትን ሰጠን/ ኤፌ. 2:4-5፤ 1ጴጥ.1:3/። ይህም ምሕረትና ፍቅር የሚሉ ሁለት ቃላት የእግዚአብሔርን እንደ ቅዱስ ባሕርይ እንደሚገልጡ ያሳየናል። ምሕረቱ ፍቅሩ፤ ፍቅሩም ምሕረቱ ነው።

የእግዚአብሔርን ምሕረት ያዩ ምዕመናንም ለባልንጀራቸው ምሕረት እንዲያደርጉ ታዘዘዋል/ማቴ. 5:7/። የሚሞሩ ብዙዓን ናቸው ይማራሉና። በእግዚአብሔር ፊት ቆመን በደላችንን ይቅር በለን ለማለት አስቀድመን የባልንጀራችንን በደል ይቅር ማለት አለብን /ማቴ.5:23-26፤ 6:12/። ምሕረት ለማያደርግ ምሕረት የሌለው ፍርድ ይጠበቀዋል/ያዕ.2:13/። የእግዚአብሔር ምሕረት እኛን ከሞት ወደ ሕይወት ካሸጋገረን እኛም ለባልንጀራችን በማዘን ፍቅርን እንነረው።

3. ፍቅር ከእውነት ጋር ደስ ይለዋል

እውነት ማለት ምን ማለት ነው? የፍቅርና የእውነት ግንኙነት እንዴት ይገለጣል? እውነት ማለት ትክክለኛ፤ ስሕተት የሌለበት፤ የወሽት ተቃራኒ ማለት ነው። እውነት የእግዚአብሔር ባሕርይ ነው። ክርስቶስ እግዚአብሔር ስለ ሆነ እውነት ተብሏል/ ዮሐ. 14:6/። እውነት የእግዚአብሔርን ፍቅር የሚገልጠው የእግዚአብሔር ቃል ነው /ዮሐ.17:17፤ ቲቶ 1:1-2/። የእግዚአብሔር ፍቅር ያለው ሰው ደስታው የእውነት መገለጥ የሐሰት መፍረስ ነው። የእግዚአብሔር ልጅ በፍቅር የተገለጠው የሐሰት አባት ሰይጣን ያቆመውን የሐሰት አሰራር ለማፍረስ ነው።

4. ፍቅር ሁሉን ያምናል/ ሁሉን ተስፋ ያደርጋል/

እምነትና ተስፋ ከፍቅር የተገኙ ነገሮች መሆናቸውን ከላይ አይተናል። ይህም ማለት ፍቅር የእምነትና የተስፋ መሠረት ነው ማለትን እንደሚያሳይም አይተናል። ስለዚህ ፍቅርን የያዘ ሰው በእምነቱና በተስፋው የጸና መሠረት ያለው ሰው ነው። ይህ ሰው በሁሉም ነገር ቢፈተን ከእምነትና ከተስፋ እግዚአብሔር አይወድቅም። ከክርስቶስ ፍቅር የሚለየኝ ማነው? እያለ ይሰብካል፤ ይዘምራል፤ በማንኛውም መከራ ውስጥ አምላኩን እያመለከ ይኖራል። ፍቅር የሌለበት እምነትና ተስፋ መሠረት የሌለው ነውና ሰዎች የሚያምኑትንና ተስፋ የሚያደርጉትን አምላክ እንደሚወዳቸውና እንደሚወድዱት ማረጋገጥ አለባቸው። የማይወድህንና የማትወደውን አምላክ ማምለክና ስለ እርሱ መመስከር አይቻልምና።

5. ፍቅር አይቀናም

ቅንዓት ለሌላ ሰው የተደረገን መልካም ነገር በማየት ለራስ መፈለግን ወይም ክብርና ፍቅር ወደ ሌላ ሲያልፍ መቆጣትን ያሳያል። እግዚአብሔር ለእርሱ ያለንን ክብርና ፍቅር ለሌሎች ሐሰተኞች አማልክት ስንሰጥ ይቀናል/ዘጸ. 20:6፤ 34:14፤ ዘጸፃ. 4:23-24/። ይህም ለእርሱ ያለንን ክብርና ፍቅር ለሌሎች እንዳንሰጥበት መፈለጉን ያሳያል።

መንፈሳዊ ሰው ኃጢአተኞች በሚያደርጉት ሥራና በሚኖሩት ዓለማዊ ሕይወት መቅናት የለበትም/ መዝ. 36/37/41፤ 72/73/43። ሰው የአምላክን ፍቅርና ክብር ለጣለታት ሲለጥ የእግዚአብሔር አገልጋዮች መንፈሳዊ ቅንዓት ይበላቸዋል /ዮሐ. 2+17/። በዚህም ለእግዚአብሔር ያላቸውን ፍቅር ያሳያሉ።

በሌላ በኩል ፍቅር በሌለበት ሕይወት ውስጥ ቅንዓት በሚከተሉት ክፉ ሥራዎች ራሱን ይገልጣል።

1. ቅንዓት ባለበት ክርክር አለ / ሮሜ 13+13/፤
2. ቅንዓት ባለበት ቁጣ፣አድመኝነት፣ሐሜትም፣ ማሸክሸክ ፣ ኩራትና ሁከት ይኖራሉ /2ቆሮ. 12+20/።
3. ቅንዓት የሥጋ ሥራ ነው / ገላ. 5+20/።
4. ቅንዓት ምቀኝነትን ይወልዳል/ ገላ. 5+20/።
5. ቅንዓት እውነት በጠፋባቸው ሰዎች ዘንድ የሚፈጸም ክፋት ነው / 1ጢሞ. 6+4-5/።
6. ቅንዓት የመንፈሳዊ እድገት እንቅፋት ነው /1ጴጥ. 2+1/።
7. አይሁድ ክርስቶስን የገደሉት በቅንዓት ነውና ቅንዓት ነፍስ ለመግደል ታደርሳለች / ማቴ. 27+17/። ቃዩል አቤልን የገደለው በወንድሙ መልካም ሥራ በመቅናቱ አይደለምን? /ዘፍ. 4+1-10/።
8. ቅንዓት እውነተኛችን እንድናሳድድ ታደርጋለች። አይሁድ ሐዋርያትን ያሳደዱለቸው በቅንዓት ነበር /ዮሐዋ. 13+45፤ 17+5/።

ቅዱስ ጳውሎስ በክርስቶስ ከማመኑ በፊት ቤተ ክርስቲያንን ያሳደደው ለሕገ ኦሪት በነበረው ቅንዓት ነበር /ፊል. 3+6/። ቅንዓት ይህን ያህል መንፈሳዊ እውርነትን ያመጣል። ቅንዓት ባለበት አርቆ ማየት አይኖርም። ይህ ሁሉ መንፈሳዊ ውድቀት በሕይወታችን የሚከሰተው ደግሞ ፍቅር በጠፋበት ሁኔታ ነውና ፍቅርን አጽንተን እንያዝ።

6. ፍቅር አይታበይም /አያስታብይም/

ሰው ለምን ይታበያል? የሚታበይባቸው ነገሮችስ ምን ምን ናቸው? ጥበብ/እውቀት/፣ ኃይልና ባለጠገነት ሰዎች የሚታበይባቸው ነገሮች እንደ ሆኑ በእግዚአብሔር ቃል በግልጽ ተጠቅሰዋል። የእግዚአብሔር ቃል በእነዚህ ነገሮች ላይ ትምክህት ሊኖረን እንደማይገባ ሲገልጥ እንዲህ ይላል። “እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፡ጠቢብ በጥበብ አይመካከርም በኃይሉ አይመካብጠጋም በብልጥግናው አይመካከርም ግን የሚመካ ምሕረትንና ፍርድን፣ድንቅንም በምድር ላይ የማደርግ እኔ እግዚአብሔር መሆኔን በማወቁና በማስተዋሉ ይመካ”/ሔር. 9+23-24/። ፍቅር ከእነዚህ ነገሮች በተቃራኒ የሰውን ሕይወት የሚያንጽ ባሕርይ አለው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ “እውቀት ያስታብያል፣ ፍቅር ግን ያንጸል”/ 1ቆሮ.8+1/ ሲል የገለጠውም ይህን እውነት ነው። እውቀት የሚሻር ወይም በክፍል ብቻ ሊታወቅ የሚችል ጸጋ ነውና ልንመካበት አይገባም። ፍቅር ለባልንጀራ እንጂ ለራሱ ብቻ የን ይድላኝ የሚያሰኝ አይደለምና በባልንጀራ ላይ የሚደረግ ትዕቢትና ትምክሕትን ያርቃል። የፍቅር ሕይወት የትሕትና ሕይወት ነው። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የወደዳቸውን ወገኖቹን እስከ መጨረሻው በወደደባት ፍቅሩ በፊታቸው ተንበርክኮ በትሕትና እግራቸውን እንዳጠበ እናውቃለን። ይህም የሚያሳየን ፍቅር በትሕትና እንጂ በትዕቢትና በትምክህት ልትገለጥ የማትችል መሆንን ነው። ወንድሜ ትሑት ነህን? ማን ትሑት አደረገህ? ብርቱ ጉልበት ያለው የእግዚአብሔር ነው እንጂ።

7. አይበሳጭም / ክፉ ነገርን አያደርግም/

ፍቅር ለባልንጀራው ክፉ አያደርግም /ሮሜ.13+10/። መበሳጨትና ክፉ ማሰብ የእግዚአብሔር ፍቅር ክልለበት ሕይወት የሚገኙ ተግባራት ናቸው። መበሳጨትና ክፉ ማሰብ ለባልንጀራ በተደረገ በጎ ነገር መቅናትና ክፉ ማሰብን ያሳያል። ፍቅር ደግሞ ለብቻዬ ይድላኝ አይልምና በፍቅር ብስጭትና ክፉ ሐሳብ ሊኖሩ አይችሉም።

ቅዱስ ጳውሎስ በ1ቆሮ.13 ላይ የዘረዘራቸው የፍቅር ባርዶች አንዱ ከአንዱ ተለይተው /ተነጥለው/ የሚሠሩ አይደሉም። እርስ አርሳቸው የተያያዙ ናቸው እንጂ። ስለሆነም ከእነዚህ የፍቅር ባሕርያት የአንዱ መጥፋት የሁሉንም አለመኖር ያሳያል። ለምሳሌ ትዕግሥት የሌለው ሰው መተዛዘን ወይም በአውነት ደስ መሰኘት አይችልም። ምክንያቱም ፍቅርን ያልያዘ ሰው ስለ ባልንጀራውም ይሁን ስለ ፈጣሪው እውነት ቢነገረው በሚሰማው እውነት ምንም አይነት ደስታ ሳይሰማው ይችል ይሆናል። ይህ መንፈሳዊ ደስታን ማጣት ደግሞ ስለ ባልንጀራም ሆነ ስለ ፈጣሪ በትዕግሥት መጋደልን እንዳንይዝ ያደርገናል። ስለ ሆነም በትዕግሥት ለመጋደል በእውነት መደለት፣ በእውነት ለመደለት ደግሞ ፍቅርን መያዝ ያስፈልጋል።

4.8. የፍቅር ኃይል

ኃይል ማለት ጥንካሬ፣ ጉልበት፣ ብርታት ማለት ነው። የፍቅር ኃይል ማለትም የፍቅር ጥንካሬ፣ የፍቅር ጉልበት፣ የፍቅር ብርታት ማለትን ያመለክታል። የፍቅር ኃይል አንዴት ይገለጣል? የፍቅር ብርታት እስከ ምን ድረስ ነው? በፍቅር ኃይል የማይሸነፍ ኃይል አለን? በዚህ ርእስ ለእነዚህ ጥያቄዎች ከእግዚአብሔር ቃል መልስ እንፈልጋለን።

ሰሎሞን በመጋልዩ ፍቅር እንደ ሞት የበረታች ናት።... ብዙ ውኃ ፍቅርን ያጠፋት ዘንድ አይችልም፤ ፈሳሾችም አያስጥሟትም /መጋ. 8፥6-8/ ይላል። በዚህ ጥቅስ መሠረት የፍቅርን ኃይል ለመረዳት የሞትን ኃይል መረዳት ያስፈልጋል። ሞት ሁሉንም የሰው ልጆች ኃይል ያሸነፈ፣ የምንወዳቸውን ዘመዶቻችንን ሲወስድ አልቅሰን ከመመለስ ውጭ ሌላ እርምጃ ልንወስድበት የማንችለው ኃይል ነው። ሞት ሆይ መውጊያህ የት እለ /1 ቆሮ.15፥55/ ተብሎ እንደ ተጻፈ የሞት መውጊያ የተሰበረው በክርስቶስ ትንሣኤ ብቻ ነው። በሞት መውጊያ የተያዙ ሁሉ ከሞት ከንድ ማምለጥ አልቻሉም። የሰው ልጅ መኖር እየፈለገ እንዳይኖር፣ ማሸነፍ

እየፈለገ እንደ ተሸነፈ እንዲኖር፣ ያደረገው ብቸኛው ኃይል ሞት ነው። ሞትን የምናሸነፍበት መንገድ ቢገኝ ሙሉ ገንዘባችን፣ ሙሉ እውቀታችንን፣ ሙሉ ኃይላችንን፣ ሙሉ ጊዜያችን መሥዋዕት አድርገን ገንዘብ ባደረግነው ነበር።

ፍቅርም እንደሞት ብርቱ ነው። እንደ የሚለው ማነጻጸሪያ ቃል የሞትንና የፍቅርን ኃይል በተነጻጻሪነት እኩል መሆናቸውን እንድንገነዘብ ይረዳናል። ሰሎሞን በተረዳው መንገድ ፍቅርን እንደሞት ብርቱ ነው ብሎ ቢገልጠውም በክርስቶስ ሕይወት ሲታይ አባባሉን የተለየ ሆኖ እናገኘዋለን። ፍቅር ከሞት ይልቅ የበረታ ነው። የፍቅርን ኃይል ለመግለጥ ፍቅር እንደሞት የበረታ ነው ማለት ብቻ በቂ አይሆንም። ከዚህ በታች የተዘረዘሩት በፍቅር ብቻ ሊከናወኑ የሚችሉና የቻሉ ታላላቅ የእምላክ ሥራዎች ይህን እውነት አገልጥተው ያሳያሉ።

ሀ.እግዚአብሔር አብ በፍቅር ለዓለም መዳን አንድያ ልጁን ለሞት አሳልፎ ሰጠ/ ዮሐ. 3፡16/

ፍቅር ባይኖር እግዚአብሔር በዓለም ላይ ምን ያደርግ ነበር? በዓለም ኃጢአት ላይ ፍርዱን ይገልጥ ነበር። የእግዚአብሔር ፍርድ ሲገለጥ ከዘላለማዊው ጥፋት ለመዳን የሚችል ማን ነበር? ማንም አይችልም ነበር። ኃጢአት ያልሠራ ሰው ማግኘት አይቻልም ነበር/ሮሜ 3፥10-20/ ። ቅዱስ ኤፍሬም እንዲህ ይላል። ተፈሣሕ ወተሐሰይ እ ዘመደ እንለመሕያው እስመ አፍቀሮ እግዚአብሔር ለዓለም ወመጠወ ወልዶ ዋሕደ ከመ ይሕየው ኩሉ ዘየአምን ቦቱ እስከ ለዓለም/ ትርጉም/ የሰው ልጅ ሆይ ፈጽሞ ደስ ይበልህ እግዚአብሔር ዓለሙን/የሰው ልጁን/ ወዶታልና፤ በእርሱ የሚያምን ሁሉ በሕይወት ይኖር ዘንድም አንድያ ልጁን ሰጥቶአልና/ ውዳሴ ማርያም ዘሰነይ ክፍል 5/። እግዚአብሔር ፍቅር ስለ ሆነ መፍትሔ ላልተገኘለት መንፈሳዊ ችግራችን ልጁን በፍቅር መፍትሔ አድርጎ ሰጠ። በሌላ መንገድ መዳን እንችል ነበርን? በፍርድ እንድናለን እንዳንል መጥፋት የሚገባን ሰዎች ነበርን? በኃይል አንል ኃይላችን ያሸቀ ሕዝቦች ነበርን? የእግዚአብሔር

መዳን በገንዘብ አይገኝም፤ በበጎ ሰራችን እንል ሁልጊዜ ክፉ ስራ በመስራት የምንኖር ኃጥአን ነን። የቀረን ኃይል የእግዚአብሔር ፍቅር ብቻ ነው። ፍቅሩ መድኃኒት ሆነን፤ እኛም የእግዚአብሔር ልጆች ተብለን ልንጠራ የእግዚአብሔርን ፍቅር ተቀብለን /1 ዮሐ.3፥1/ በፍቅር እንኖራለን። ክብር ለፍቅር እምላክ ይሁን።

ለእግዚአብሔር ወልድ በፍቅር ራሱን ለሞት አሳልፎ ሰጠ/
ዮሐ.15፥13፥

እግዚአብሔር ወልድ ወደዚህ ዓለም ለምን መጣ? ምን ኃይል ሳበው? በምን ኃይል እስከሞት ያውም እስከ መስቀል ሞት ሊደርስ ቻለ? መልሱ በፍቅር ኃይል ነው። ፍቅር የእግዚአብሔር ባሕርይ ስለሆነ እግዚአብሔር ከራሱ ፍቅርና ፈቃድ ውጭ መዳናችንን እንዲፈጽም ያገዘው ኃይል የለም። የእኛ በጎነትና ጸድቅነት የእግዚአብሔርን ፍቅር አሳገዘውም። መዳናችን ከእግዚአብሔር ፍቅር የተነሳና በእግዚአብሔር ፍቅር ብቻ ነው። አባ ሕርያቱን ፍቅር ሰሐቦ ለወልድ ኃይል እመንበሩ ወሐብጽሐ እስከሰሞት /ትርጉም/ ፍቅር ኃይል ወልድን ከመንበሩ/ ልዕልናው/ ሳበው እስከ ሞት ድረስም አደረሰው እያለ በፍቅርን ኃይል እንደ ገሰጠው በፍቅር ያልተፈታ ችግር፤ ያልተሰበረ የሞት መውጊያ፤ ያልተፈወሰ ቀስል፤ ያልረካ ሕይወት የለም። ፍቅር ሁሉም ነገር ነው።

ሐ.ፍቅር ከክርስቶስ እንዳንለይ የታሰርንበት መንፈሳዊ ማሰሪያ
ነው/ ሮሜ 8፥35-36፥

እውነተኛችን ክርስቲያኖች ከክርስቶስ ፍቅር የሚለያቸው ማነው? በዓለማችን ብዙዎችን ከእምነት ያወጡ፤ የሚያውቁትን እውነት እንዲቃወሙት ወይም ሐሰት በእውነት ቦታ ስትነገሥ እያዩ ዝም እንዲሉ ያደረጉ ብርቱ ኃይላት አሉ። ቅዱስ ጳውሎስ የእነዚህን ኃይላን ዝርዝር በሮሜ መልእክቱ አስፍርልን እናገኛቸዋለን። ወንድሜ እነዚህ ነገሮች ምን ያህል ጊዜያት በእውነት ፊት ለሐሰት፤ በእግዚአብሔር ፊት ለሰይጣን

በእእምሮአችን ፊት ለሆዳችን እንድንገዛ እንዳስገደዱን አስተውል። በእነዚህ ነገሮች ተሸንፈው ከክርስቶስ ያልተለዩ ብፁዓን ናቸው። መከራ፤ ስደት፤ ጭንቀት፤ ረሀብ፤ ራቂትነት፤ ፍርሐት፤ ሰይፍ በቅዱስ ጳውሎስ የተጠቀሱ ከክርስቶስ ሊለዩ የሚችሉ ነገሮች ናቸው። ወዳጄ ብዙ ቅዱሳን በእነዚህ ተፈትነዋል። ዓለም ስላልተቀበቻቸው ያልተራቡ፤ ያልተሰደዱ፤ በሰይፍ ያልተቀሉ፤ መከራ ያልተቀበሉ፤ ያልተራቁቱ፤ ያልተጨነቁ፤ ቅዱሳን የሉም። ዓለም ጥቂቶችን ቅዱሳን ብቻ ሳይሆን ሁሉንም ቅዱሳን ገፍታለች። እንደም ቅዱስ ኪታሰረበት ከክርስቶስ ፍቅር ወጥቶ ክርስቶስን መካድና የእግዚአብሔርን ሐሳብ መቃወም ግን አልቻለም። የእግዚአብሔር ፍቅር በዓለም ከሚደርስበት መከራ የበረታ ነውና። በፍቅር ክራሱ ጋር ያስተሳሰረን እንዳንለየው በፍቅር እጆቹ የያዘን አባታችን እግዚአብሔር ክብርና ምስጋና ይድረሰው አሜን።

መ. ፍቅር ጠላታችንን እንድንወድ የሚደረግ ኃይል አላት/
ማቴ. 5፥43-48፥

የፍቅር አባት ኢየሱስ ክርስቶስ በፍቅር ቃሉ ጠላቶቻችሁን ወደዱ፤ የሚረግሙአችሁን መርቁ፤ ለሚጠሉአችሁ መልካም አድርጉ፤ ለሚያሳድጁችሁ ጸልዩ ሲል አስተምሮናል። ይህንም በቃል ብቻ ሳይሆን በመስቀል ላይ መከራን ሲቀበል "አባት ሆይ የሚያደርጉትን እያውቁምና ይቅር በላቸው" /ሉቃ. 23፥34/ ብሎ ለጠላቶቹ በመጸለይ በተግባር አሳይቶናል።

የአይሁድ የዓይማኖት መምህራን "ጠላቶቻችሁን ጥሉ ባልንጀሮቻችሁን ውደዱ" እያሉ ያስተምሩ ነበር። ባልንጀሮች የሚባሉትም አይሁድ ብቻ ንጹሆንና ከአይሁድ ውጭ ያሉት ባልንጀሮች ሊባሉ እንደማይችሉ ያስተምሩ ነበር። ክርስቶስ ግን የእኛን እርዳታ/ ድጋፍ/ የሚፈልግ ማንኛውም ሰው ባልንጀራችን እንደሆነ አስተምሯል/ ሉቃ. 10፥29-37፥ ይህም ማለት በዓለም ላይ የሚገኝ ማንኛውም ሰው ባልንጀራችን ነው ማለት ነው። በመንፈሳዊም ሆነ በቀሳዊ ነገሮች የእኛን ድጋፍ ሊፈልጉ ይችሉ ይሆናል። ስለዚህ ክርስቶስ ባልንጀራህን ውደድ ሲል ሁሉንም የሰው ልጅ ውደድ ማለቱ ነው።

ይህን ትምህርት በተመለከተ የሚነሱ ጥያቄዎች አሉ። በብሉይ ኪዳን እስራኤል ጠላቶቻቸውን እንዲያጠፉ/ እንዲቀጡ/ ተነግሯቸው ነበር/1ሳሙ.15+1-3/፤ ክርስቶስም በሚያስተምርበት ጊዜ አይሁድን ወቅሷል/ ማቴ.23/፤ ከቤተ መቅደስም ገንዘብ ይለውጡ እንስሳትንም ይሸጡ የነበሩትን ሰዎች በቁጣ አስወጥቷል/ማር.15+16፤ ዮሐ.2+13-15/። ይህ ከሆነ ክርስቶስ ጠላቶቻችሁን ውደዱ ብሎ ሊያስተምረን እንዴት ቻለ?

መልሱ እንዲህ ነው። በእርግጥ ጠላቶቻችንን መውደድ አለብን። ነገር ግን የእግዚአብሔርን ጠላቶች መቃወም አለብን /ዮሐዋ. 5+1-11፤ ዮሐዋ.13+4-12/። እግዚአብሔር አንዳንድ ጊዜ ጠላቶቹን ለመቅጣት ሊጠቀምብን ወይም እኛን በሌሎች ሰዎች ተጠቅሞ ሊቀጣን ይችላል። ለምሳሌ በመጽሐፈ መሳፍንት ተጽፎ እንደምናገኘው እስራኤል ኃጢአት በሰሩ ጊዜ የአሕዛብ ነገሥታትን አስነስቶ ይቀጣቸው ነበር። የባቢሎንን ንጉሥ አስነስቶም ወደ ባቢሎን እንዲማረኩ አድርጓል። በዚህ መልክ ስናየው ሰዎች የእግዚአብሔርን ፍርድ እየፈጸሙ እንጂ ሰዎችን እየተበቀሉ አይደሉም። እነዚህ ሰዎች እግዚአብሔር እንዲፈጽሙት ይዘዛቸውን ፍርድ ባይፈጽሙ ወይም ከታዘዙት በላይ በተቀጨው ላይ ከባድ ቅጣትን ቢያደርሱ ራሳቸው ብድራትን ይቀበላሉ። እነዚህ ሰዎች በግል ሕይወታቸው ሰዎች በፍቅር ሊያዩ ይገባቸዋል። በግል ሕይወታቸው ምንም አይነት ችግር ቢያደርሱባቸው ለጠላቶቻቸው መጸለይ አለባቸው ኃጢአትን እንጂ ኃጢአተኛውን መጥላት የለባቸውምና።

ክርስቶስ የሰማያዊው አባታችን ልጆች እንድንሆን አዘዘን። ይህም ብቻ አይደለም እርሱን እንድንመስለውም አዘዘናል /ማቴ.5+48/። እግዚአብሔር በክፉዎችና በበጎዎች ላይ ጸሐይን ያወጣልና፤ በጽድቃንና በኃጢአተኞችም እርሻ ላይም ዝናሙን ያዘነግልና /ማቴ.5+45/። ገና ኃጢአተኞች ሳለን ክርስቶስ ስለእኛ ሞቷልና/ ሮሜ.5+8/ እንደዚሁም ሁሉ እኛም ሰዎችን በዚህ ፍጹም ፍቅር ልንወዳቸው ይገባል።

አንዳንድ ሰዎች ጠላትን መውደድ እንዴት ይቻላል? ብለው ይጨነቃሉ። መፍትሔው የተገለጠውን የእግዚአብሔርን

ፍቅር መቅመስና የሚያስችል ኃይል ማግኘት እንጂ መጨነቅ አይደለም። ጠላቶችህን መውደድ ካልቻልህ በመስቀል ላይ ሆኖ “አባት ሆይ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው” ሲል ስለ ጠላቶቹ የጸለውን ጌታ ፍቅርህን በመንፈስ ቅዱስ በልቤ አፍስስ፤ በፍቅርህ ለውጠኝ ብለህ ጠይቀው። እርሱ በፍቅር እጆቹ ሲዳስስህ ሕይወትህ ሁሉ የፍቅርና የበረከት ሕይወት ይሆናል። መጀመሪያ በክርስቶስ ሕይወት የተገለጠውን ፍቅር ቅመስ። በፊትህ በገበታ ላይ የተቀመጠውን ምግብ በማየት ብቻ ረዣብህን ማስታገሥ ወይም መጥገብ አትችልም። ይህን ማድረግ የምትችለው በመብላት ብቻ ነው። መንፈሳዊ ኃይል ማግኘትና መለወጥ የምትችለውም የክርስቶስ ፍቅር በሕይወትህ ሲገለጥ እንጂ ስለ ፍቅር በምትሰማቸው ስብከቶችና መዝሙሮች ብቻ አይደለም።

ጠላቶቻችንን የማንወድድ ከሆነ በእኛና በማያምኑት ሰዎች መካከል ምንም አይነት ልዩነት አይኖርም /ማቴ.5+46/። ከማያምኑት ሰዎች /ከዓለማዊያን/ በምን እንለያለን? የሚለውን ጥያቄ ለራሳችን መጠየቅ አለብን። አስተውሉ! ብዙ ሰዎች ዝሙት ላይፈጽሙ ይችላሉ። ሰውን መግደል የማይፈልጉ ወይም የማይገድሉ ሰዎች ሊኖሩ ይችላሉ። ድኅኖችን የሚረዱ፤ ለበልንጀሮቻቸው ብድርን የሚሰጡ ይኖራሉ። ይህን ሁሉ ማድረግ በፍቅር ከሆነ ትክክል መሆኑን እናምናለን። ነገር ግን የእናንተ ልዩነት ምንድን ነው? ተብለን እንደ ክርስቲያንነታችን ብንጠየቅ ምን እንመልሳለን? የክርስቶስን ትምህርት ከተከተልን ብቻ ልዩነታችን ይገለጣል።

ዓለም	ክርስቶስ
ክፉን አትሥሩ	ክፉን አታስቡ
ሰውን አትግደሉ	ሰውን አታስቆጡ
ባልንጀራችሁን/ወዳጆቻችሁን/ ውደዱ	ጠላቶቻችሁን ውደዱ

የእኛ ልዩነት ምንድን ነው? ጠላቶቻችንን መውደድ መቻላችን አይደለምን? ክርስቶስ የሰማዩ አባታችሁ ፍጹም እንደሆነ እናንተም ፍጹማን ሁኑ/ ማቴ. 5+48/ ብሎናል ። ይህ

የመጨረሻ ከባድ የሚባለው ነገር ግን መፈጸም የሚችል ትእዛዝ ነው። ፍጹማን የሚለው ቃል በሉቃስ ወንጌል ትይዩ ንባብ ላይ "አባታችሁ ርኅሩኅ እንደሆነ እናንተም ርኅሩኖች ሁኑ" /ሉቃ. 6:36/። እንግዲህ ፍጹማን ሁኑ ማለት በርኅራኄ እሱንምሰሉት ማለት ነው። እግዚአብሔር አባታችን ነው-አኛም ልጆቹ ነን። ልጆቹ ከሆንን ደግሞ የእርሱን ግብር ልንከተል የግድ ነው። የእግዚአብሔር ልጆችና የዲያብሎስ ልጆች ተገልጠው የሚታወቁት በዚህ ነው- /1ዮሐ.3:10/። በጨለማ ብርሃን፣ ለአልጫው ጨው ልንሆን ተጠርተናል/ማቴ.5:14-16/።

እግዚአብሔር ለሰው ልጆች ሁሉ ፈጣሪ ቢሆንም አባት የሆነው ግን በክርስቶስ ለሚያምኑ ብቻ ነው/ 1:12/። ቢያምኑ ለእነርሱም አባት እንደሚሆናቸው ባለማመናቸው ግን ከእግዚአብሔር አባትነት ተለይተው እንደሚኖሩ በእግዚአብሔር ቃል እንመሠክራለን። የርኅራኄና የፍቅር ሕዝቦች ነን። ለሰዎች ሁሉ የእግዚአብሔርን ፍቅር ልንገልጥ ተጠርተናል። ይህን ማድረግ ባንችል ግን በፍርድ ቀን እንጠየቃለን /ማቴ.25:31-46/።

ክርስቶስ ይህን ማድረግ/ ጠላቶቹን መውደድ/ የቻለው እምላክ ስለ ሆነ ነው። ለሰው ልጆች እንደሚቻል ማስረጃ ማቅረብ አትችልም እንዳትል ይህን ማድረግ የቻሉ ሰዎችን ከቅዱስ መጽሐፍ በመጥቀስ አስረዳለሁ። ቅዱስ አስጢፋኖስ በድንጋይ ለሚደበድቡት ሰዎች ጌታ ሆይ ይህን ኃጢአት አትቁጠርባቸው /ዮሐ.7:60/። ሲል በፍቅር ጸልዮላቸዋልና። እግዚአብሔር የማንችለውን ነገር ያዝዘን ዘንድ አላዋቂ አይደለም። ወንድሜ ሆይ! ሰው ጠላቱን መውደድ ይችላልን? የሚለውን ጥያቄ ለስንፍናህ መሸፈኛ አድርገህ እንዳትጠቀመው ተጠንቀቁ። እግዚአብሔር ያዘዘህ ማድረግ እንደምትችል ስለሚያውቅ ነውና።

ሠ. ፍቅር የጎጢአትን ብዛት ትሸፍናለች/ ምሳሌ 10:12፤1 ጴጥ.4:8/

አዳምና ሔዋን የሰይጣንን ምክር ተቀብለው የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ካፈረሱ በኋላ በመጀመሪያ

በሕይወታቸው ያዩት ክፉ ነገር የዓይናቸው መክፈትና ራቁታቸውን እንደሆኑ ማወቃቸው ነበር። ራቁታቸውን ለመሸፈንም የበለሰ ቅጠል ቆርጠው "ለራሳቸው ግልድም እንዳደረጉ መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል/ዘፍ. 3:7/። ነገር ግን እነርሱ የመረጡት መፍትሔ ራቅ የሚያስሄድ አልነበረምና እግዚአብሔር ለአዳምና ለሚስቱ የቀርበትን ልብስ አደረገላቸው፤ አለበሳቸውም/ ዘፍ. 3:21/።

ይህን ታሪክ ላስብ ሁልጊዜ ትዝ የሚለኝ ነገር አለ። እግዚአብሔር ኃጢአታችንን ለመሸፈን የተጠቀመበት የፍቅር ልብስ። ቅዱስ ጳውሎስ በሮሜ 13:14 ላይ ነገር ግን ጌታን ሊየሱስ ክርስቶስን ልበሱት፤ ምኞቱንም እንዲፈጽም ለሥጋ አታስቡ ሲል በገላ. 3:27 ላይ ከክርስቶስ ጋር አንድ ለመሆን የተጠመቃችሁ ሁሉ ክርስቶስን ለብላችኋልና ይላል። የእኛ ማንነት ያማረው፤ ነውርና ነቀፋ የሌለን ሁኑን በእግዚአብሔር ቤት እንድንኖር የሆንን በክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ነው። እግዚአብሔር በምሕረቱና በይቅርታው ኃጢአታችንን ሽፈን፤ በፊቱም በዝማሬና በምስጋና አቆመን።

አይሁድ ዝሙት ፈጽማ የተገኘችን አንዲት ሴት በክርስቶስ ፊት አቁመው ይህች ሴት ዝሙት ስትፈጽም ተገኝታለች ሙሴ እንደነዚህ ያሉት በድንጋይ ተወግረው እንዲሞቱ አዝዞናል። አንተ ስለዚህች ሴት ምን ትላለህ? ብለው በጠየቁት ጊዜ ጌታ የሰጠው ፍርድ ፍቅሩንና ምሕረቱን እንድናይ ይረዳናል። ከእናንተ መካከል ኃጢአት የሌለበት አስቀድሞ ይወገራት አላቸው፤ ኃጢአት የለብንም ብለው በሀሲናቸው ፊት መቆም አልቻሉምና አንድ አንድ እያሉ ወጡ /ዮሐ.8:1-11/። እግዚአብሔር እኛ ከምናውቀው በላይ ማንነታችንን ያውቃል። በምሕረቱ ሽፍኖ ስለያዘን ኃጢአታችንን እንረሳው ይሆናል። ነገር ግን በሌሎች ሳንፈርድ ውለን አናውቅም። እግዚአብሔር የይቅርታና የፍቅር ልብስን አለበሰን፤ በበደላችንም ሳያጠፋን እስከ ዛሬ አለን፤ እግዚአብሔር በሰጠን ጊዜ ንስሐ እንገባበት።

ክርስቶስ ለእኛ እንዳደረገልን እኛም ለባለንጀሮቻችን ልናደርግላቸው ይገባናል። በባሽንጀሮቻችን ኃጢአት ለመፍረድና

በራቱትነታቸው ለመሳለቅ እንፈልግ ይሆናል። ይህ ግን በእኛ ላይ መርገምንና ፍርድን የሚያመጣ ተግባር ነው/ ማቴ.7:1-5/። ሁሌም በፍቅር እንቀበላቸው፤ ፍቅር ኃጢአትን ትሸፍናችና። ጌታ ሆይ ኃጢአታችንን በፍቅርህ ሸፈንህ፤ በፊትህም በምሕረትህ አቆምክን፤ የባለንጀሮቻችንን ኃጢአት መሸፈን እንድንችል አርዳን አሜን።

4.9. ትወደኛለህን? / ዮሐ. 21:15-17/

«ምሳ ክበሉ በኋላም ኢየሱስ ስምዖን ጴጥሮስን፡- የዮና ልጅ ስምዖን ሆይ፤ ከእነዚህ ይልቅ ትወደኛለህን? አለው። አዎን ጌታ ሆይ እንደምወድህ አንተ ታውቃለህ አለው። ጌታም ግልገሎቹን አሰማራ አለው። ደግሞ ሁለተኛ የዮና ልጅ ስምዖን ሆይ፤ ትወደኛለህን? አለው። አዎን ጌታ ሆይ፤ እንደምወድህ አንተ ታውቃለህ አለው። ጌታም ጠቦቶቹን ጠብቅ አለው። ሦስተኛ ጊዜ፡- የዮና ልጅ ስምዖን ሆይ፤ ትወደኛለህን አለው። ሦስተኛ፡- ትወደኛለህን? ስላለው ጴጥሮስ ዐዘናነ፡- ጌታ ሆይ፤ ሁሉን ታውቃለህ፤ እንደምወድህም አንተ ታውቃለህ አለው። ኢየሱስም፡- በጎቼን አሰማራ አለው።» (ዮሐ.21:15-17)።

ጌታ መከራ በሚቀበልበት ወቅት ደቀ መዛሙርቱ እንደሚሰናከሉ/ እንደሚሸሹት/ በተናገራቸው ጊዜ የጴጥሮስ መልስ፤ «ሁሉም ቢሰናከሉ እኔ ግን ከቶ አልሰናከልም፤ ነፍሴን እንኳ ስለ አንተ አሰጣለሁ» /ማቴ.26:33፤ ማር.14:29፤ ዮሐ. 13:37/ የሚል ነበር። «ትወደኛለህን» የሚለው ጥያቄ በተለይ «ከእነዚህ ይልቅ ትወደኛለህን» ተብሎ ሲቀርብለት ከዚህ በፊት ከተናገረው አንጻር እንደ ሆነ ትዝ አለው። ስለዚህም ዐዘነ።

ጌታ «ግልገሎቹን አሰማራ»፤ «ጠቦቶቹን ጠብቅ»፤ «በጎቼን አሰማራ» የሚለውን ኅላፊነት ከመስጠቱ በፊት «ትወደኛለህን?» የሚለውን ጥያቄ ጠይቋል። ይህም የሚያሳየው የምናገለግለውን ጌታ መውደድ ወደ አገልግሎት ከመግባታችን በፊት ሊሟላ የሚገባው ቅድመ ሁኔታ መሆኑን ነው። በርግጥስ የማንወደውን ጌታ እንዴት ልናገለግለው እንችላለን? ፍቅር በሌለበት አገልግሎት አይኖርም። እግዚአብሔርን የማይወድድ ሰው ቢያገለግልም፤ አገልግሎቱ ሕያው አይሆንም/ ግብዝነት

የተመላበት ነው የሚሆነው።/ ያለ ፍቅር የሚዘመር መዝሙር ከልቅሶ፤ ያለ ፍቅር የሚሰበክ ሰብካት ከሰድብ፤ ያለ ፍቅር የሚቀርብ መሥዋዕት ከተራ የዕለት ከዕለት ተግባር ተለይቶ የሚታወቀው በምንድን ነው? ፍቅር የመልካም ሥራዎቻችን ሁሉ ማጣፈጫ ጨው ነው። ያለ ፍቅር የምናደርጋቸው ነገሮች ግብዝነት ያለባቸው ወይም አልጫዎች ናቸው/ማር.9:50/።

ለተጠየቀው ጥያቄ የቅዱስ ጴጥሮስ መልስ እንደ ነበር፤ «ጌታ ሆይ እንደምወድህ አንተ ታውቃለህ» ። በዚህም ለጌታ ያለውን ፍቅር ብቻ ሳይሆን ጌታ ሁሉን ዐዋቂ መሆኑንም መስከረ። ለጌታ ያለውን ፍቅር በመሠከራ ጊዜ ምእመናንን የመጠበቅ ኅላፊነትን ተቀበለ። የእግዚአብሔርን መንጋ መጠበቅ የሚቻለው በልብ ውስጥ ካለው የእግዚአብሔር ፍቅር የተነሣ እንጂ በጎይል ወይም በዕውቀት ብዛት ወይም ለግል ጥቅም ሲባል አለመሆኑ በዚህ ታሪክ ግልጽ ሆኖ ቀርቦ እናገኘዋለን። ማንም የእግዚአብሔርን መንጋ የመጠበቅ ኅላፊነት ያለው ሰው እግዚአብሔርን የሚወድ ልብ ያለው ሰው መሆኑን መጀመሪያ ማረጋገጥ አለበት።

4.10. በፍቅር የመኖር ምስጢር

ክርስቶስ ፍቅር ነውና በክርስቶስ ማንነት ላይ የተመሠረተው ክርስትናም ፍቅር ነው። ክርስትና ያለ ፍቅር አይታሰብም። ክርስቲያንም ፍቅርን ሳይይዝ ይኖር ዘንድ አይችልም። ምክንያቱም እግዚአብሔር ፍቅር ስለ ሆነ እግዚአብሔርን የያዘ ሰው ሁሉ ፍቅርን መያዝ ይችላልና ነው።

በፍትህ የሚኖር	በፍትህ የማይኖር
በብርሃን ይኖራል 1ዮሐ.1፡9-10	በጨለማ ይኖራል
ማሰናከያ የለበትም	የሚሄድበትን አያውቅም
ከሞት ወደ ሕይወት ተሸጋግሯል 1ዮሐ. 2፡14-15	በጨለማ ይመላለሳል /በሞት ይኖራል/
ከእግዚአብሔር ተወልዷል 1ዮሐ. 3፡1	የእግዚአብሔር ልጅነት የለውም/ የሰይጣን ልጅ ነው/ 1ዮሐ. 3፡4-8
እግዚአብሔርን ያውቃል 1ዮሐ. 4፡7	እግዚአብሔርን አያውቅም 1ዮሐ.4፡8
እግዚአብሔር በእርሱ ይኖራል ፣እርሱም በእግዚአብሔር ይኖራል 1ዮሐ. 4፡12፡16	እግዚአብሔር በእርሱ አይኖርም፣እርሱም በእግዚአብሔር አይኖርም
የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ያደርጋል 1ዮሐ.2፡5፣5፡3	ትእዛዙን አይጠብቅም

ምዕራፍ ዐምስትየእግዚአብሔር ፍትህና የክርስቶስ ሞት5.1.የመስቀል ትርጉም

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እኛን ለማዳን ሲል የሞተው በመስቀል ላይ ተሰቅሎ ነው። በብሉይ ኪዳን ዘመን መስቀል የመርገምና የውርደት ምልክት ነበር። ለሞት የሚያበቃ ክፉ ነጢአት የሠራ ሰው የሚቀጣው በመስቀል ሞት ነበር። ከዚህም በተጨማሪ በመስቀል ሞት የተቀጣው ሰው መሬቷን/ምድርን/ ያረክላል ተብሎ ይታሰብ ነበር ዘዳግ. 21፡22፡23/። በአዳም ያለመታዘዝ ምክንያት የሰው ዘር በሙሉ በነጢአት ወድቆ፣ ከእግዚአብሔርም ተጣልቶ፣ የሞት ፍርድም ተፈርዶበት ይኖር ነበር/ሮሜ 3፡23፣ 6፡23፣1 ቆሮ. 15፡22፣ ዘፍ.3፡19/።

መስቀል የሚለው ቃል በዋናነት ሦስት ነገሮችን ያመለክታል። እነዚህም፡-

ሀ. ክርስቶስ የተሰቀለበትን ዕፅ መስቀል፣

ለ. ክርስቶስ የተቀበለውን መከራ መስቀል፣

ሐ. ቅዱሳን ክርስቶስን ለማገልገል የሚተበሉትን መከራ ናቸው።

ሀ. ክርስቶስ የተሰቀለበት ዕፅ መስቀል

ክርስቶስ ለሰው ልጆች መዳን የተቀበለው መከራ የተከናወነው በዕፅ መስቀል ላይ ነው። ዕፅ መስቀል ማለት ደግሞ ከዕንጨት የተሠራ መስቀል ማለት ነው። ቅርጹም የግእዝ ፊደል /ተ/ ን የሚመስል ነው። መስቀል እንደየቅጣቶች ዐይነት በልዩ ልዩ መልክ ይሠራ የነበረ ቢሆንም፣ ጌታ የተሰቀለበት መስቀል ቅርጹ ይህ ስለ ነበር ቤተ ክርስቲያን ይህን ብቻ የመዳን፣ የፍትህ፣ የእምነት፣ የድል፣ የንጹህ እግዚአብሔር፣ የበረከትና የሰላም ምልክት አድርጋ ጠብቃ አቋይታናለች፤ ወደ ፊትም ጠብቃ ለቀጣዩ ትውልድ ታስተላልፋለች። ቅዱስ ጴጥሮስ «ወበእንተ ነጣውኢን ውእቱ ተሰቅሎ ዲበ ዕፅ በሥጋሁ ከመ ያውጽእኝ እም ነጣውኢን

ወበጽድቁ ያሕይወኑ /ትርጉም/ ብንጠላታችን ያወጣን፤ በጽድቁም ያድነን ዘንድ እርሱ ስለ ንጢአታችን በዕንጨት ላይ ተሰቀሉ / 1 ጴጥ. 2:24/ ብሏል።

ክርስቲያኖች ይህን መስቀል ከልዩ ልዩ ነገሮች በመሥራት በልዩ ልዩ መንገድ ይጠቀሙታል። ዋና ነገሩ የተሠራበት ነገር ሳይሆን ምልክትነቱ ነውና ከዕንጨት ይሠራ ከብረት፤ ከዕንቁ ይሠራ ከብር ልዩነት የለውም። ነገር ግን ጌታ በተሰቀለበት መስቀል ቅርጽ መሠራት አለበት።

ለ. ክርስቶስ የተቀበለው መከራ መስቀል

እግዚአብሔር አምላካችን በፍቅርና በምሕረት የተሞላ ነውና በእርሱና በሰው ዘር መካከል የነበረውን የጥል ግድግዳ ሊያፈርስ ስለ ወደደ አንድያ ልጁን ለዓለም መዳን አሳልፎ ሰጠ። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በእኛ ፈንታ/ ስለ ንጢአታችን ካሳ ወይም ቢዛ ሆኖ/ በመስቀል ላይ በመሞቱ እኛ በሞቱ መዳንን አገኘን። ስለዚህ በመስቀል የክርስቶስ መሞት ለእኛ ለክርስቲያኖች፡

የተዋርዶ ምልክት ነው ፊል. 2:8፤ ዕብ. 12:2 ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እኛን ለማዳን ራሱን አዋርዶ/ ዝቅ አድርጎ/ እስከ መስቀል ሞት ድረስ መታዘዝን ያሳያልና።

✓ ጌታ ስለ እኛ የከፈለውን ዋጋ ለሳ/ ያሳስበናል /ገላ.3:1፤4:19/።

✓ ትምክህታችን ነው /ገላ. 6:14/።

✓ የእግዚአብሔር ንግል ነው /1ቆሮ. 1:18/።

✓ ጥል የተገደለበት ነው /ኤፌ. 2:14-16/።

✓ ከእግዚአብሔር ጋር የታረቅንበት ነው /ቄላ.1:20/።

✓ ሕይወት ያገኘንበት ነው /ዮሐ. 3:14-15/።

✓ ክርስቶስ የእኛን ንጢአት የተሸከመበት መከራ ነው /1ጴጥ. 2:24/።

✓ ክርስቶስ እኛን ወደ አባቱ ያቀረበበት ምሥጢር ነው /1ጴጥ.3:18/።

✓ የእግዚአብሔር ፍቅር የተገለጠበት ክንውን ነው /ሮሜ 5:8፤1ዮሐ. 4:10/።

✓ የእኛ መርገም የተወገደበት በረከት ነው /ገላ. 3 :13/።

✓ እኛ በእርሱ ጸዕድቃን እንሆን ዘንድ ጸድቁ ጌታ ስለ እኛ ኃጥእ የሆነበት ተግባር ነው /2ቆሮ. 5 :21/።

✓ በእምነት የሚገኝ የስርየት ምንጭ ነው /ሮሜ 3:24-25/።

✓ የክፋት ንግል የተሸነፈበት ንግል ነው /ቄላ. 2:14-15/።

ክርስቶስ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ በመሞቱ፡

1. በሞቱ ብዙ ትንቢቶች መፈጸማቸውን አረጋገጠ

/ ዮሐ. 19:28/

በተለይ፤ “ኢየሱስ አሁን ሁሉ እንደ ተፈጸመ ዐውቆ የመጽሐፉ ቃል ይፈጸም ዘንድ ተጠማሁ አሉ” የሚለው የወንጌላዊው የዮሐንስ ቃል በመስቀል ላይ በጌታ ሕይወት የተከናወኑት ነገሮች በሙሉ አስቀድመው ትንቢት የተነገረላቸውና በትንቢቱ መሠረት ብቻ የተከናወኑ እንደ ሆኑ ያሳያል።

2. ሞቱ ለሌሎች ቢዛ መሆኑ ተረጋግጠ (1ጴጥ.1:18-19)

በአራቱም ወንጌላት በክርስቶስ ንጢአት አልባነት/ ንጢአት ያልተገኘበት በመሆኑ/ ላይ ትኩረት ተሰጥቷል። በተለይም ጴጣሶስ ንጢአት እንዳላገኘበት ሦስት ጊዜ ደጋግሞ በመመስከሩ /ሉቃ. 23:4:14:22/ እርሱ ጸድቅ ሳለ ስለ ሌሎች ንጢአት መሞቱን ያሳያል።

3. በክርስቶስ ሞት ለመጠቀም /ለመዳን/ ማመን አስፈላጊ

መሆኑን ያሳያል

ክርስቶስ ሞቱንና በሞቱ በማመን የሚገኘውን መዳን ሙሴ በምድረ በዳ በሰቀለው የነሐስ እባብ / አርጭ ብርት/ መስሎ በገለጠበት ትምህርት ውስጥ /ዮሐ. 3:14-15/፤ እስራኤል ወደ ተሰቀለው የነሐስ እባብ በመመልከት ከእባቡ መርዝ እንደ ዳነ ሁሉ፤ ዛሬም ሰው ወደ ተሰቀለው ክርስቶስ በእምነት በመመልከት ከንጢአት ጥፋት ድኖ የዘለዓለም ሕይወትን እንደሚያገኝ እንማራለን። የክርስቶስ መከራ መስቀል ለእኛ መዳንን የሚሰጠን ስለ እኛ ንጢአት መሞቱን በማመን ከእርሱ ጋር በእምነት ስንኖር እንጂ እርሱ በመሞቱ ብቻ አይደለም። በዓለም ውስጥ ለሚገኙ በሽታዎች ፈዋሽ የሆኑ

መድኃኒቶች መኖራቸው ብቻ በሽታዎችን ሊያጠፋ ወይም የታመሙትን ሊያድን እንደማይችል ሁሉ የታመሙ ሰዎች መዳን ከፈለጉ መድኃኒቶችን በትእዛዙ መሠረት መውሰድ አለባቸው። ይህን ካደረጉ ብቻ መዳን ይችላሉ። አለበለዚያ መድኃኒት እንዳለ ወሬ መስማታቸውም ሆነ መድኃኒቱን ገዝተው እቤታቸው ማስቀመጣቸው ሊያድናቸው አይችልም። በመድኃኒቱ መጠቀማቸው እንጂ። ክርስቶስ የተቀበለውን ጸዋት መከራ በተመለከተ ሕማማተ መስቀል በሚለው ርእስ ሥር ተመልከት።

ሐ. ቅዱሳን ስለ ክርስቶስ የሚቀበሉት መከራ

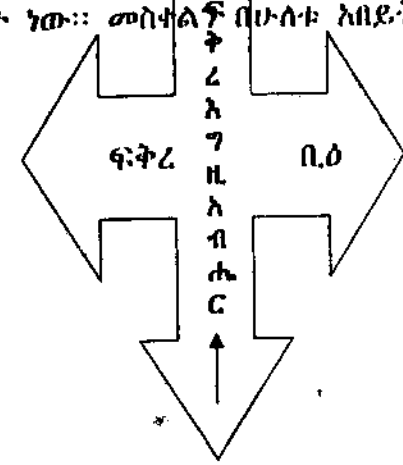
መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እርሱን ማገልገል የሚያስከፍለውን መሥዋዕትነት ሊገልጥ፤ “በጊዳዬ ሊመጣ የሚወድድ ቢኖር፤ ራሱን ይካድ መስቀሉንም ዕለት ዕለት ተሽክሞ ይከተለኝ” /ሉቃ.9:23/ ብሏል። የእንድምታ ትርጓሜ መምህራን ምን ማለት እንደ ሆነ ይህን ሊተረጉሙ፤ “ሊከተለኝ ማለትም ሊመስለኝ የሚወድ ሰውነቱን ለመክራ አሳልፎ ሰዋቱ ጨካኛ ነፍሱን ከሥጋው የሚለይበትን መከራ ተቀብሎ በመክራ ይምሰለኝ ብለውታል። /የማቴ.16:24፤ የሉቃስ 9:23 ን ትይዩ ንባብ ትርጓሜ ተመልከት/። ቅድስና በመንፈስ ቅዱስ ውስጥ ሥራ ነው። እውነት ነው፤ ለራሳችን መሞትና እስከ አካላዊ ሞት ደረሰ ለክርስቶስ ስንል መከራ ለመቀበል ዝግጁ መሆን እንደሚያስፈልገን መጽሐፍ ቅዱስ ስተምረናል (የሐዋ.14:22፤ ፊል.1:29፤ ራእ.2:10 ቅዱሳን ክርስቶስን በመውደድ እርሱን ለማገልገል በሚወጡበት ጊዜ የሚቀበሉት መከራ መስቀል እንደሚከተለው ሊገለጥ ይችላል። ቅዱሳን ስንልም እውነተኛች ክርስቲያኖች/ምእመናን/ ማለታችን ነው።

1. ራስን መካድና ለክርስቶስ መኖር ነው ማር.8:34
2. በዘማዊና በገጢአተኛ ትውልድ መካከል በክርስቶስና በቃሉ አለማፈር ነው ማር. 8 :38
3. በዓለም ጠቢባን ዘንድ እንደ ሞኝነት የተቈጠረውን የክርስቶስን መከራ መስቀል መስበክ ነው 1ቆሮ. 1:18
4. እኛነታችንን በዓለም ፊት፤ ዓለምን ደግሞ በእኛ ፊት የመስቀልና የመግደል/ የመለያየት/ ምሥጢር ነው፤ “ነገር ግን ዓለም ለእኔ የተሰቀለበት እኔም ለዓለም የተሰቀልሁበት

ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል በቀር ሌላ ትምክሕት ከእኔ ይራቅ” /ገላ.6:14/። “የክርስቶስ ኢየሱስ የሆኑቱ ሥጋን ከከፉ መሻቱ ከምቹቱ ጋር ሰቀሉት” /ገላ.5:24/። “ከእንግዲህስ ወዲያ ለገጢአት እንዳንገዛ የነጢአት ሥጋ ይሻር ዘንድ አሮጌው ሰዎችን /ብሉይ ብእስ/ ከእርሱ ጋር እንደ ተሰቀለ እናውቃለን” /ሮሜ 6:6/

5. የክርስቶስ ደቀ መዝሙር ለመሆን የሚያስፈልገን ቀዳሚው መስፈርት ነው ሉቃ. 14: 27
6. የክርስቶስን ነቀፊታ በመሸከም ከዓለም መለየት ነው፤ “እንግዲህ ነቀፊታውን እየተሸከምን ወደ እርሱ ወደ ሰፈሩ ውጭ እንውጣ” /ዕብ. 13:13/
7. የክርስቶስን ሞትና ትንሣኤ በሙሉ ሐሳብና እምነት መስበክ ነው 1ቆሮ. 2:2
8. የክርስቶስን አርአያነት በመከተል የማገበረ ሰብን ችግር ለመፍታት መሥራት ነው። ክርስቶስ በቃሉም ሆነ በሕይወቱ በማገበረ ሰቡ ውስጥ የነበረውን ኢፍትሐዊነት ተቃውሟል፤ የተቸገሩትንም ረድቷል።

በዚህ ሁሉ የምናየው መስቀል የፍቅር ትርጉም መሆኑን ነው። ክርስቶስ የተቀበለው መከራ እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን ፍቅር የሚገልጽ ሲሆን፤ እኛ ክርስቲያኖች ስለ ክርስቶስ የምንቀበለው መከራ ደግሞ ለእርሱ ፍቅር የሰጠነው ምላሽ ወይም ሕይወታችን በአፒሉ ፍቅር ምን ያህል የታሰረ መሆኑ የሚገለጥበት ነው። መስቀል ፍቅር በሁለቱ እበይት ትእዛዛት መሳል ይቻላል።

5.2. አጽራሐ መስቀል

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሳለ ሰባት ጊዜ ተናገሯል። እነዚህ በመስቀል ላይ ሳለ የተናገራቸው ነገሮች ሰባቱ አጽራሐ መስቀል እየተባሉ ይጠራሉ። ከእነዚህም ቃላት ስለ ሞቱ የምንማረው ብዙ ነገር አለ።

ሀ. አባ ሕድግ ወስረዬ ሎሙ እስመ በዘኢየሐምሩ ይገባሩ
/ትርጉም/ "አባት ሆይ፤ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር
በላቸው/ ሉቃ. 23:34/።

ይህን በማለቱም ጌታ ለጠላቶቹ እንኳ ያለውን የማይለወጥ ንጽሕ ፍቅር ገለጠ። ሰዎችም በእርሱ ላይ መከራ ሲያደርሱበትና ሰቅለው ሲገድሉት ባለማወቅ ተይዘው እንደ ነበረ አመለከተ። ቅዱስ ጳውሎስ፤ "ከዚችም ዓለም ገዢዎች አንዱ እንኳ ይህን ጥበብ አላውቀውም፤ አውቀውስ ቢሆኑ የክብርን ጌታ ባልሰቀሉትም ነበር" / 1ቆሮ.2:8/ በማለቱ፤ ከዚህ ጋር የሚስማማ ቃል ተናገረ። ሰዎች እውነትን ያገለገሉ ሲመስላቸው ራሷን እውነትን ሊቃወሙ፤ እግዚአብሔርን ያስደሰቱ ሲመስላቸው ራሱን እግዚአብሔርን ሊያሳዝኑ ይችላሉ። "እንዳትሰናክሉ ይህን ተናግራለችኋለሁ። ከምኩራባቸው ያወጡለችኋል፤ ከዚህ በላይ ደግሞ የሚገድላችሁ ሁሉ እግዚአብሔርን እንደሚያገለግል የሚመስልበት ጊዜ ይመጣል" /ዮሐ.16:1-2/ ሲል የገለጠውም ይህን ነው። እግዚአብሔር ከእንዲህ ዐይነት መንፈሳዊ ዕውርነት ይጠብቀን። እርሱ ጠላቶቹን መውደድ የቻለበትን ፍቅርም በመንፈስ ቅዱስ በልባችን ያፍስስልን።

ለ. ነዋ ወልድኪ ወነያ አምክ /ትርጉም/ እነሆ ልጄሽ! እናትህ
እንኒት / ዮሐ. 19:26-27/

ክርስቶስ በመስቀል ላይ መከራ ይቀበል በነበረበት ሰዓት የተወሰኑ ሰዎች በመስቀሉ አጠገብ ቆመው ነበር። የእነዚህ ሰዎች ስም በዮሐ.19:25 ላይ ተጠቅሶ ይገኛል። ነገር ግን ጌታ ከእነዚህ ሰዎች መካከል እናቱንና ይወድደው የነበረውን ደቀ መዝሙር ባየ ጊዜ እንዲህ አለ። ለድንግል ማርያም፤ "...እነሆ

ልጄሽ! ሲላት ይወደው ሰነበረው ደቀ መዝሙር ደግሞ፤ "እናትህ እንኒት" አለው። በዚህም ድንግል ማርያምን ለየሐንስ፤ የሐንስን ደግሞ ለድንግል ማርያም ዐደራ ሰጠ። ጌታ ይህን ያደረገው ለምድን ነው? ለሚለው ጥያቄ ሁለት መልሶች አሉ።

1. የሐንስ ድንግል ማርያምን በምድራዊ ሕይወትዋ
እንዲረዳትና እንዲያጽናናት

እስከ አሁን ድረስ ጌታ እናቱን ይታዘዝላት/ያገለግላት/ ነበር /ሉቃ.2:51/። አሁን ግን ልጅ ለእናቱ ሊያዝን/ሊራራ/ በሚችልበት ርኅራኄ ራርቶ ሊያገለግላት/ሊረዳት/ የሚችል ሰው እንደሌላት ባየ ጊዜ እናቱን በፍቅር አየ፤ ዐዘነላትም። በእርሱ ቦታ ሆኖ ሊረዳት የሚችል ሰው ደግሞ ይወድደው ከነበረው ደቀ መዝሙር የተሻለ አልነበረም። በልጅዋ ሞት ያዘነች እናቱ ልጅዋ ይወድደው የነበረውን ደቀ መዝሙር ልጅ አድርጋ በመቀበል የልጅዋን ሐዘን እንድትረሳ ጌታ ፈለገ። የሐንስ ይወድደው የነበረው ጌታውን በመከራ በማጣቱ ያዘነውን ሐዘን እንዲረሳና እናቱን በመርዳት ለጌታው የነበረውን ፍቅር እንዲገልጥ ጌታ አመቻችለት። ስለዚህም የሐንስ ድንግል ማርያምን ወደ ቤቱ ወሰዳት። በዚህም ቤተ ሰባችንን የመርዳት ግዴታ ያሰብን መሆኑን አስተማረን። የእግዚአብሔር ቃል፤ "ለእርሱ ስለ ሆኑት ይልቁንም ስለ ቤተ ሰባቱ የማያስብ ማንም ቢሆን፤ ሃይማኖትን የካደ፤ከማያምንም ሰው ይልቅ የሚከፋ ነው" 1ቤሞ.5:8/ ይላል።

2. መንፈሳዊ ቃል ኪዳን ተፈጠረ

የሐንስ የሰው ልጆችን /እኛን/ ወክሎ ድንግል ማርያምን በእናትነት ተቀብሏል። ስለዚህ ድንግል ማርያም የእኛም እናታችን ሆነች። እኛም የድንግል ማርያም ልጆች ሆንን። ስለዚህም "ማርያም እምነ ወእመ ለእግዚእን" / ትርጉም/ ማርያም እናታችን፤የጌታችንም እናት እያልን እናከብራታለን።

ሐ. የም ትሄሉ ምስሌዎ ውስተ ገነት/ ትርጉም/ ዛሬ በገነት
ከእኔ ጋር ትሆናለህ/ ሉቃ. 23:43/

በጌታ ቀኝ የተሰቀለው ሰው ከታዋቂ ወንበዴዎች አንዱ ነበር። የዚህ ሰው ጓደኛ ደግሞ በጌታ ግራ በኩል ተሰቅሎ ነበር። አይሁድ ይህን ያደረጉበት ዋና ምክንያት ታዋቂ ወንበዴዎች በነጢአታቸው እንደ ተቀጡ ሁሉ ጌታም በነጢአቱ እንደ ተቀጣ ለመግለጽና ሕዝቡን ለማሳሳት ነበር። እንደ እግዚአብሔር ሐሳብ ግን፤ “ከዓመፀኞችም ጋር ተቈጥሮአልና” /ሊሳ.53+12/ የተባለው ትንቢት ይፈጸም ዘንድ ነው። በቀኙ የተሰቀለው ወንበዴ፤ “ዛሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ” የሚለውን ቃል ለመስማት ስድስት ነገሮችን አድርጓል።

1. ያለበትን ሁኔታ በትክክል ተረድቷል/ ሉቃ. 23:40/ “እንደዚህ ባለ ፍርድ ሳለህ” ብሎ ባልንጀራውን በወቀሠበት ጊዜ ያለበትን የፍርድ ቅጣትና ክቅጣቱ ምን መማር እንዳለበት ተረድቶ ነበር።
2. እግዚአብሔርን ፈራ/ሉቃ.23:40/ “እግዚአብሔርን አትፈራምን?” ሲል በመከራው ወቅት በልቡ የነበረውን እግዚአብሔርን መፍራት ወደ ባልንጀራው አስተላለፈ።
3. የተፈረደበት ፍርድ ከነጢአቱ የተነሣ እንደ ሆነ ተረዳ/ከመነ/። “ስለ አደረግነውም የሚገባንን እንቀበላለንና በእኛስ እውነተኛ ፍርድ ነው”/ሉቃ. 23:41/
4. የክርስቶስን ጸድቅነት መሰከረ፤ “ይህ /ክርስቶስ/ ግን ምንም ክፋት አላደረገም ብሎ ባልንጀራውን ገሠጸው”/ ሉቃ.23:41/
5. ባልንጀራው በክርስቶስ ላይ የሰነዘረውን ስድብና ነቀፌታ ተቃወመ። በመከራ ጊዜ ታማኝ ሆኖ መገኘት ምን ያህል ታላቅ እምነት እንደ ሆነ አየህን?
6. “በመንግሥትህ በመጣህ ጊዜ አስበኝ” ብሎ ለመነ። ይህን ሁሉ ጽንዓት ካሳየ በኋላ ጌታ፤ “ዛሬ ከእኔ ጋር በገነት ትሆናለህ” አለው። የነበረውን እምነት በማየት ፈጥኖ ተቀብሎታልና ለእኛም ጥሩ ምሳሌ የሚሆን የንስሐ ሕይወት አለው።

መ. ኤሱሄ ኤሱሄ ላማ ሰበቅታኒ/ አምላኪየ አምላኪየ
ለምንት ገደገኒ /ትርጉም/ አምላኬ አምላኬ ለምን ተውኸኝ
(መዝ.21(22)+1 ማር.15+34)

ልዩ ጥንቃቄ ተሰጥቶት ሊተረጎም የሚገባው ይህ አራተኛው የክርስቶስ የመስቀል ላይ ቃል ነው። ይህ ቃል አስቀድሞ በነቢዩ በዳዊት በኩል ትንቢት ተነግሮ ነበር/መዝ. 21/22/41። ክርስቶስ በመስቀል ላይ ይህን ነገር መናገሩ/ ይህን ጸሎት/ መጸለዩ/ የሚከተሉትን ነጥቦች ያሳያል፡-

1. ለሰው ልጆች ምትክ /ለውጥ/ መሆኑን ገለጠ። መምህራን በትርጓሜያቸው በአዳም /በሰው ልጅ/ ተገብቶ፤ “ለምን ተውኸኝ” ብሎ ጮኽ ብለዋል። የዓለም ንጢአት በእብና በእርሱ መካከል እንደ ጥቀር ደማና ሆኖ ስለ ታየው፤ ለጌታችን ከሁሉ ይልቅ ከባድ መከራ እንደ ነበረ ይህ የመስቀል ቃል ያሳያል፤ በቀራንዮ የተፈጸመው የክርስቶስ የማዳን ሥራ ምስጢርና ዕንብርት ነው።
2. በፍጹም ሰውነቱ መከራ መቀበሉን ያሳያል። ክርስቶስ እሩቅ ብእሲ/ሰው ብቻ/ አይደለምና አምላክም ሰውም በመሆኑ የተቀበለው መከራ ከአምላክነቱ የተነሣ ሊከብደው /ሊሰማው/ እንደማይችል የሚያስቡ ወይም የተቀበለውን መከራ ምትሐት እንደ ሆነ ያስተማሩ መናፍቃን በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ተከሥተዋል። ክርስቶስ በትስብእቱ እንደ ታመመ፤ ሕማሙ /መከራው/ እንደ ተሰማው እናምናለን። ይህን ሁኔታ ከሚገልጡልን ማስረጃዎች አንዱ ይህ ቃል ነው። በእውነት ጌታ ታመመ፤ መከራንም በእውነት ተቀበለ። በሕማሙም እኛን አዳኝን።

ሠ. ጸማእኩ/ ተጠማሁ/ ዮሐ. 19:28:29፤ መዝ.21(22)+15፤
68(69)+21/

ጌታ ለምን ተጠማ?

በተያዘባት ሌሊት ሲጸልይና ሲሰግድ፤ “ወዘተ” በምድር ላይ እንደሚወርድ እንደ ደም ነጠብጣብ ነበረ” ሉቃ. 22:44/።

ይህ ስግደት ከፍተኛ መጠን ያለው ውሃ ከሰውነቱ እንዲወጣ ስለሚያደርግ ሊጠማ ችሏል።

- ✓ ለፍርድ ጉዳይ ከኢላጦስ ዘንድ ወደ ሄሮድስ፣ ከሄሮድስ ዘንድ ደግሞ ወደ ኢላጦስ ሲያንገላቱት ደክሞ ነበርና።
- ✓ መስቀል ተሸክሞ ወደ ቀራንዮ ሲወጣ በሽክምና በሚደርስበት ድብደባ ዝሎ ስለ ነበር ነው። መጠማቱም ፍጹም ሰው መሆኑን መሰክረ። ኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋ እንደ መጣ የማይታመነውን መንፈስ በዚህ ጥቅስና በሌላ ቦታም ስለ ፍጹም ሰውነቱ በሚመሰክሩ ጥቅሶች መሠረት መምጣቱን አምነን እንቃወማለን። በሥጋው በተቀበለው መከራም ፍቅሩን እንደ ገለጠልን፤ በፍቅሩም ባለጸጋ ስለ ሆነ ከነጢአታችን እንዳዳነን እንመሰክራለን።
- ✓ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ጌታችን ኢየሱስ እንደ ተጠማ የተሰጠን ምክንያት፤ “ኢየሱስ እሁን ሁሉ እንደ ተፈጸመ አውቆ የመጽሐፉ ቃል ይፈጸም ዘንድ” የሚል ነው።

ፈ. ተፈጸመ ኩሉ/ ሁሉም ነገር ተፈጸመ/ ዮሐ. 19:30/

ጌታ ሁሉም ነገር ተፈጸመ በማለቱ ለሰው ልጆች መዳን የሚያስፈልገውን ሁሉ ማድረጉንና መዳናችን መፈጸሙን ገለጠ።

ሰ. አባ አመሐፅን ነፍስየ ውስተ እዴክ

/ ትርጉም/ “አባት ሆይ ነፍሴን በእጅህ ዐደራ አሰጣለሁ” ሉቃ. 23:46፤ መዝ.30(31)፡5/ ነፍሱ ከሥጋው መለየቷንና ራሱን ለአባቱ ንጹሕና የተወደደ መሥዋዕት እድርጎ ማቅረቡን ያሳያል።

5.3. ሕማማተ መስቀል

ክርስቶስ የተቀበለውን መከራ አንድ ሁለት ብሎ በጥር ማስቀመጥ ከባድ ቢሆንም በቤተ ክርስቲያናችን 13 ሕማማተ መስቀል እየተባሉ የሚጠሩ ክርስቶስ በዕለተ ዓርብ የተቀበላቸው መከራዎች አሉ። እነዚህም በተለያዩ መምህራን በተለያዩ መንገድ ስለሚቈጠሩ በዚህ ጽሑፍ በሚከተለው መልክ ቀርቦዋል፡-

2. ተጸፍቶ መልታሕት/ፊቱን በጥፊ መመታቱ/ማ.ቴ.26+68/
የአይሁድ ጭፍሮች ከያዙት በኋላ በጥፊ እየመቱ ማን እንደ መታህ ዕወቅ እያሉ ይዘባቡበት ነበር።
3. ተቀሥፎ ዘባን/ መገረፍ/ ማር. 15:15፤1ጴጥ. 2፡24፤ኢሳ.53፡5/ በመገረፉ ተሰል ሊፈውሰን እርሱ ስለ እኛ ተገረፈ።
4. ተዐርቆ ልብስ/ልብሱን መገፈፉ/ማ.ቴ.27፡28፤ዮሐ.19፡23-24
ክርስቶስ በመስቀል ላይ የተሰቀለው ራቱን ነበር። ከለሚዳ/ ግልድም/ አስታጥቆ ሥዕሉ ስቅሉን መሣል የተጀመረው በኋላ ጊዜ እንደ ሆነ በቤተ ክርስቲያን ትውፊት ተጽፎ ይገኛል። የፍቅር አባት እርሱ የእኛን ራቁትነት በጸጋ ልብሱ ይሸፍን ዘንድ እርሱ በአይሁድ ፊት ተራቂተ።
5. አክሊለ ሦክ/ የእሾህ አክሊል በራሱ መድፋቱ/ ማ.ቴ. 27፡29/
አይሁድ ይህን የእሾህ አክሊል አዘጋጅተው በራሱ ላይ የደፉበት “እርሱ የአይሁድ ንጉሥ ነኝ” ይላል የሚል ተቃውሞ ስለ ነበራቸው እነገሥንህ በማለት ሊነሳቁበት በመፈለጋቸው ነው።
6. ተኮርእተ ርእስ/ ራሱን በዘንግ መመታቱ/ ማ.ቴ.26፡67፤27፡30/
ፊቱን ሸፍነው በዘንግ እየመቱ ማን መታህ? ነቢይ ከሆንህ እስኪ ዕወቅ እያሉ ይዘባቡበት ነበር።
7. ጸዊረ መስቀል/ መስቀል መሸከም/ ዮሐ. 19፡16-17/ የሮም ወታደሮች ጌታን ወደ ሰቀሉበት ቦታ በወሰዱት ጊዜ የተሰቀለበትን ከባድ መስቀል አሸክመው ወደ ፊትና ወደ ኋላ በመጉተት ያንገላቱት ነበር።
8. ወሪቀ ምራቅ/ በፊቱ ምራቅ ተፋበት/ ማ.ቴ.26፡67፤27፡30/
9. ሰሪበ ብሔሶ ምስለ ሐምት/ ሐምት የተቃላቀለበት የወይን ጠጅ እንዲጠጣ የቀረበለት መሆኑ/ማ.ቴ. 27፡33፤34፡48/
10. ተሰቅሎ ዲበ ዕፅ/ በዕፅ መስቀል ላይ መሰቀል/ ማ.ቴ. 27፡42፤ ማር.15፡24፤ ዮሐ.19፡18/
11. ተቀንዎ በቅንዋት/ በችንካር መቸንካር/ ሰዎች በመስቀል ላይ በሚሰቀሉበት ጊዜ ከተሰቀሉበት ዕፅ ጋር በገመድ ወይም በሌላ ነገር ይታሰራሉ። አይሁድ ከጭነኔያቸው የተነሣ ጌታን በብረት ችንካሮች ቸንክረውታል /ዮሐ.20፡25/።

12. ርግዘተ ገባ/ ጉኑን በጦር መውጋቱ/ የሐ. 19+34-38/ በርግጥ ጌታ ጉኑን በጦር በተወጋ ጊዜ ሞቶ/ ነፍሱ ከሥጋው ተለይታ/ ነበር። ነገር ግን ይህን ከሮም ወታደሮች አንዱ ያደረጉት ከነበራቸው ጭካኔ የተነሣ ነው። የወጉትን ያዩታል የተባለው ትንቢት ይፈጸም ዘንድ ጉኑን ወጉት። በዚህ ጊዜ ከጉኑ ደምና ውሃ ፈሰሷልና የጌታን ፍጹም ትስብአት መሰክረ።
13. ወሪደ መቃብር/ ወደ መቃብር መውረዱ/ መቀበሩ /ማቴ 27+57-61፤ ማር.15+42-47፤ ሉቃ.23+50-53፤ የሐ.19+38-42፤

ከነዚህም በተጨማሪ ተስሕቦ በሐብል/ በገመድ ታስሮ መጉተቱ፤ መሳቡ/ ወዲቅ ውስተ ምድር/ሲጉትቱት በምድር ላይ መውደቁና ተከይዶ በእግረ አይሁድ/ በእግረ አይሁድ መረገጡ/ የሚሉት ጌታ በዕለተ ዓርብ ከተቀበላቸው መከራዎች መካከል የሚገኙ ናቸው። ነገር ግን የጌታን መከራዎች በቀጥር ስንዘረዝር እነዚህ ብቻ ናቸው ማለት እንዳልሆነና እነዚህም ቢሆኑ አንድ ጊዜ ብቻ ሳይሆን በተደጋጋሚ የተፈጸሙ መሆናቸውን ማስተዋል ይጠቅማል። ይህን ሁሉ መከራ ጌታ ስለ እኛ መቀበሉም ስለ ወደደንና በእርሱ ሞት ሕይወትን፤ በመዋረዱ ከፍ ማለትን፤ እርሱ ኃጥኢ በመባሉና ስለ ንጢአታችን በመሞቱም እኛ ጽድቁን መውረስን እናገኛ ዘንድ ነውና ይህን የፍቅር ጌታ ልናመልከውና ልንወድደው ይገባል።

5.4. ስለ ፍቅር የፈሰሰ የክርስቶስ ደም

ክርስቶስ መከራ በተቀበለበት ጊዜ ሥጋው ተቈርሷል፤ ደሙም ፈሰሷል። ስለ ፍቅር የፈሰሰው ደም የእኛን ሕይወት እንዴት እንደ ቀደሰው የሚከተሉትን ጥቅሶች በማጥናት ተረዱ፡-

1. ንጹሕ ደም ነው፤ “ንጹሕ ደም አሳልፌ በመስጠቴ በድያለሁ አለ” /ማቴ.27+4፤
2. ክቡር ደም ነው፤ “... ነውርና እድፍ እንደሌለው እንደ በግ ደም በክቡር የክርስቶስ ደም እንደ ተዋጃችሁ ታውቃላችሁ” /1ኛ.1+19፤

3. የተቀደሰንበት የኪዳን ደም ነው፤ “የእግዚአብሔርን ልጅ የረገጠ፤ ያንንም የተቀደሰበትን የኪዳኑን ደም እንደ ርኩስ ነገር የቈጠረ፤ የጸጋውን መንፈስ ያከፋፋ እንዴት ይልቅ የሚብስ ቅጣት የሚገባው ይመስላችኋል?” /ዕብ.10+29/
4. ዐዲስ ኪዳን የተመሠረተበት ደም ነው፤ “... ሁላችሁ ከእርሱ ጠጡ፤ ስለ ብዙዎች ለንጢአት ይቅርታ የሚፈስ የአዲስ ኪዳን ደሜ ይህ ነው” /ማቴ.26+27-28፤
5. ለንጢአት ይቅርታ የፈሰሰ ደም ነው በተራ ቀጥር 4 ላይ የተጠቀሰውን ጥቅስ ተመልከት።
6. ቤተ ክርስቲያን የተዋጀችበት ደም ነው፤ “በገዛ ደሙ የዋጃትን የእግዚአብሔርን ቤተ ክርስቲያን ትጠብቁላት ዘንድ መንፈስ ቅዱስ እናንተን ጻጻላት አድርጎ ለሾመባት ለመንጋው ሁሉ እና ለራሳችሁ ተጠንቀቁ” /የሐዋ.20+28፤ ራእ.5+9፤ 1ኛ.1+19፤
7. ከንጢአት ሁሉ የሚያነጻን ደም ነው፤ “የልጁም የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከንጢአት ሁሉ ያነጻናል” /1ኛ.ሐ.1+ 7፤ ራእ.1+5፤
8. የተቀደሰንበት ደም ነው፤ “ስለዚህም ኢየሱስ ደግሞ በገዛ ደሙ ሕዝቡን እንዲቀድስ ከበር ውጭ መከራን ተቀበለ” /ዕብ. 13+12፤
9. ኅሊናችን ከሞተ ሥራ ነጽቶ ሕያውን አምላክ ማምለክ እንድንችል ያደረገን ደም ነው፤ “የኮርማዎችና የፍየሎች ደም በረከሱትም ላይ የተረጨ የጊደር አመድ ሥጋን ለማንጸት የሚቀድሱ ከሆኑ፤ ነውር የሌለው ሆኖ በዘለዓለም መንፈስ ራሱን ለእግዚአብሔር ያቀረበ የክርስቶስ ደም እንዴት ይልቅ ሕያውን እግዚአብሔርን ስታመልኩ ከሞተ ሥራ ኅሊናችሁን ያነጻ ይሆን” /ዕብ.9፤ 13-14፤
10. ቤዛነትን ያገኘንበት ደም ነው፤ “በውድ ልጁም እንደ ጸጋው ባለጸጋነት መጠን በደሙ የተደረገ ቤዛነታችንን አገኘን እርሱም የበደላችን ስርየት...” /ኤፌ. 1+7፤
11. የጸደቅንበት ደም ነው፤ “ይልቁንስ እንግዲህ አሁን በደሙ ከጸደቅን በእርሱ ከቀጣው እንድናለን” /ሮሜ. 5+9፤

12. ሰይጣን ድል ያሆነበት ደም ነው፤ “እነርሱም ከበጉ ደም የተነሣ ከምስክራቸውም ቃል የተነሣ ድል ነሡት” /ራእ.12:11/።
13. ወደ ሰማያዊት ሀገር የገባንበት ደም ነው /ዕብ.10:19/።
14. ወደ እግዚአብሔር አብ የቀረብንበት ደም ነው፤ “አሁን ግን እናንተ በፊት ርቃችሁ የነበራችሁ በክርስቶስ ኢየሱስ ሆናችሁ በክርስቶስ ደም ቀርባችኋል” /ኤፌ.2:13/።
15. የተገዛንበት ውድ ዋጋ ነው፤ “በዋጋ ተገዝታችኋልና ለራሳችሁ አይደላችሁም ስለዚህ በሥጋችሁ እግዚአብሔርን አክብሩ” /1ቆሮ.6:20/።
16. ሰላምን ያገኘንበት ደም ነው፤ “እግዚአብሔር ሙሳቱ ሁሉ በእርሱ እንዲኖር፤ በእርሱም በኩል በመስቀሉ ደም ሰላም አድርጎ በምድር ወይም በሰማያት ያሉትን ሁሉ ለራሱ እንዲያስታርቅ ፈቅዷልና” /ዳላ.1:20/።
17. ነባቢ/ተናጋሪ/ ደም ነው፤ “ከአቤልም ደም ይልቅ የሚሻለውን ወደሚናገር ወደ መርጫት ደም ደርሳችኋል” /ዕብ. 12:24/
18. በእንስሳት ደም ይደረግ የነበረው የብሉይ ኪዳን መሥዋዕት የተሻረበት እውነተኛ መሥዋዕት ነው (ዕብ.10:11-14)።

5.5.የክርስቶስ ትንሣኤና ፍቅረ እግዚአብሔር

ክርስቶስ ተንሥኦ እሙታን በዐቢይ ኀይል ወሥልጣን። አሰሮ ለሰይጣን አግአቦ ለአዳም። እምይእዜሰ ኮነ ፍሥሐ ወሰላም። ትርጉም፡ ክርስቶስ በታላቅ ኀይልና ሥልጣን ከሙታን ተለይቶ ተነሣ። ሰይጣንን አሰረው አዳምን ነጻ አወጣው። ከዛሬ ጀምሮ ሰላምና ደስታ ሆነ።

ይህ ቤተ ክርስቲያን ለዘመናት ስታውጀው የኖረች የትንሣኤ ዐዋጅ ነው። ንዜኑ ሞተክ እግዚአ /አቤቱ መከራህን፡ ሞትህን እንሰብካለን/ ብላ በምታውጅበት መልእክቷ ወትንሣኤክ ቅድስተ /ቅድስት ትንሣኤህንም እንዲሁ እንሰብካለን/ በማለት ትሰብካለች። የቤተ ክርስቲያን ዋና ዓላማ የክርስቶስን ሞትና ትንሣኤ እንዲሁም በሞቱና በትንሣኤው ያገኘችውን ሕይወትና ጸጋ ለዓለም ሁሉ መንገር ነው።

5.5.1.የትንሣኤ ትርጉም

ትንሣኤ ማለት ከሞት በኋላ በነፍስ ብቻ ባይሆን በሥጋና በነፍስ ሕይወት በማግኘት መኖር መቻል ማለት ነው። የክርስቶስ ትንሣኤ ስንልም፤ ክርስቶስ ለሰው ልጆች ፍቅር ሲል ራሱን ለሞት አሳልፎ ከሰጠ በኋላ ሦስት መዓልትና ሦስት ሌሊት በመቃብር ቂይቶ ሞትን ድል አድርጎ በሥጋና በነፍስ መነሣቱን መግለጻችን ነው። የጌታችን ትንሣኤ የሐዋርያት የትምህርታቸው መሠረት ነበር። ከሞት በፊት ትንሣኤ የለምና በክርስቶስ ሞት የተዘራችው የክርስትና ቅንጣት ሕይወት አግኝታ የበቀለችበት የእግዚአብሔር ኀይል ትንሣኤ ነው።

5.5.2.የክርስቶስ ትንሣኤ ግረጋገጫዎች /ምስክርቶ/

ምንም እንኳ የክርስቶስን ትንሣኤ ለማስተባበል /ሐሰት ለማስመሰል/ የሞከሩ ብዙ የሰይጣን ግብረዐቦች የነበሩ ቢሆንም /ማቴ.28+11-15/ “በእግን ተንሥኦ እግዚአ እሙታን” ትርጉም “ጌታ በእውነት ተነሥቷል” /ሉቃ. 24+34/ ተብሎ በወንጌል እንደ ተጻፈ የትንሣኤው ነገር በብዙ ማስረጃዎች የተረጋገጠ እውነት ነው። ከእነዚህም ማስረጃዎች ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው።

1. በብሉይ ኪዳን ትንቢት ተነግሮ ነበር /መዝ. 15(16)+8-11 የሐዋ. 2+25-36/።
2. ራሱ ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሚነሣ አስቀድሞ ተናገረ /ማር. 8+31 ፣ 9+30-31፤10+34፤14+28፤ ዮሐ. 2+19-21/።
3. ምንም እንኳ ጠባቂ ዘብ ቢደረግበትም መቃብሩ ባዶ ሆኖ ተገኝቷል /ማቴ. 27+62-8+15፤ ዮሐ. 20+1-10/።
4. ከተነሣ በኋላ በ 40 ቀናት ውስጥ ለወንዶችም ለሴቶችም በለተያዩ ጊዜያትና በታዎች ተገልጧል። ለምሳሌ፦

• ለመግደላዊት ማርያም ሹሐ. 20+11-18/

- ለቀለጥጥ ዐብሮት ለነበረው ጓደኛው በኢግዚዮስ መንገድ ታያቸው/ሉቃ.24+ 13-35/1
 - ለቅዱስ ያዕቆብ ታየ/1ቆሮ. 15+71
 - ሲያርግ ለሐዋርያት ታየ/የሐዋ.1+6-111
 - ካረገ በኋላ ለቅዱስ ጳውሎስና ለቅዱስ እስጢፋኖስ ታየ/የሐዋ. 7+55; 9+5/1
5. መላእክት መሰከሩ/ሉቃ. 24+5/
ይህን ሁሉ ማስረጃ መጥቀሳችን ማንም ሰው የጌታን ትንሣኤ መጠራጠር እንደሌለበትና ከዚህ ክስደትም ራሱን መጠበቅ እንዳለበት ለማስጠንቀቅ ነው።

የታላላቅ ሰዎች፣ የነቢያት፣ የነገሥታትና የካህናት ሥጋ ተሰፋ ትንሣኤን በመጠባበቅ ላይ ያለ ሲሆን የልዩ ልዩ ሃይማኖቶች መሪዎች/መሥራቾች/ መቃብሮችም በዓለማችን ውስጥ በዐጥንት እንደ ተሞሉ አሉ። እንደም ሰው ሞትን ድል አድርጎ የተነሣ የለም። ሞት ሁሉን ይዞ ይኖራል። ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስ ይህን ሁኔታ ሲገልጥ ታላላቅ ከሚባሉት አንዱ የነበረው ንጉሥ ዳዊት እስከ አሁን በመቃብር ውስጥ ያለ መሆኑን "ወንድሞች ሆይ! ስለ አባቶች አለቃ ስለ ዳዊት እንደ ሞተ+እንደ ተቀበረም + ለእናንተ! በግልጽ እናገር ዘንድ ፍቀዱልኝ ፤ መቃብሩም እስከ ዛሬ በእኛ ዘንድ ነው" /የሐዋ. 2+29/ ሲል ተናግሯል። አዎ! የዳዊት ሥጋ በመቃብር ተይዞ በሞት ገይቶ ውስጥ አለ። ወልደ ዳዊት ኢየሱስ ክስርቶስ ግን ሞት ይይዘው ዘንድ አልቻለምና ተነሥቷል። ሐዋርያትና እኛ ክርስቲያኖችም ለዚህ ነገር ምስክሮች ነን /የሐዋ. 2+32/።

5.5.3.የክርስቶስ ትንሣኤ ውጤቶች/ፍሬዎች/

1. የሰዎችን ትንሣኤ መታን አረጋገጠ /1ቆሮ. 15+20/፤
2. እምነታችንና ሰብከታችን ከንቱ እንዳይሆን አደረገ /1ቆሮ. 15+14/፤
3. እኛ ክርስቲያኖች እውነተኛ የእግዚአብሔር ምስክሮች ለመሆናችን ማረጋገጫችን ነው /የሐዋ.10+39-43; 1ቆሮ. 15+15/

4. በትንሣኤው ያመንን ሰዎች የነጠላታችንን ይቅርታ አገኘን /ሉቃ.24+45-47; 1ቆሮ. 15+17/፤
5. በክርስቶስ ያንቀላቀጥ ሁሉ አለመጥፋታቸውን አረጋግጦልናል /1ቆሮ.15+51-52; 1ተሰ.4+13-18/፤
6. እኛ ክርስቲያኖች ክርስቶስን ተስፋ ያደረግነው ለንግፈዋ ሕይወታችን ብቻ ብለን ሰላይደለ በንግፈው ዓለም ከሚታመኑ ምስኪኖች/የተጉዱ/ የተለየን ነን /1ቆሮ. 15+19/።
7. ምእመናን በምድር ሳሉ የክርስቶስን ትንሣኤ በማመን ዐዲስ ሕይወትን ይኖራሉ / ሮሜ 6+4-11; ቄላ. 3+1/፤
8. የሰይጣንን የሞትንና የዓለምን መሸነፍ የሚያረጋግጥ ምስክር ነው የሐ. 12+31
114+30; 116+11; 33; 1ቆሮ.15+54-57/፤

5.5.4.መንፈሳዊ ትንሣኤ/ትንሣኤ ልቦና/

የሰው መንፈስ /ልቦና/ በነጠላት ምክንያት የሞተ ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር በምሕረቱ ባለጸጋ ስለ ሆነና ከወደደን ከትልቅ ፍቅሩ የተነሣ በበደላችን መታን የነበርን እኛን ሕይወትን ሰጠን /ኤፌ. 2+4-5/። ክርስቶስ "እውነት እውነት እላችኋለሁ፤ መታን የእግዚአብሔርን ልጅ ድምፅ የሚሰሙበት ሰዓት ይመጣል እርሱም አሁን ነው፤ የሚሰሙትም በሕይወት ይኖራሉ" /ዮሐ.5 :25/ በማለት መንፈሳዊ ትንሣኤን የምናገኘው የእግዚአብሔርን ቃል ከመስማት መሆኑን አረጋገጠ። ከእግዚአብሔር ፍቅር የተለየውና የሰውም ሆነ የእግዚአብሔር ጠላት የሆነው መንፈሳችን በእግዚአብሔር ቃል ሕይወትን ካገኘ በኋላ ስለ እግዚአብሔር ክብር ግዴላሽ መሆን አይችልም። በእግዚአብሔር መንፈስ የሚቃጠል መንፈስ /ልቦና/ እርሱ ሕያው መንፈስ /ልቦና/ ነው። ይህን ልቦና ገንዘብ ያደረገ ሰውም ትንሣኤ ልቦናን ያገኘ ክርስቲያን ነው። አንተስ/ችስ/ ለእግዚአብሔር ክብር ግድ ይልሃልን/ሻልን?

5.5.5. የፖለቲካና ትንሣኤ

ከክርስቶስ "እውነት እውነት እሳችኋለሁ፤ ቃሊን የሚሰማ የላከኝንም የሚያምን የዘለዓለም ሕይወት አለው፤ ከሞትም ወደ ሕይወት ተሻገረ እንጂ ወደ ፍርድ አይመጣም" /ዮሐ. 5+24/ እንዳለ አንድ ክርስቲያን በክርስቶስ ሥጋዊ ጥቅና ትንሣኤ በማመኑ በከተድያን ላይ ከሚመጣ ፍርድ ነጻ ነው። ምክንያቱም የእግዚአብሔር ተግባር በልጁ በማያምኑት ላይ እንጂ በምእመናን ላይ አይኖርም /ዮሐ. 3+36/። ስለዚህም የምእመናን ትንሣኤ ለሕይወት ነው /ዮሐ.5+28-29/። ከቶ ያደረጉት ግን ለፍርድ ይነሣሉ።

ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስን ጥቅና ትንሣኤ በማመንና በመስበክ ብቻ የተወሰነች ሳትሆን፤ በክርስቶስ ትንሣኤ የተረጋገጠውን የምእመናን ትንሣኤም፤ / "ወንጌሮ ትንሣኤ ሙታን ወሕይወተ ዘይመጽእ ለዓለመ ዓለም" ትርጉም የሙታንን መነሣት ተስፋ እናደርጋለን። የሚመጣውንም ሕይወት ለዓለመ ዓለም በግለት ትሰብካለች።

5.5.6. በፖለቲካና ትንሣኤ

- ጻድቃን ለዕረፍት /ዘለዓለማዊ ሕይወት/ ከቶዎች ደግሞ ለዘለዓለም ሥቃይ ይነሣሉ/ዮሐ. 5+28/።
- ጥቅና የሞት መውጊያ የሆነው ገጢአት ይሻራሉ/ 1ቆሮ. 15+55-57/።
- የሚሞተው ሥጋችን የማይሞተውን ይለብሳል /1ቆሮ. 15+54/።
- የተዋረደው ሥጋችን በእግዚአብሔር አሠራር የክርስቶስን ክቡር ሥጋ ወደ መምሰል ይለወጣል/ ፊል. 3+21/።
- ፍጥረት ከጥፋት ባርነት ነጻ ወጥቶ ለእግዚአብሔር ልጆች ክብር ወደሚሆን ነጻነት ይደርሳል/ሮሜ 8+21/።

እንባቢ ሆይ፤ "ጌታ በእውነት ተነሥቷል" ልብህ አይታወክ። በእግዚአብሔር በማመን ሕይወትህን ከጥፋት አድን። በክርስቶስ ትንሣኤ የተረጋገጠ ተስፋ ትንሣኤ እንዳለህ እመን። እግዚአብሔር ሐሰት ይናገር ዘንድ ሰው አይደለምና። ሊየሱስ ክርስቶስ ሕይወትህን ለማዳን የተቀበለውን መከራና ከሙታን ተለይቶ በመነሣት የሰጠህን ድል በግሰብ ዘወትር በመልካም ሥራና በምስጋና ለመኖር ወሰን። ይህን ካደረግህ ራስህን ከጥፋት ታድናለህና። ክብር በታላቅ ፍቅሩ ለጉበኘን ለእግዚአብሔር ይሁን!

5.6. ግጥም

ለዚህ ጽሑፍ ግጥም የሚሆን የቤተ ክርስቲያን አባቶችና ታዋቂ መንፈሳውያን ሰዎች ስለ እግዚአብሔር ፍቅር የተናገሩት ይሆናል።

እግዚአብሔር እኛን መውደድ የጀመረው በልጁ ሞት ከታረቀን በኋላ አይደለም፤ ዓለም ከመፈጠሩ ጀምሮ ወደደን እንጂ። እግዚአብሔር እኛን በልጁ ሞት የመታረቁ እውነት አስቀድሞ የጠላቸውን በታረቁ ጊዜ መውደድ ጀመረ እንደ ማለት ሊተረጎም አይገባውም። ሰው ቀድሞ የጠላውን ሰው ከታረቀው በኋላ ወዳጅ እንደሚሆነው፤ በመከላከልቸውም የነበረው ጥላቻ በፍቅር ተተክቶ የጋራ ፍቅርን እንደሚመሠርቱ አይደለም። ጠላቶቹ ብንሆንም ይወድደን የነበርን እኛን ታረቀን እንጂ/ አውግስጢኖስ 5ተኛ መቶ ክፍለ ዘመን/።

በርግጥ አምላክ እንደ ወደደን ፤ እንደ ፈጠረንም አምናለሁ። ፍቅሩም የማይለወጥ ነው። በዚህ ፍቅር ሁሉንም ፍጥረቱን ፈጠረ። በዚህ ፍቅርም ፍጥረታትን ሁሉ ለእኛ የሚጠቅሙ አደረጋቸው። በዚህ ፍቅር የእኛ ሕይወት ዘለዓለማዊ ሆነ። በተፈጥሮአችን ለእኛ መነሻ /ጊዜ ምክንያት/ አለን፤ የተፈጠርንበት ፍቅር ግን በፈጣሪ ባሕርይ የሚገኝና መነሻ የሌለው ነው። በዚህ ፍቅር እኛ ካለመኖር ወደ መኖር መጣን፤ በዚህ ፍቅር ለዘዓለም በሕይወት እንኖራለን/ Lady Julian: The Revelation of Divine lLove, 4th century/።

በሕይወትህ ትሑት መሆን! በእምነት መጽናት! በእነጋገርህ ትሑት! በሥራህ ጸድቅና ርኅሩኅ መሆን! እግዚአብሔርን በፍጹም ልብ መውደድ! ልጅ ከእባቱ ጋር በፍቅር እንደሚኖር ከእግዚአብሔር ጋር በፍቅር መኖር! እርሱን እንደ እምላክነቱ ማክበር! እርሱ ከእኛ ምንም ነገር አላስቀደመምና ማንኛውንም ነገር ከክርስቶስ አለማስቀደም/ አለማስበልጥ/! ያለምንም መሰልቸት ፍቅርን መከተል! በታማኝነትና በድፍረት ከመስቀሉ ጉን መቆም/ ያለፍርህት መከራ እየተቀበሉ ክርስቶስን ማገልገል/! ይህ የክርስቶስ ወራሽ መሆን ነው! ይህ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ መፈጸም ነው! ይህ የአብን ፈቃድ መፈጸም ነው/ St. Cyprian 3rd century/:

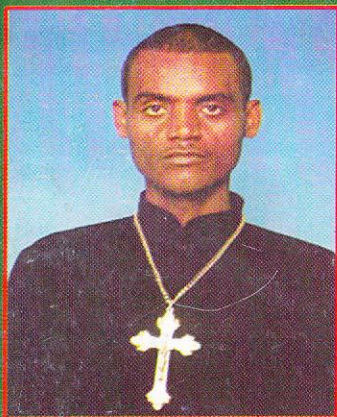
በርግጥ እኔ እንደምረዳው! ጌታ ለእኔ ከእኔ ሕይወት በገደ በሁሉም ነገር መወደድና መከበር የሚገባው እንደ ሆነ እምነቴ ያረጋግጥልኛል። እኔ ከእርሱ የተሾምሁ ነኝ! ነገር ግን በእኔ ብቃት አይደለም! በእርሱ ንይልና ቸርነት እንዲ። እምነት ከተገለጠበት! እምላክ ሰው ከሆነበት/ በሥጋ ከተገለጠበት/! በመስቀል ተሰትሎ ከሞተበት! ከመታን ተለይቶ ከተነሣበት! ወደ እባቱ ካረገበት! በርግጥ የእርሱን ፍጹም ታላቅ ፍቅር ካስተማረን ጊዜ ደምሮ የሰው ልጅ እምላኩን በፍጹም ልብ! በፍጹም ነፍሱ! በፍጹም ንይሉ እንዲወድድ ታዝዟል። ይህም ማለት በሁለንተናው! በሚያውቀው ነገር ሁሉ! በሚችለው ነገር ሁሉ እምላኩን ማክበር/ መውደድ/ አለበት ማለት ነው። እግዚአብሔር የራሱ ሥራዎች የሆኑ ሰዎች እንዲወድዱትና እንዲያከብሩት ማዘዙ ሊፍትሐዊ አይሆንም። ፍጥረቶቹ ይህን ማድረግ እየቻሉ ይህን ማድረግ እንዲችሉ አድርጎ የፈጠራቸውን ፈጣሪያቸውን መውደድና ማክበር እንዴት አይችሉም? ሰው በራሱ ሥራ ሕይወቱን ማዳን የማይችል ከሆነ! የሚያድነውን እምላኩን በሁለንተናው መውደድ እንዴት አይችልም? ከዚህም በተጨማሪ በነጻ የተደረገው የእምላክ የማዳን ሥራ እምላክን የመውደድ ዕዳ እንዳለብን! እምላክም እንድንወድደው ማዘዙ ምክንያታዊ እንደ ሆነ ያሳየናል። እምላኬ ረዳቱ ሆይ! እንደ ሰጠታህ እወድድሃለሁ። በእኔ መሥፈርት አንተ ለእኔ ካደረግኸው ያነሰ ነገር ግን በርግጠኝነት እኔ የምችለውን ያህል እወድሃለሁ/ ቅዱስ ቤርናንድ 12ተኛው መቶ ክፍለ ዘመን/:

የማያምኑ ሰዎች የእግዚአብሔርን ድንቅ ሥራ ከላፋችን ሲሰሙ በጣም ይደነቃሉ። ነገር ግን ተግባራችን ከላፋችን ከሚወጣው ነገር ጋር የተለያየ እንደ ሆነ ባወቁ ጊዜ! ሁሉም የፈጠራ ወራና ቅገርት ነው በማለት ሊነቅፉን ይጀምራሉ። እግዚአብሔር! የሚወድዱለችሁን ብትወድዱ ምን ብልጫ አላችሁ? አሕዛብስ ይህን ያደርጉ የለምን? ነገር ግን የሚጠሉለችሁን ብትወድዱ! ለሚያሳድዱለችሁም ብትጸልዩላቸው ያኔ ከማያምኑት ትሻላላችሁ ይላል ስንላቸው! በዚህ ወደር የለሽ ፍቅር እጅግ ይደነቃሉ። ነገር ግን ጠላቶቻችንን መውደድ ቀርቶ ወዳጆቻችን መውደድ እንኳ ባቃተን ጊዜ ይነቅፋናል። የእግዚአብሔርን ስምም ይሰድባሉ / ሁለተኛው የቀሌምንጠስ መልእክት 2ተኛው መቶ ክፍለ ዘመን/:

በሀገራችንም የመልክአ ኢየሱስ ደራሲ በክርስቶስ ፍቅር ልብ መቃጠሉን ሲገልጥ እንዲህ ይላል! በዋዕላ ፍቅርክ ከመ ሥርወ አእዋም ዘየብሰ! ውሳጤ ገሊናየ ነደ ወልብየ ጤሰ / ትርጉም/ የደረቀ የዛፍ ሥር በእሳት በቀላሉ እንደሚነድድ ልቤ በፍቅርህ ነደደ/ ተቃጠለ/:

የቢ መጻሕፍት

1. ብዑሶ ወቅዱስ አቡነ ሺዮዳ፡- የንስሐ ሕይወት በዲ/ነ አሸቱ ወንድም አገኘሁ የተተረጎመ 1989 ዓ/ም
2. የቅዱስ ጳውሎስ መጽሐፍ ንባቡ ከነትርጓሜው 1988 ዓ/ም
3. ወንጌል አንድምታ፡- ትንሣኤ ማሳተሚያ ድርጅት 1995 ዓ/ም
4. መጻሕፍት ሐዲሳት ሠለስቱ /አንድምታ፡- 1989 ዓ/ም
5. ተስፋ ንብረ ሥላሴ፡- መዝሙረ ዳዊት አንድምታ፡- 1982 ዓ/ም
6. ጡዳሴ ማርያምና ቅዳሴ፤ ማርያም አንድምታ
7. መጽሐፍ ቅዱስ፤ አማርኛ፤ 2000 ዓ/ም
8. ቂስ ኮሊን ማንሰል፡ ትምህርተ ክርስቶስ 1997 ዓ/ም
9. መ/ር ልዑላ ቃል አካሉ፡- ቃለ ጽድቅ ኦርቶዶክሳዊ፤ 1996
10. አማርኛ የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት፡- 1992 ዓ/ም
11. የግል ማስታወሻ
12. His holiness Abune Shenoda III: God's Love, 1977
13. Fr. Tadros Y. Malaty: A Patristic commentary; The book of Genesis , 2004
14. James Moffatt: Love in the New Testament; 1929
15. Thomas Hale: Applied New Testament Commentary 1973
16. How are we saved? Orthodox understanding of salvation
17. 80 talks for Orthodox youth/Bible study/

<< ወዳጆች ሆይ ፍቅር ከእግዚአብሔር ስለሆነ የሚወደውም ሁሉ ከእግዚአብሔር ስለ ተወለደ እግዚአብሔርንም ስለሚያውቅ እርስ በእርሳችን እንዋደድ። ፍቅር የሌለው እግዚአብሔርን አያውቅም ፡ እግዚአብሔር ፍቅር ነውና። በዚህ የእግዚአብሔር ፍቅር በእኛ ዘንድ ተገለጠ ፡ በእርሱ በኩል በሕይወት እንኖር ዘንድ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን ወደ ዓለም ልኮታልና ። ፍቅርም እንደዚህ ነው ፡ እግዚአብሔር እርሱ ራሱ እንደ ወደደን ፡ ስለ ኀጢአታችንም ማስተስሪያ ይሆን ዘንድ ልጁን እንደ ላከ እንጂ እኛ እግዚአብሔርን እንደ ወደድነው አይደለም። ወዳጆች ሆይ ፡ እግዚአብሔር እንዲህ አድርጎ ከወደደን እኛ ደግሞ እርስ በእርሳችን ልንዋደድ ይገባናል። እግዚአብሔርን ማንም ከቶ አላየውም ፡ እርስ በእርሳችን ብንዋደድ እግዚአብሔር በእኛ ይኖራል ፡ ፍቅሩም በእኛ ፍጹም ሆኖአል» / 1ዮሐ.4:7-12/።

የማያምኑ ሰዎች የእግዚአብሔርን ድንቅ ሥራ ከአፋችን ሲሰሙ በጣም ይደነቃሉ። ነገር ግን ተግባራችን ከአፋችን ከሚወጣው ነገር ጋር የተለያየ እንደሆነ ባወቁ ጊዜ ሁሉም የፈጠራ ወሬና ቅዠት ነው በማለት ሊነቅፉን ይጀምራሉ። እግዚአብሔር “የሚወድዱአችሁን ብትወድዱ ምን ብልጫ አላችሁ? አሕዛብስ ይህን ያደርጉ የለምን? ነገር ግን የሚጠሉአችሁን ብትወድዱ፤ ለሚያሳድዱአችሁም ብትጸልዩላቸው ያኔ ከማያምኑት ትሻላላችሁ” ይላል ስንላቸው በዚህ ወደር የለሽ ፍቅር እጅግ ይደነቃሉ። ነገር ግን ጠላቶቻችንን መውደድ ቀርቶ ወዳጆቻችንን መውደድ እንኳ ባቃተን ጊዜ ይነቅፋናል። የእግዚአብሔርን ስምም ይሰድባሉ። /ሁለተኛው የቀሌምንጦስ መልእክት 2ተኛው መቶ ክፍለ ዘመን/